

Väg E6

Undersökta boplatser och aktivitetsytor längs sträckan
Geddeknipeln - Kallsås

Arkeologisk slutundersökning
Skredsvik socken, Hogstorp 2:1, Kallsås 1:8, 1:9, RAÄ 38, 327, 426 samt 430

Redaktör: Oscar Ortman

Rapport 2005:63

Skredsvik 38, 327, 426 samt 430

Arkeologisk slutundersökning

Skredsvik socken, Hogstorp 2:1, Kallsås 1:8, 1:9

Bohusläns museum

RAPPORT 2005:63

ISSN 1650-3368

Manusförfattare Carina Bramstång, Mats Lindqvist, Oscar Ortman

Layout och grafisk design Pia Hansson, Gabriella Kalmar (omslag), Pia Claesson, Gabriella Kalmar (inlägga)

Redigering Pia Claesson, Gabriella Kalmar

Illustration Anette Olsson

Tryck och distribution Bohusläns museum

Kartor godkända från sekretessynpunkt för spridning Lantmäteriverket 2005-10-10. Dnr 601-2005/1905

BOHUSLÄNS MUSEUM

Museigatan 1, Box 451 19 Uddevalla

tel 0522-656505

www.bohusmus.se

Innehåll

VÄG E6 STRÄCKAN GEDDEKNIPPELN KALLSÅS –

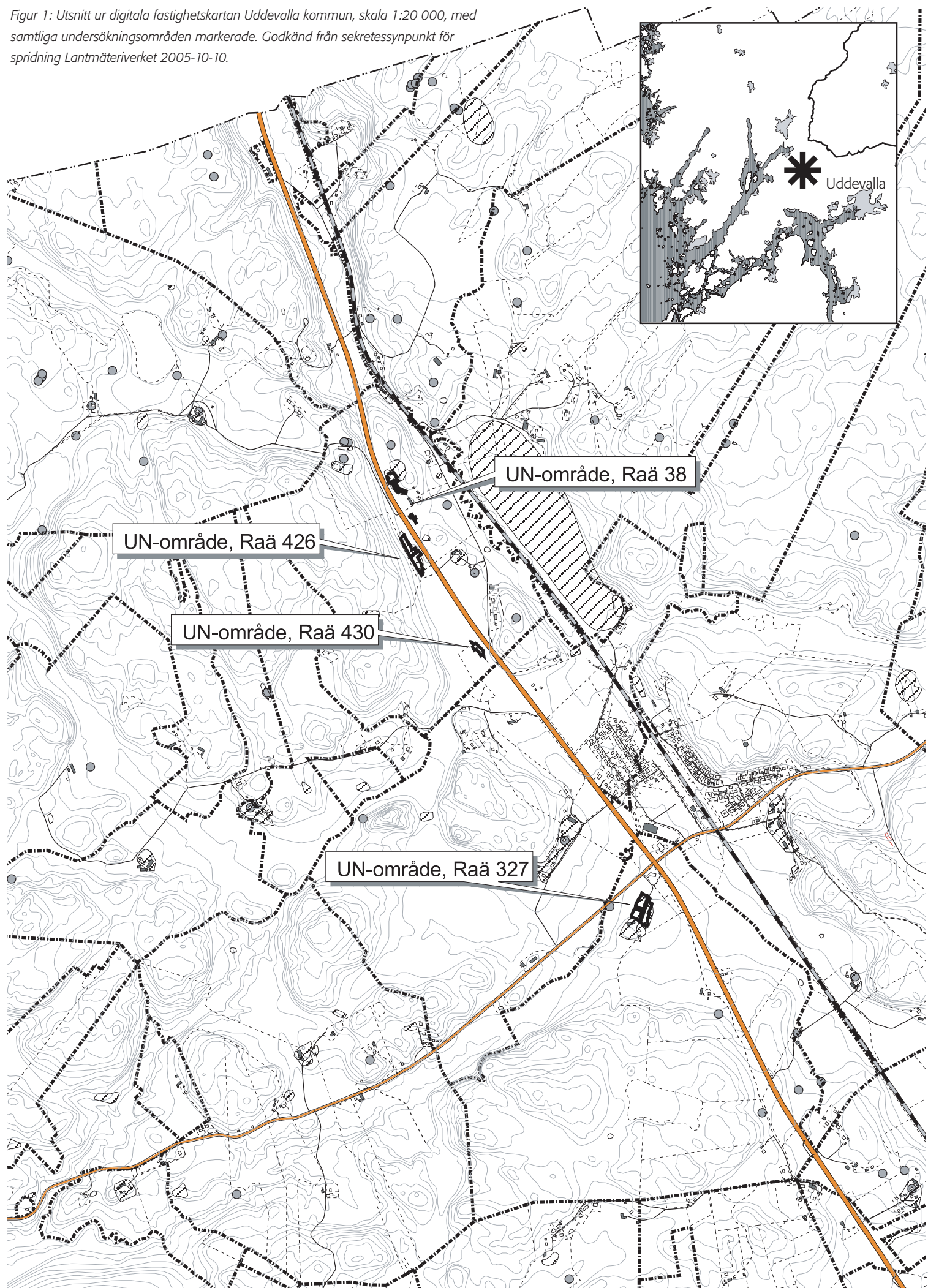
EN SAMMANFATTNING	9
RAPPORTENS UPPLÄGG	10
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	11
RAÄ 327 BOPLATS OCH GÅRDSTOMT VID HOGSTORP, SKREDSVIK SOCKEN	13
SAMMANFATTNING	13
DEN ARKEOLOGISKA UTREDNINGEN OCH FÖRUNDERSÖKNINGEN AV RAÄ 327	14
MÅLSÄTTNINGAR OCH FRÅGESTÄLLNINGAR INFÖR SLUTUNDERSÖKNINGEN	16
METOD	16
Resultat.....	17
ANLÄGGNINGARNA.....	17
Gropar.....	19
Härd och sotfläckar.....	21
Kokgropar.....	21
Kulturlager.....	21
Pinnhål och stolphål.....	22
Rännor.....	22
Ugnar.....	23
Kokgropar.....	25
RUTOR.....	25
FYND	26
ANALYSER.....	27
TOLKNING OCH DISKUSSION.....	30
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	33

RAÄ 430 HÄRDARNA INVID MOSSEN I SVENSLAND, SKREDSVIK SOCKEN.....	36
SAMMANFATTNING.....	36
INLEDNING.....	36
UNDERSÖKNINGENS FÖRUTSÄTTNINGAR, MÅL OCH METOD.....	36

OFFERFYND?.....	37
SKALGRUS OCH ORGANISKT MATERIAL	37
MÅLSÄTTNING OCH METOD.....	38
DE ARKEOLOGISKA RESULTATEN.....	38
Två mindre schakt i mossen	40
Ett djupschakt	40
BESKRIVNING AV ANLÄGGNINGAR.....	41
Härdar.....	41
TOLKNING OCH DISKUSSION.....	42
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	43
KALLSÅSBOPLATSERNA, RAÄ 38 OCH RAÄ 426 SKREDSVIK SOCKEN	46
.....	46
SAMMANFATTNING.....	46
BAKGRUND.....	46
UNDERSÖKNINGENS SYFTE.....	47
UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE.....	47
METOD.....	47
RESULTAT.....	47
RAÄ 426.....	48
ANLÄGGNINGARNA.....	49
Gropar.....	50
Stolphål och pinnhål.....	50
Härdar och sotfläckar.....	50
Kulturlager och skärvstensflak.....	50
Rotvälтан och övriga anläggningar.....	51
FYND.....	51
RAÄ 38.....	52
ANLÄGGNINGARNA.....	52
Stolphål och pinnhål.....	54
Gropar.....	54
Härdar och sotfläckar.....	54

Kulturlager och skärvstensflak.....	55
RUTOR.....	55
DJUPSCHAKT.....	55
FYND	55
ANALYSER.....	56
Vedartsanalysen.....	56
¹⁴ C dateringen.....	56
Makrofossilanalysen	57
TOLKNING OCH DISKUSSION.....	57
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	60
REFERENSER.....	62
FIGURFÖRTECKNING.....	63
TABELLFÖRTECKNING	64
BILAGOR.....	65

Figur 1: Utsnitt ur digitala fastighetskartan Uddevalla kommun, skala 1:20 000, med samtliga undersökningsområden markerade. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning Lantmäteriverket 2005-10-10.

Väg E6 sträckan Geddeknippen Kallsås –

En sammanfattning

I samband med planerna på att bygga ut väg E6 genom Bohuslän har en arkeologisk slutundersökning utförts längs vägsträckan Geddeknippen-Håby. De arkeologiska undersökningarna längs denna sträcka har utförts av Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet UV-Väst. Bohusläns museum har det administrativa ansvaret.

Projektledare för sträckan Geddeknippen – Kallsås var Oscar Ortman. Bohusläns museum, och Bengt Nordqvist, Riksantikvarieämbetet UV-Väst. Inom etappen Geddeknippen – Kallsås kom tre slutundersökningar av fyra fornlämningar att utföras. Den första, den vid Svenslandsmosse (Raä 430) utfördes redan 1999 då vägverket behövde tillgång till mossen för att stabilisera den med sprängsten från Grytingebacken. De två andra boplatserna vid Hogstorp (Raä 327) respektive Kallsås (Raä 38 samt 426) utfördes under sommaren 2002. Samtliga undersökningar utfördes på uppdrag av Vägverket Region Väst.

Här följer en kort presentation av de tre slutundersökningarna. Resultaten från den arkeologiska utredningen och förundersökningarna finns utförligare beskrivna i respektive rapport; "Arkeologisk utredning Geddeknippen- Håby" Bohusläns museums rapport 2000:4 och 2003:13, samt "Arkeologiska förundersökningar utmed Väg E6 Geddeknippen – Håby" Bohusläns museum, rapport 2003:6.

Aktivitetsytan vid Svenslands mosse (Raä 430) påträffades vid 1998 års utredning då slagen flinta och kol hittades i anslutning till mossen. Vid 1999 års förundersökning, förekom även härdar och gropar.

Slutundersökningen utfördes av Carina Bramstång, UV-Väst, som ledde arbetet och Agneta Gustafsson, Bohusläns museum. Vid Svenslandsmosse undersöktes härdar och gropar. En av härdarna kunde dateras till äldre järnålder.

1998 års arkeologiska utredning vid Hogstorp visade på boplatslämningar i form av stolphål och skärvstensflak. Den arkeologiska förundersökningen utfördes 2001 och resulterade i ytterligare boplatstillstånd i form av stolphål, och en ugnskonstruktion. Vid slutundersökningen av Hogstorpsboplatserna (Raä

327) förekom ugnar, kokgropar, härdar m.m. vilka daterades till förromersk och romersk järnålder. I tillägg undersöktes ett medeltida skärvstensflak intill gården som ligger direkt väster om undersökningsområdet. I anslutning till skärvstensflaket påträffades också gropar och stolphål som antagligen kan sättas samman med aktiviteter knutna till gården. Grävningen leddes av Mats Lindqvist, UV-Väst. Från UV-Väst deltog även Kristina Älveby. Från Bohusläns museum deltog Pia Claesson, Oscar Ortman och Susanne Selling.

Boplatsindikationer vid Kallsås blev resultatet vid 1998 års arkeologiska utredning. Det rörde sig om slagen flinta, en härd och flera gropar. Vid 2001 års förundersökning påträffades yttre härdar och gropar. Under 2002 års slutundersökningar på Kallsås undersöktes boplatslämningar på så väl östra (Raä 38) som västra sidan (Raä 426) av en trång dalgång. Här hittades spår av två förhistoriska hus. Anläggningarna utgjordes av stolphål, gropar, härdar och skärvstensflak. Dateringarna visade på att platsen används under mesolitikum, bronsålder och även i historisk tid. Slutundersökningen leddes av Bengt Nordqvist från UV-Väst. Från UV-Väst deltog även Louise Olsson. Bohusläns museums personal bestod av Robert Hernek och Thomas Johansson. Rapporten från Kallsås är skriven av Oscar Ortman Bohusläns museum.

Rapportens upplägg

Rapporten består av tre delrapporter, en för var och en av de olika slutundersökningarna. De presenteras från söder till norr, först *Boplats och Gårdstomt vid Hogstorp, Raä 327, Skredsvik socken*, författare Mats Lindqvist. Nästa del behandlar *Härdarna invid mossen i Svensland, Raä 430, Skredsvik socken*, författare Carina Bramstång och slutligen *Kallsåsboplatserna Raä 38 och Raä 426, Skredsvik socken* författare Oscar Ortman. Varje delrapport inleds med en sammanfattning och avslutas med tekniska och administrativa uppgifter. Refererad litteratur samt förteckning över figurer och bilagor är däremot placerade efter den sista delrapporten.

Innan de tre delrapporterna tar vid följer först en genomgång av de aktuella områdenas topografi och fornlämningsmiljö.

Topografi och fornlämningsmiljö

Skredsvik socken karaktäriseras av odlade dalgångar mellan skogsbevuxna bergsplatåer samt branta och höga bergsslutningar. Hogstorp längst i norr ligger i en nord-sydgående dalgång som sträcker sig från Herrestad till Hensbacka. I denna norra del genomkorsas dalgången av ett mindre vattendrag, Taske Å med utlopp i väst. Mindre intilliggande mossar och sankpartier vittnar om att den ursprungligen utgjort en långsträckt havsvik. I öst möter dalgången en bergskedja, Herrestadsfjället, med höjder på upp till 160 m.ö.h. I norr delas dalgången upp av mindre bergspartier. Den tänkta vägsträckningen är förlagd till den västra delen av dalgången, d.v.s. samma huvudsträckning som de äldre väggenerationerna, Riks Tvåan och 1960-talsgenerationen av väg E 6. Marken består av lera och silt som vilar på fast berg och miljön präglades av åkermark med berg i dagen. Fornlämningsmiljön längs sträckan Hogstorp - Kallsås utmärks i första hand av bytomter, stenåldersboplatser och fyndplatser för flintartefakter.

Området norr om Uddevalla har i tidigare forskning definierats som ett stenålderslandskap (Alin 1955, Fredsjö 1953), här finns flera av regionens kända tidigmesolitiska lokaler: Hensbacka, Hogen, Kallsås och Bistocken. I närheten av Kallsås förekommer flera senpaleolitiska lokaler (RAÄ 36–39). Här finns ett antal fyndplatser med slagen flinta varav följande omskrivits som stenåldersboplatser; RAÄ 31-35, RAÄ 37-39, RAÄ 47-49, RAÄ 58, 89, 397 och 415. Ytterligare ett fynd med stenåldersindikation är RAÄ 273, där en flintspets påträffats. Boplatserna och lösfynden ligger på 55–100 m.ö.h.

Järnålderns ensamliggande gravar och gravfält är ofta belägna vid de äldre historiska och medeltida bebyggelseplatserna. Dessa i sin tur har ofta lokaliserats på eller i anslutning till boplatserna från järnåldern (Algotsson 2000:90). Runt Hogstorp och Kallsås finns registrerade järnålderslämningar dels 1,3 km västsydväst om Hogstorp, Raä 96, en hög, dels knappt 2 kilometer nordväst om Hogstorp. Här ligger två gravfält, RAÄ 6 och 7. Vid Anneröd strax norr om Kallsås finns enstaka stensättningar, rösen och högar (Raä 5, 8, 9 och 11).

Vad beträffar lämningar från medeltid och historisk tid rör det sig framförallt om äldre by- och gårdstomter. Drygt 400 meter nordväst om Hogstorps samhälle ligger RAÄ 328, en bytomt och plats för lösfynd. Det äldsta skriftliga belägget för bynamnet är från 1544. Lösfynden vid RAÄ 328 utgörs av eggdelen av en flintyxa, en skivyxa, en yxa med hålegg samt en tenmedalj. Knappt en

kilometer österut ligger ytterligare en bytomt, RAÄ 297, vars äldsta skriftliga belägg också är 1544. Såväl RAÄ 297, 327 som 328 är idag bebyggda. Även vid Kallsås finns en äldre by- och gårdstomt, RAÄ 330, vars äldsta belägg går tillbaks till 1391. Gårdstomten vid Hogstorp, RAÄ 327, är bebyggd och dess äldsta skriftliga belägg är från 1396. Det undersökta boplotsområdet låg direkt norr om denna (fig. 2).

Förekomsten av fornlämningar runt Hogstorp och Kallsås finns redovisade i bil. 1.

RAÄ 327 Boplats och gårdstomt vid Hogstorp, Skredsvik socken

Mats Lindqvist

Sammanfattning

Sommaren 2002 undersökte personal från Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet UV Väst, en del av fornlämningen RAÄ 327 i Skredsvik socken i Bohuslän. Fornlämningen ligger inom fastigheten Hogstorp 2:1 och består av en gårdstomt och en boplats. Gårdstomten är idag bebyggd och har äldsta skriftliga belägg från 1396, boplatsen ligger intill norr om denna. Slutundersökningen 2002 omfattade endast boplatsdelen av RAÄ 327.

Inom ett drygt 6000 kvadratmeter stort område registrerades 145 anläggningar. De bestod i första hand av grunda stolphål och små gropar belägna i den södra delen av undersökningsområdet samt av ett antal stora gropar och tre stycken ugnar i den norra delen. Sammanlagt insamlades 345 stycken fynd. De utgörs främst av bränd lera och keramik från ugnarna, samt av lösfynd av flinta.

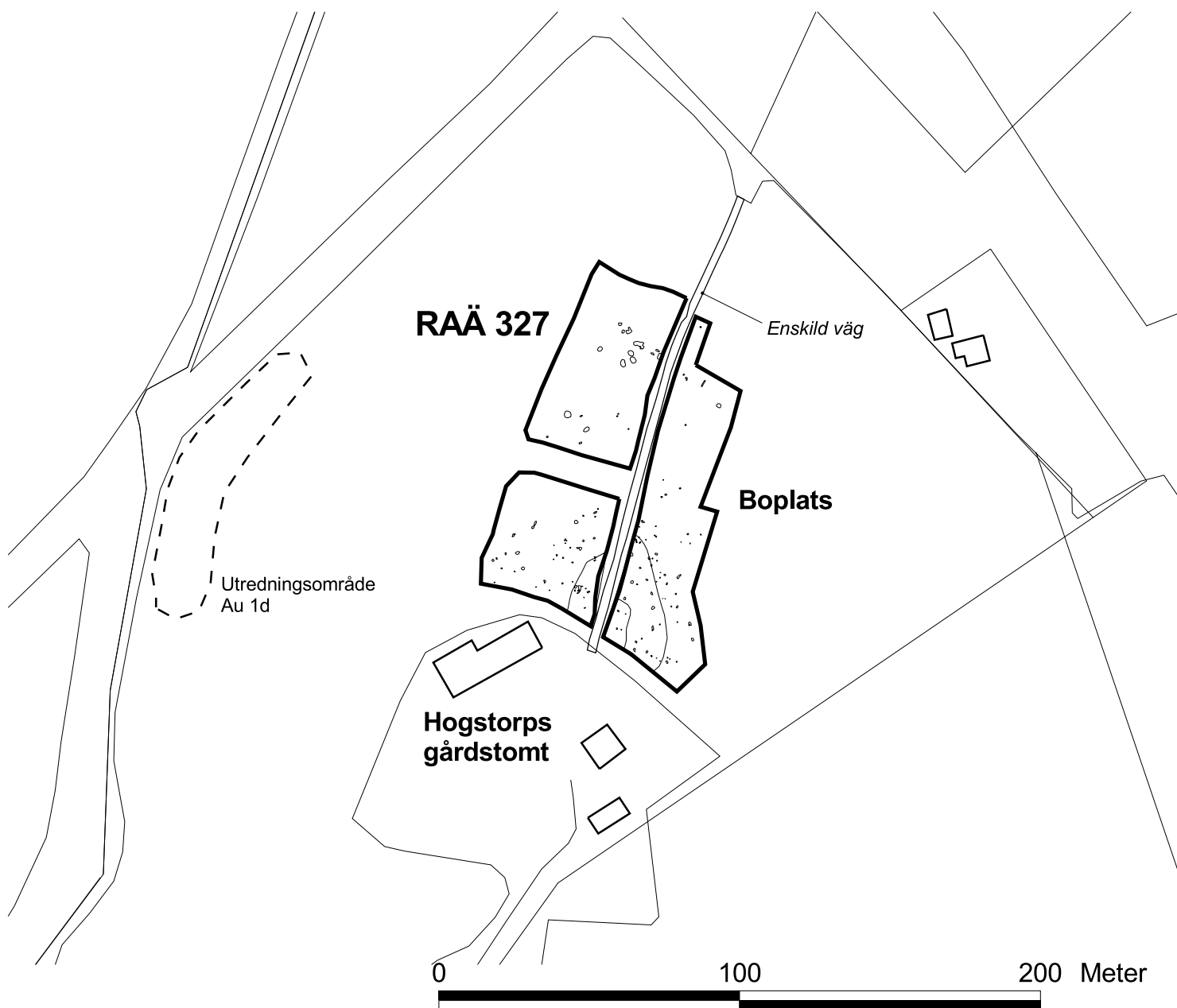
Ugnarna och några av groparna i norr har såväl arkeologiskt som naturvetenskapligt kunnat tidfästas till förromersk och romersk järnålder. P.g.a. avsaknaden av daterande fynd har endast några få av anläggningarna i den södra delen av området kunnat dateras. Dessa har hamnat inom intervallet tidig medeltid–nutid. Anläggningarna i söder representerar dock sannolikt lämningar från både förhistorisk och historisk tid. Att döma av anläggningarnas spridningsbild har den centrala delen av såväl den förhistoriska som historiska bebyggelsen varit belägen under den nuvarande gårdstomten.

Figur 2. Översiktsbild över undersökningsområdet. Centralt i bilden syns RAÄ 327, den bebyggda gårdstomten till höger och undersökningsområdet till vänster. Bilden är tagen mot sydöst. Foto: M. Lindqvist, bild nr U3784:4.

Den arkeologiska utredningen och förundersökningen av RAÄ 327

Vid den arkeologiska utredningen inför den nya motorvägssträckningen påträffades och registrerades boplatssdelen av RAÄ 327. Före utredningen var endast bytomten känd i fornlämningsregistret. Utredningen av platsen (AU 5) gjordes av Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet UV Väst. Vid denna påträffades lämningar och fynd som i första hand daterades till järnåldern (Algotsson 2000:31). Kol från en grop ¹⁴C-daterades med två sigmas säkerhet till 410–110 f. Kr., d.v.s. förromersk järnålder (tabell 5). Under hösten 2001 utförde personal från RAÄ UV Väst en förundersökning av området. Vid denna registrerades anläggningar och fynd inom ett knappt 10 000 m² stort område (Ryberg 2003:28f).

Figur 3. Figuren visar förhållandet mellan boplatsen och gårdstomten. De tjockare linjerna är avgränsningarna för slutundersökningsschakten. Den streckade linjen motsvarar det ungefärliga undersökningsområdet för utredningen AU 1d som gjordes hösten 2001. Skala 1:2000.

I samband med förundersökningen av RAÄ 327 gjordes även en arkeologisk utredning knappt 100 meter väster om gårdstomten (Au 1d, Ryberg 2003, fig. 2). Utredningen föranleddes av att Vägverket ska ta detta område i anspråk för deponering av massor i samband med vägbygget. Utredningsområdet utgjordes dels av åkermark som ligger i en svag sluttning upp mot RAÄ 327, dels av en bit mark som ligger utefter den nuvarande länsvägen. I ett av de schakt som då grävdes fanns ett fyndförande lager som innehöll sot, kol, obränt trä, brända ben samt ett fragment av yngre rödgods. Lagret, som låg på 1,6 meters djup, hade en synlig utbredning på cirka 3–4×3–4 meter och fortsätter troligen åt nordväst. Det yngre rödgodset kan inte tidsfästas närmare än till 1500–1700-tal e. Kr. (Ryberg 2003:28f). Lagret hör med stor säkerhet samman med RAÄ 327 och de verksamheter som har skett i anslutning till bebyggelsen under historisk tid.

Målsättningar och frågeställningar inför slutundersökningen

Den grundläggande målsättningen inför slutundersökningen av boplatssytan var att registrera och dokumentera lämningarna samt att söka klargöra deras inbördes rumsliga och kronologiska sammanhang. En vidare målsättning för dokumentationen var att söka förstå boplatsens organisation i tid och rum, detta för att kunna jämföra och relatera den till andra undersökta boplatser, från såväl ett regionalt som ett överregionalt perspektiv. Centrala frågeställningar inför slutundersökningen var bl.a. att söka avgöra hur många och vilka typer av huslämningar som har förekommit på platsen samt vilken verksamhet som förekomsten av skärvtensflak och kokgropar kan kopplas till.

Metod

Undersökningen inleddes med att matjorden undersöktes i ett antal kvadratmeterstora rutor för att studera fyndtäthet och fyndsammansättning i ploglagret. När detta emellertid visade sig ge ett begränsat resultat, ytinventerades istället undersökningsområdet. Alla lösfynd samlades in samt mättes in digitalt med totalstation. Med hjälp av grävmaskin banades matjorden av ner till alven. Därefter rensades de större anläggningarna (ugnar och vissa av groparna) fram för hand. Samtliga anläggningar mättes in. Ett urval av dem fotodokumenterades i svart/vitt, dia och digitalt. Anläggningarna grävdes ut i plan och deras profiler dokumenterades i skala 1:20. Ugnarna ritades även i

plan för hand. Från ett urval av anläggningarna insamlades material för vedarts-, ¹⁴C- och makrofossilanalys in.

Den digitala dokumentationen av undersökningen har gjorts med totalstation enligt UV:s GIS-baserade arkeologiska informationssystem Intrasis. Samtliga mätdata förvaras vid RAÄ UV Väst under intrasisprojekt V2002:032.

Resultat

Undersökningresultaten från sommaren 2002 omfattar alltså endast boplatsdelen av RAÄ 327. Gårdstomten är inte undersökt eftersom denna låg utanför vägarbetsområdet.

Boplatsen var belägen på södra sidan av en mindre dalgång i vars botten en mindre bäck rinner mot sydväst. Själva undersökningsytan utgjordes av en mot nordväst flackt sluttande åkermark.

Boplatsen delades i mitten av en enskild väg som ledde fram till gårdstomten. Matjordstäckets tjocklek var 0,15–0,45 meter. Den underliggande alven bestod av lera och silt med inslag av enstaka stenar, 0,2–0,3 meter stora. Boplatsens utbredning var 110×85 N-S meter. Dess södra kortsida låg i direkt anslutning till gårdstomtens trädgård (se fig. 4). Viktigt att tidigt poängtera är att boplatsen och gårdstomten inte utgör två kronologiskt skilda faser, där den senare avlöser den förra. Dateringarna från undersökningen 2002 visar, att vissa av anläggningarna inom boplatsoområdet kan kopplas samman med en bebyggelse från historisk tid.

Anläggningarna

Totalt avbanades en 6140 m² stor yta, fördelad på tre schakt. Inom området registrerades 145 anläggningar. I alven avtecknade sig även ett stort antal sentida täckdiken som löpte i nordöst-sydvästlig respektive nordväst-sydöstlig riktning. Två av dikena i den norra delen av undersökningsytan var stenfyllda.

Anläggningstyp	Antal
Gropar	39
Härd	1
Kokgrop	4
Kulturlager och lager	5
Pinnhål	8
Rännor	2
Skärvstensflak	1
Sotfläckar	2
Stolphål	80
Ugnar	3
Summa:	145 stycken

Tabell 1. Anläggningar registrerade inom RAÄ 327 vid slutundersökningen.

Den största koncentrationen av anläggningar fanns i undersökningsområdets södra del. Antalet anläggningar minskade norrut, för att återigen öka i den nordligaste delen av området. I söder låg anläggningarna samlade som i en halvmånform upp mot gårdstomten. De utgjordes här av gropar, pinnhål och stolphål, en härd, ett par kokgropar och sotfläckar. På den norra delen låg ugnar och stora gropar samt enstaka stolphål och en del av en ränna (bilaga 2 och 3).

I den sydligaste delen av undersökningsområdet fanns även ett äldre matjordställe (A2922) under det nuvarande ploglagret (bilaga 2 och 3). Det var mörkare än den ovanliggande matjorden, bestod av humös silt och lera samt innehöll kol och en del skörbrända stenar. Lagret har tolkats som en rest av en äldre matjordshorisont med en, vid undersökningstillfället, synlig utbredning på 40×35 meter och en tjocklek på 0,3 meter. I lagret låg enstaka skörbrända stenar, vilka härrörde ifrån ett underliggande skärvstensflak (A1996). Förutom att detta äldre matjordställe låg ovanpå skärvstensflaket, överlagrade det även stolphål, pinnhål, gropar, en härd och en rest av ett kulturlager.

Skärvstensflaket (A1996) var 14×8,5 meter stort och mellan 0,05–0,3 meter tjockt. Det undersöktes i tre stycken kvadratmeterstora rutor. Förutom några små bitar av bränd lera innehöll det endast sot, kol och skörbrända stenar. Flaket låg ovanpå två stolphål (A2283 och A2305) och två gropar (A2271 och A2315). Såväl skärvstensflaket som det äldre matjordstället låg delvis under den enskilda vägen som ledde fram till gårdstomten. Båda lagren forsatta även in under tomtens gräsmatta. Träkol insamlat från skärvstensflaket (A1996) har vedartsbestämts till asp och ek (se bilaga 5). Aspen har med två sigmas säkerhet ¹⁴C-daterats till 1040–1280 e. Kr., d.v.s. tidigmedeltid (tab. 5 och fig.

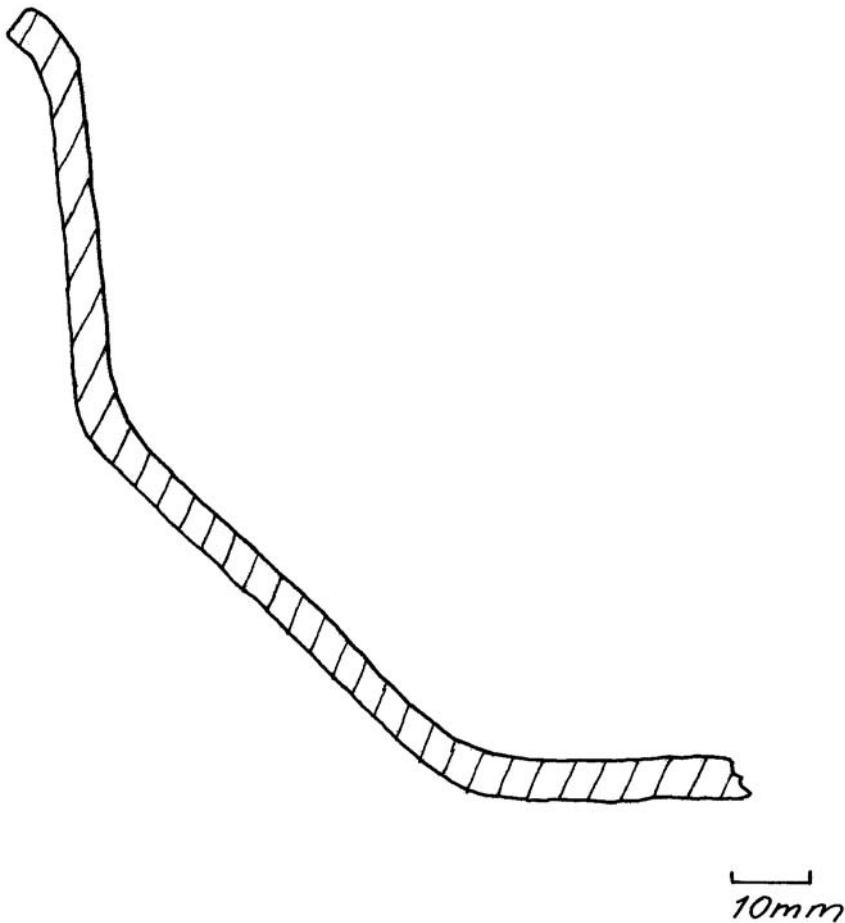
Figur 4. Skärvstensflaket A1996 framschaktat. Flaket låg under det äldre matjordstäckets A2922 och fortsatte in under gårdstomten. Bilden är tagen mot söder. Foto: M. Lindqvist.

7). Vid den arkeobotaniska analysen av jord från skärvstensflaket hittades inga rester av växt- eller frödelar (bilaga 5).

Gropar

Sammanlagt dokumenterades 39 stycken gropar. De var mellan 0,45×0,35 och 2,2×1,9 meter stora och 0,05–0,8 meter djupa. Groparnas rumsliga fördelning var tydlig: de små groparna låg i undersökningsområdets södra del och de stora groparna – d.v.s. de som var cirka 1,5 meter i diameter eller större – låg i den norra delen av området.

De stora groparna (A237, A285, A335, A365 och A430) var stenfyllda och innehöll i ett par fall (A237 och A365) fynd av förhistorisk keramik, brända ben och bränd lera. A335 och A430 var två sentida gropar. I A335 låg en mängd med stora kantiga stenblock. Ett fynd av porslin i gropen samt karaktären på dess fyllning, talar för en sen datering. I A430, som låg längst söderut av de stora groparna, var lagren omrörda och i anläggningens fyllning låg "sprängsten" (bilaga 3 och 9). Av de tre andra stora groparna har två (A237 och A365) kunnat tidfästas till äldre järnålder, dels utifrån fynd av keramik, dels utifrån

Figur 5a. F69, snitt genom kärlet.
Illustration: Anette Olsson.

en ¹⁴C-datering (BP 2250±65/Ua-25504, tab. 5 och fig. 7). Sett till form, uppbyggnad, fyllning och placering inom ytan kan även den tredje gropen A285 dateras till perioden.

De tre groparna från äldre järnålder var 1,6×1,3–2,2×1,9 meter stora och 0,4–0,8 meter djupa (bilaga 8). I samtliga av dem låg stenar och block. A237 och A365 låg kant i kant med varandra och A285 låg tio meter väster om dem. I direkt anslutning till dem låg ugnarna A262 och A380, som också har daterats till förromersk/romersk järnålder. I gropen A285 var vissa av stenarna i anläggningens ytterkant närmast nedtryckta i alven och gropen såg därför ut att ursprungligen ha varit stenskodd. Mot botten fanns mindre skörbrända stenar och i själva botten noterades även en antydning till en kollins. Träkolet från gropen har vedartsbestämts till ek (Danielsson 2002). I gropen fanns även mindre bitar av bränd lera. En arkeobotanisk

analys av jord från A285 gav två stycken obestämbara fröfragment (bilaga 5).

A237 och A365 låg tätt bredvid varandra. Ytterkanterna på de båda groparna var fodrade med en grågul lera, som i ytan band samman anläggningarna med varandra. Båda groparnas fyllnadslager var helt kringgårdade av detta grågula lerlager. I A237:s fyllning fanns stenar, 0,1–0,5 meter stora. De mindre stenarna låg i gropens mitt medan de stora blocken täckte botten av den. I fyllningen låg brända ben och bränd lera. Den osteologiska analysen visar att de brända benen är från nötkreatur och oidentifierade däggdjur (bilaga 6). Den arkeobotaniska analysen av jordprov från gropen A237 gav korn, havre och sädeskorn (bilaga 5). Träkol från A237 daterades redan vid den arkeologiska utredningen och har

med två sigmas säkerhet ^{14}C -daterats till 410–110 f. Kr. (Ua-25504, tab. 5 och fig. 7). I fyllningen i den intilliggande gropen A365 fanns både skörbrända och obrända stenar, samt en koncentration av bränd lera, cirka 0,25 meter i diameter.

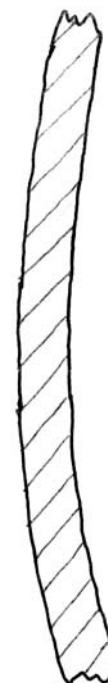
En stor mängd keramik låg i gropen A237, sammanlagt 2,5 kilo (F68-72). Att döma av formen på mynningsbitarna, härrör keramiken från minst två olika kärl. F69 är ett reducerat kärl med en rak mynningskant. Dess hals är cirka 50 mm hög och den har en bikoniskt formad buk. Det finns matskorpa på såväl insidan av kärlet som på utsidan av mynningsranden. Kärlet har en mynningsdiameter på cirka 240 mm (fig. 5a). F70 har en rak mynningskant, en närmast rak hals samt matskorpa både på kärlets in- och utsida (fig. 5b). F71 är botten av ett kärl med en bottendiametern på 190 mm. I A237 hittades också kraftiga och grovt magrade bukdelar (F68), vars form talar för ett spannformat kärl. Det fanns även en stor mängd övrig keramik i anläggningen (F72), som i första hand bör höra samman med de nämnda kärlen. Även i gropen A365 låg keramik (F63, bottenrand och bukdelar). Formen på buken talar för ett kärl med raka väggar och en diameter på cirka 150 mm (fig. 5c).

Härd och sotfläckar

Endast en härd dokumenterades inom undersökningsområdet, A1831. Den låg i områdets södra del och under det äldre matjordstäcket (A2922). Härden var 0,75×0,65 meter stor och 0,16 meter djup. I ytan av den fanns skörbrända stenar. Två stycken sotfläckar, A723 och A929, registrerades även i undersökningsområdets södra del. De var 0,75×0,42 respektive 1,05×0,5 meter stora och 0,03 samt 0,08 meter djupa. De utgjordes av tydligt avgränsade sot- och kolfläckar i marken, sannolikt rester av härdar.

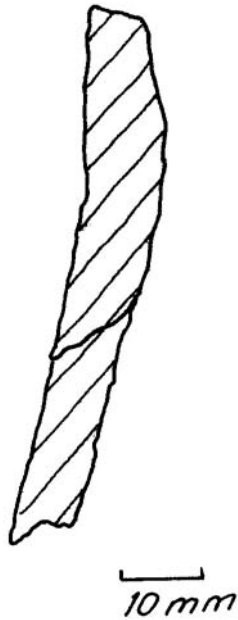
Kokgropar

Fyra stycken kokgropar fanns inom undersökningsområdet: A666, A900, A1276 och A1314. I storlek varierade de mellan 0,6 meter i diameter upp till 1,55×1,1 meter och var mellan 0,13–0,4 meter djupa (bilaga 8). Kokgroparna låg i den södra och mellersta delen av undersökningsområdet. I kokgropen A1314 fanns ett lager med bränd lera under en skörbränd stenpackning. Nedgrävningskanten såg ut att ursprungligen ha varit stenskodd. A1276 var endast en bottenrest av en kokgrop. I dess fyllning fanns skörbrända stenar. A666 innehöll rikligt med skörbränd sten och hade stensatta sidor. I fyllningen

10 mm

Figur 5b. F70, snitt genom kärlet.
Illustration: Anette Olsson.

Figur 5c. F63, snitt genom kärlväggen. Illustration: Anette Olsson.

fanns lite bränd lera. I A900 fanns bränd lera och kol i det översta fyllnadslagret. I botten av kokgropen fanns skörbränd sten som var uppblandad med bränd lera och kol. Träkol från A666 och A900 har vedartsbestämts och ¹⁴C-daterats. De båda kokgroparna innehöll endast gran (bilaga 5). A666 daterades till 175±90 BP, med två sigmas säkerhet till 1520-1960 e. Kr. (T-16107). Träkolet från A900 daterades till nutid. Provet innehåller helt eller delvis material som är yngre än 1960 e. Kr. (T-16108, tab. 5, fig. 7 och bilaga 8).

Jordproverna från de båda ¹⁴C-daterade kokgroparna innehöll inga växt- eller frödelar (bilaga 5).

Kulturlager

På fyra platser inom undersökningsområdet noterades rester av vad som har tolkats som kulturlager: A1057, A1345, A1365, A1381. Lagren var mellan 1,05×0,95 och 2×1,2 meter stora och 0,15–0,2 meter djupa. A1057 låg i undersökningsområdets södra del, under det äldre matjordstäckets (A2922), medan de tre övriga låg längst åt norr, i nära anslutning till ugnarna och de stora groparna.

De fyra lagren var endast rester av vad som ursprungligen bör ha varit större lager av kulturpåverkad jord. I A1381 låg små bitar av bränd lera. För övrigt fanns inga fynd i något av lagren, endast sot och kol. Fyllningarna i A1345, A1365 och A1381 bestod huvudsakligen av gråbrun, svagt humös silt. De var snarlika varandra till utseendet. Fyllningen i A1057, som låg på den södra delen av undersökningsområdet, var gråsvart och sotig silt. I lagret syntes avtrycken efter två stolphål (A1050 och A1603) (se fig. 4 och bilaga 3). De fyra lagren har tolkats som kulturpåverkad jord, som samlats i naturliga svackor i marken.

Pinnhål och stolphål

Åtta stycken *pinnhål* dokumenterades vid undersökningen. De var 0,06-0,14 meter i diameter och 0,05-0,18 meter djupa. Fem av pinnhålen låg solitärt och tre av dem låg bredvid respektive kant i kant med stolphål (A1027 och A1261 samt A50663).

Den största enskilda kategorin av anläggningar inom undersökningsytan var *stolphål*. Sammanlagt fanns 80 stycken. Flertalet av dem låg i den södra delen av undersökningsområdet. Av de 80 stolphålen undersöktes och dokumenterades 67 stycken. Storleken på dem varierade mellan 0,14 meter i diameter upp till 1×0,9 meter och de var mellan 0,04–0,38 meter djupa.

Generellt sett var stolphål med en diameter på 0,2–0,4 meter vanligast. De flesta av dem var dock mycket grunda. Av de undersökta stolphålen hade drygt 50 stycken ett djup på mellan 0,05–0,10 meter. Sju stycken var stenskodda. P.g.a. att många av dem hade ett ringa djup, var tolkningen av dem osäker i 17 fall. Gemensamt för samtliga anläggningar, som har tolkats som stolphål, var att de hade skålformade profiler och tydliga nedgrävningskanter.

Rännor

Inom undersökningsområdet dokumenterades även två stycken *rännor*, A2096 och A2651. De var 1,6×0,5 respektive 2,3×0,4 meter stora samt 0,15 respektive 0,05 meter djupa. A2096 låg i undersökningsområdets södra del och A2651 i den norra. Fyllningen i rännan A2096 var brungrå, humös lera med inslag av enstaka 0,1–0,2 meter stora stenar. Denna ränna skars i södra delen av ett sentida dike. Rännan A2651 hade en fyllning som bestod av brungrå silt med inslag av såväl kol som bränd lera. Båda anläggningarna löpte i nordöst-sydvästlig riktning.

Ugnar

Inom undersökningsområdet fanns även tre stycken ugnar, A262, A380 och A2638. De låg i den norra delen av området: A262 och A380 endast några meter från varandra, åtskilda av två stora gropar, medan A2638 låg drygt 30 meter östsydöst om dem. Till form och uppbyggnad skiljde sig ugnarna från varandra. Ett gemensamt drag var att ingen av dem innehöll slagglugg eller spår av metallproduktion. I A262 låg däremot en stor mängd med frön från dådra. I samtliga låg bränd lerklining med avtryck av grenar och vidjor. Fynden talar för att de tre ugnarnakonstruktionsmässigt har utgjorts av lerklining över ett flätverk av trä.

Figur 6. A262, ugn. Från sydöst. Foto Pia Claesson

A262 var 2,6×2 meter stor och nedgrävd 0,3 meter i marken (fig. 6, bilaga 3 och 8). Den hade en tydlig nedgrävningskant som sluttade svagt inåt. Ugnen bestod av en oval grop med ett raserat stenfundament i mitten. I plan syntes ett gråbrunt lerlager som innehöll stora mängder med bränd lera och lerklining. Ett urval av den brända lerkliningen samlades in (F67, cirka fyra kilo). Dessa bitar representerar endast de lerstycken som hade särskilt tydliga avtryck efter grenar och vidjor. Avtrycken visar, att grenarna som burit upp konstruktionen har varit mellan 2,5–4,5 centimeter i diameter. Lagret med lerklining kringgärdade ett mörkare lager i centrum av anläggningen, där även ugnens stenfundament låg. Fundamentet utgjordes av en flat stenhäll, cirka 0,4 meter i diameter, som var omgiven av flera 0,1–0,25 meter stora stenar. I den sydöstra och nordöstra delen av fundamentet syntes tydligt hur den brända lera hade fått tjäna som ett slags murbruk, då den sammanfogade vissa av stenarna med varandra. I den östra delen av anläggningen saknades den brända lera. Där fanns istället ett gulgrått lerlager. Lagret sträckte sig in under stenfundamentet och har tolkats som en öppning in i ugnen. Flera fynd låg i A262. Under den flata stenen i mitten av anläggningen hittades bränd lera (F66). Den skilde sig från den övriga brända lerkliningen genom att den var svart och grå till färgen. Strax intill öppningen in i ugnen låg ett flintstycke med en vikt på närmare ett kilo (F44). På stycket syns att två stycken avslag har gjorts från det. Strax bredvid låg en knacksten av flinta (F45). Mot mitten av ugnen och i anslutning till stenfundamentet hittades delar av ett keramikkrärl (F65), cirka 120 mm högt och ungefär 140 mm i diameter. Det har reducerat gods, rak mynningskant, kort hals, antydning till S-formad profil, bikoniskt formad buk med en distinkt bukkant. På utsidan av bukens underdel sitter en kraftig matskorpa och på kärlets insida finns det stänk av en sådan skorpa (fig. 5d). Vid stenfundamentet låg också några få brända ben (F55) från oidentifierat däggdjur (bilaga 7).

Figur 5d. F65, snitt genom kärlet. Illustration: Anette Olsson.

A380 var otydligast och sämst bevarad av de tre ugnarna. Den avtecknade sig i ytan som två ovala gropar som löpte in i varandra. Konstruktionen var 3,7×1,4 meter stor och nedgrävd 0,3 meter i marken (bilaga 3 och 8). I ytan fanns tre stycken koncentrationer av bränd lera, vilka var uppblandade med kol och humös silt (lager 1). Lagret kringgärdades av ett svartgrått, kolblandat, humöst silt- och lerlager (lager 2). Vid nedgrävningen av dess båda lager framträdde en tydlig koncentration av bränd lera i den västra delen av anläggningen (lager 5), cirka 1,5×0,9 meter stor och 0,25 meter djupt. I anslutning till lagret fanns

även ett parti med obränd lera, under vilket det fanns ett kollager (lager 6). I den östra delen av anläggningen fanns en stenpackning. Den bestod av två stycken cirka 0,5 meter stora stenar runt vilka en fodring av 0,1–0,2 meter stora stenar låg. Fodringen varierade i täthet, men stenpackningen som helhet hade en utbredning på ungefär 1,3 meter i diameter. Under den fanns en 0,4×0,2 meter stor koncentration av kol. Bredvid stenpackningen fanns två stycken gropar. De hade båda en diameter på cirka 0,3 meter och ett djup på 0,25 meter. Att döma av deras fyllning ingick de som delar i ugnskonstruktionen. Kol från kollagret (lager 6) har vedartsbestämt och ¹⁴C-daterats. Träslagen utgjordes framför allt av ek, men även av en mindre mängd asp (bilaga 5). En aspsbit har med två sigmas säkerhet ¹⁴C-daterats till 400–200 f. Kr., d.v.s. förromersk järnålder (Ua-26467, tab. 5 och fig. 7). Förutom bränd lera fanns det inga fynd i A380. Av den brända leran tillvaratogs tre bitar (F49, F53 och F54).

A2638 var 1,5×1,3 meter stor i ytan. Anläggningen var av en oval koncentration av bränd lera, som var fragmentarisk, mjuk och till stor del uppblött (lager 3). Lagret var helt kringgärdat av en ram av grå lera (lager 2). I övergången mellan lager 2 och 3 syntes en kollins, såväl i ytan av anläggningen som vid nedgrävningen av den. I den nordvästra delen saknades den brända leran, vilket har tolkats som en öppning, 0,15 meter bred, in i konstruktionen. Ugnen var nedgrävd 0,4 meter i marken. Själva nedgrävningsgropen var klädd med en grå lera (lager 2), som tydligt skilde sig från den omgivande gula alven. Ugnens bottendiameter var cirka en meter (bilaga 8). Träkolet som låg i anläggningen har vedartsbestämts till asp och björk (bilaga 5) och ¹⁴C-daterats med två sigmas säkerhet till 200 f. Kr.–80 e. Kr. (T-16106, tab. 5 och fig. 7), d.v.s. förromersk respektive övergången till romersk järnålder. I anläggningen låg även några fynd. I ett gråbrunt siltlager (lager 1), som täckte själva ugnskonstruktionen, hittades ett minimalt fragment av bränt ben (F60). Vid nedgrävningen av den brända leran (lager 3) hittades keramik från två olika kärl: dels en bit från halsen/överdelen av skuldran av ett reducerat kärl (F58), dels en bukdel från ett kärl med oxiderad utsida och matskorpa på insidan (F59). Det mesta av den brända leran, som låg i ugnen, var fragmentarisk och utgjordes i första hand av småbitar. Några större bitar fanns också och ett urval av dem samlades in (F56 och F57).

En arkeobotanisk analys har gjorts på jordprover från de tre ugnarna. A262 innehöll lin, havre, korn, åkerspergel, våtarv, sädeskorn och målla, men framförallt en stor mängd dådra (över 400 frön).

I A380 fanns havre, korn och sädeskornsfragment och i A2638 identifierades sädeskornsfragment, våtarv, måra, pilört och gräsfrö (tab. 6 och bilaga 5).

Rutor

Sammanlagt grävdes åtta stycken kvadratmeterstora rutor. Fem av dem (R231, R233, R235, R810 och R1520) grävdes i ploglagret för att studera fyndspridning och fyndsammansättning. De resterande tre rutorna (R1990, R1992 och R1994) grävdes i skärvstensflaket A1996.

Endast ett fynd hittades i en av rutorna som grävdes i matjorden: en bit övrig slagen flinta (F24). Övriga matjordsrutor var fyndtomma. Rutorna som grävdes i skärvstensflaket A1996 var också i princip helt fyndtomma. I R1994 fanns visserligen lite bränd lera, men för övrigt innehöll flaket endast sot, kol och skörbrända stenar. I R1990 uppmättes sammanlagt 1,1 liter skörbrända stenar, i R1992 12,5 liter och i R1994 7,5 liter.

Fynd

Från undersökningsområdet insamlades sammanlagt 345 stycken fynd (exklusive de brända benen), vilka nu är fördelade på 70 fyndposter.

Material	Vikt (gram)	Antal fyndposter	Antal bitar/fragment
Brända ben	65	4	–
Bränd lera	4456	12	142
Flinta	5799	42	51
Keramik	3195	10	150
Piplera	2	1	1
Täljsten	33	1	1
Summa	13 546 gram	70 stycken	345 stycken

Tabell 2. Fördelning av fynd från RAÄ 327 utifrån material, vikt och antal. Det totala antalet fragment av brända ben har inte räknats.

De 70 fyndposterna utgörs av 39 stycken lösfynd, ett fynd från en av rutorna och 30 fynd från ett mindre antal anläggningar.

Bland lösfynden dominerar flinta (36 stycken fyndposter). De resterande lösfynden utgörs av en del av ett täljstenskärl, ett mynningsfragment från ett keramikkärl och en del av skaftet från en kritpipa. Lösfynden låg i första hand på den mellersta och norra delen av undersökningsytan, d.v.s. inom den del

av området där det fanns få anläggningar (bilaga 2). I den södra delen av ytan, där merparten av alla anläggningar låg, fanns få fynd. Över hälften av all den insamlade flintan var obearbetad och kastades efter registrering.

Sett till hela undersökningsområdet utgjorde anläggningar som innehöll fynd ett undantag; endast i 10 av de totalt 145 anläggningarna låg fynd. Den övervägande delen av dem låg i några få av anläggningarna i den norra delen av området.

Anl.nr	Anl.typ	Material	Sakord	Vikt (gram)	Antal fyndposter	Antal bitar/ fragment
A237	Grop	Ben	Brända ben	58	1	–
		Keramik	Kärl	2535	5	92
A262	Ugn	Flinta	Slaget stycke	965	1	1
		Flinta	Knacksten	271	1	1
		Ben	Bränt ben	1	1	–
		Keramik	Kärl	394	1	42
		Bränd lera	Lerklining	4148	2	105
A365	Grop	Keramik	Kärl	158	1	13
		Bränd lera	Lerklining	35	1	1
A380	Ugn	Bränd lera	Lerklining	115	3	4
A812	Grop	Bränd lera	Lerklining	1	1	1
		Ben	Bränt ben	1	1	–
A900	Kokgrop	Flinta	Splitter	1	1	1
A1276	Kokgrop	Flinta	Obearbetad	20	1	4
		Bränd lera	Lerklining	4	1	4
A1314	Kokgrop	Flinta	Splitter	2	1	2
		Bränd lera	Lerklining	4	1	1
A2490	Grop	Bränd lera	Lerklining	1	1	1
A2638	Ugn	Ben	Brända ben	1	1	–
		Bränd lera	Lerklining	148	2	25
		Keramik	Kärl	107	2	2
			Summa:	8970	30	300

Tabell 3. Fördelningen av fynd i anläggningar inom RAÄ 327. Det totala antalet brända ben är inte räknade.

Den övervägande delen av fynden låg i groparna A237 och A365 samt i ugnarna A262, A380 och A2638. Merparten av flintan och över fyra kilo av den brända leran låg i ugnen A262. I gropen A237 låg 2,5 kilo keramik. Totalt fanns 65 gram brända ben inom undersökningsområdet, varav 62 låg i A237.

Analyser

Fyra olika analyser har utförts på materialet från boplatsen vid Hogstorp: vedartsanalyser, ¹⁴C-dateringar, arkeobotaniska och osteologiska analyser.

Syftet med vedartsanalyserna var att i första hand plocka ut träkol med låg egenålder för ¹⁴C-datering. Vedartsanalysen utfördes av Erik Danielssons Vedlab (bilaga 5).

Anr.	Anläggningstyp	Trädslag
A285	Grop	Ek
A666	Kokgrop	Gran
A900	Kokgrop	Gran
A1996	Skärvstensflak	Asp och ek
A380	Ugn	Asp och ek
A2638	Ugn	Asp och björk

Tabell 4. Sammanställning av vedartsanalyser från RAÄ 327.

Fem av de sex vedartsbestämda kolproven har ¹⁴C-daterats med AMS-metoden vid Ångströmlaboratoriet i Uppsala respektive med konventionell metod vid Laboratoriet for radiologisk datering i Trondheim (bilaga 7). Två av ugnarna och en av de stora groparna i den norra delen av undersökningsområdet har ¹⁴C-daterats till föromersk och äldsta romersk järnålder. Skärvstensflaket i den södra delen har daterats till tidig medeltid och två av kokgroparna har fått dateringar till tidigmodern tid respektive nutid.

A.nr.	Anläggningstyp	Daterat material	¹⁴ C-ålder	Kal. 1 sigma	Kal. 2 sigma	Lab. Nr.
A380	Ugn	Asp	2245±40 BP	390–200 BC	400–200 BC	Ua-26467
A666	Kokgrop	Gran	175±90 BP	1650–1950 AD	1520–1960 AD	T-16107
A900	Kokgrop	Gran	–10±65 BP (0,1±0,8% aktivitet)	1690-> AD	1680-> AD	T-16108
A1996	Skärvstensflak	Asp	845±40 BP	1160–1255 AD	1040–1280 AD	Ua-26466
A2638	Ugn	Asp	2050±55 BP	160 BC–20 AD	200 BC–80 AD	T-16106
A237	Grop	–	2250±65	390–200 BC	410–110 BC	Ua-25504

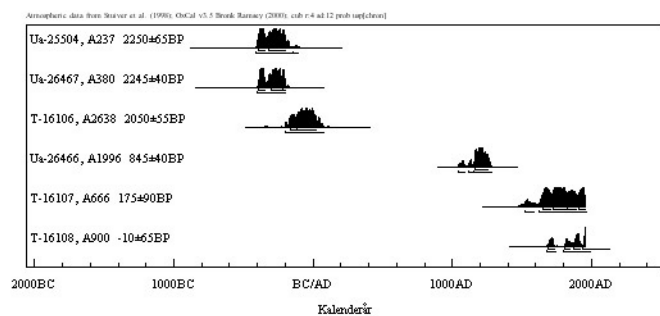
Tabell 5. Samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 327. Dateringen av A237 gjordes efter den arkeologiska utredningen, de övriga efter slutundersökningen. Kalibreringarna är gjorda i OxCal v. 3.5. För en grafisk sammanställning av dateringarna, se fig. 13.

Fjorton stycken arkeobotaniska analyser av jordprover har genomförts av MAL i Umeå. Analyserna gjordes på prover från åtta stycken anläggningar (bilaga 5).

Anr.	Anläggningstyp	Provnr.	Innehåll (antal frön och växtdelar)
A262	Ugn	2808	Lin (4), havre (2), dådra (400), korn (2), åkerspergel (12) och vårarv (5)
		2809	—
		2810	Sädeskorn (1)
		2811	Korn (3), lin (3), sädeskorn (2), dådra (36), åkerspergel (4) & mälla (2)
		2812	Havre (3), korn (2) & sädeskorn (1)
A237	Grop	3322	Korn (4), havre (3) & sädeskorn (4)
		3323	Havre (1)
A285	Grop	3314	Obestämbara fröfragment (2)
A380	Ugn	3330	Havre (2), korn (4) & sädeskorn (8)
A666	Kokgrop	3321	—
A900	Kokgrop	3320	—
A1996	Skärvtensflak	2013	—
		2014	—
A2638	Ugn	2819	Sädeskorn (2), våtarv (22), mära (2), pillört (2) & gräsfrö (1)

Tabell 6. Resultat av samtliga arkeobotaniska analyser av jordprover från RAÄ 327 i Skredsvik socken.

Leif Jonsson vid ANL har gjort en osteologisk analys av de brända benen som låg i gropen A237 och i ugnen A262. I A237 fanns ben av nötkreatur och flera fragment av större eller medelstora djur (F61). I ugnen A262 fanns endast fragment av oidentifierade däggdjur (bilaga 6).

Figur 7. Grafisk sammanställning över samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 327 i Skredsvik socken.

Tolkning och diskussion

Boplatsdelen inom RAÄ 327 kan särskiljas i en södra och en norra del. I den södra fanns den största koncentrationen av anläggningar. De bestod i första hand av stolphål och mindre gropar som låg samlade upp mot den bebyggda gårdstomten. I den norra delen fanns färre anläggningar. Här utgjordes de istället av stora gropar och ugnar. Vad gäller anläggningarnas funktion kunde alltså en tydlig rumslig tudelning konstateras. I söder låg anläggningar som kan förknippas med hus och boende och i norr låg anläggningar som kan kopplas samman med någon slags produktion. Det faktum att anläggningarna inom undersökningsområdet i första hand låg samlade upp mot den bebyggda gårdstomten och att frekvensen av anläggningar avtog norrut, innebär att slutundersökningen sommaren 2002 endast har omfattat den norra utkanten av boplatsen inom RAÄ 327.

Ugnarna och de stora groparna i den norra delen av området innehöll keramik, som typologiskt kan dateras till förromersk och romersk järnålder. Tre av anläggningarna har också ¹⁴C-daterats till samma tid. Den arkeobotaniska analysen av jordprover från ugnarna och groparna visar på såväl odlade arter som ogräs. I ugnen A262 fanns flera olika växter och frön, framför allt en stor mängd med dådra, en korsblommig växt med oljerika frön. Dådran har tidigare påträffats i stora mängder på bl.a. boplatser från romersk järnålder. Förekomsten av dådra i A262 skulle kunna tolkas som att ugnen har använts för att utvinna olja ur fröna. Den innehöll även havre, korn och sädeskorn och kan därför också ha använts vid t.ex. matlagning. De övriga ugnarna och stora groparna runt A262 uppvisade ett liknande arkeobotaniskt innehåll (bilaga 5).

Merparten av alla stolphål låg i den södra delen av undersökningsområdet. Vissa av hålen bildade antydningar till rader. I några fall var de även placerade i förhållande till varandra på ett sådant sätt, att de tillsammans såg ut att kunna ha ingått i en konstruktion. Inom området dokumenterades även två stycken rännor, vilka kan tolkas som spår av hus och bebyggelse. Det gick dock inte att med säkerhet konstatera om stolphålen eller rännorna utgör rester efter byggnader eller andra konstruktioner. Matjordslagret var tunt på flera platser inom undersökningsområdet och endast botten av många av anläggningarna hade bevarats. Det är dock sannolikt, att ett urval av stolphålen har ingått som delar i exempelvis ett eller flera hus.

Hör ugnarna och groparna i den norra delen av området samman med stolphålen och de mindre groparna i den södra? Representerar de en rumslig uppdelning inom en boplat, med bebyggelse i söder och någon slags produktionsyta i norr, eller utgör de två områden som kronologiskt inte hör samman med varandra?

Ett centralt problem med den övervägande andelen av anläggningarna i den södra delen av undersökningsområdet, var att de inte innehöll några daterande fynd. De innehöll dessutom sällan träkol som var lämpligt att ¹⁴C-datera. Vissa av anläggningarna hade fyllningar som var humösa, och karaktären på dessa antyder unga dateringar. Vad gäller gårdstomten är det äldsta skriftliga belägget för namnet Hogstorp från år 1396, då det omnämns som "*Haugporpe*" i "*Den røde bog*" (Palm 1978:179). Vid undersökningen sommaren 2002 påträffades ett skärvstensflak som daterades till tidig medeltid. Flaket låg i den sydligaste delen av undersökningsområdet och gränsade till, respektive fortsatte upp på, den bebyggda gårdstomten. I den södra delen av området har ytterligare två anläggningar ¹⁴C-daterats, A666 och A900. Utifrån uppbyggnad och utseende har dessa tolkats som kokgropar. Dateringarna av träkolet i anläggningarna hamnade emellertid i tidigmodern tid respektive i nutid. Dessa sena dateringar av de två anläggningarna får emellertid ses som förvånande. Utseendemässigt "såg" de klart förhistoriska ut. Den mycket sena dateringen av A900 (1960 e. Kr.) kan förklaras med att provet samlades in från botten av anläggningens fyllnadslager. Träkolet kan därför representera en sekundär inblandning av yngre material. Även kokgropen A666 fick en sen datering. Sett till sannolikheten inom intervallet två sigma, ska den med nästan 90 procents säkerhet förläggas till någon gång mellan 1620 och 1960 e. Kr. Kokgropar från tidigmodern tid och nutid kan inte sägas tillhöra vanligheterna vid en arkeologisk undersökning. Med hänsyn till felkällor och källkritiska problem med ¹⁴C-dateringar, får det inte hållas för osannolikt, att anläggningarna faktiskt kan vara äldre än vad dateringarna antyder. Den sena dateringen av A666 kan också vara ett resultat av en inblandning av yngre material i anläggningen. De båda kokgroparna kan härröra från en betydligt äldre fas i brukandet av platsen än vad de två sena dateringarna gör gällande. Det är troligt att flera av anläggningarna inom den södra delen av området är spår av en förhistorisk bebyggelse. Under skärvstensflaket A1996, som daterats till tidig medeltid, låg t.ex. två stolphål

och två gropar. Dessa var stratigrafiskt sett låsta under flaket och kan utgöra exempel på rester av en förhistorisk bebyggelsefas.

Vad gäller boplatsen vid Hogstorp (RAÄ 327) visar undersökningsresultaten att anläggningarna ingår i både en förhistorisk och en historisk bebyggelse. Även om det inte går att säga exakt hur det kronologiska förloppet och hur den rumsliga organisationen inom RAÄ 327 har sett ut, tycks det förhålla sig med denna plats på samma sätt som tidigare har dokumenterats på andra boplatser i Bohuslän. Eftersom den naturliga topografin i landskapet erbjuder få bra bebyggelselägen, har många platser blivit intensivt utnyttjade under flera tidsåldrar, ibland under en mycket lång tid (Lindman 1999:52). På boplatsen vid Hogstorp finns dateringar och fynd från såväl förhistorisk som historisk tid: allt från ett flintspån av Hensbackatyp via lämningar från järnålder och medeltid fram till dagens bebyggda gårdstomt. Den centrala delen av den förhistoriska bosättningen har sannolikt varit placerad på samma yta som den där dagens gård ligger. Den rumsliga fördelningen av anläggningarna inom området talar för detta.

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	431-7104-2000.
BM dnr:	208/02K
BM pnr:	1068
Riksantikvarieämbetets dnr:	423-1471-2002
Pnr UV Väst:	1320326
Intrasisprojekt, UV Väst:	V2002:032
Fornlämningsnr:	Raä 327
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Uddevalla
Socken:	Skredsvik
Fastighet:	Hogstorp 2:1
Ek. karta:	8B 6c
Läge:	X 6474395 Y 1526342
Koordinatsystem:	RT 90 7,5 gon väst
Höjdsystem:	RH 70
Uppdragsgivare:	Vägverket Region Väst
Ansvarig institution:	Riksantikvarieämbetet UV Väst Bohusläns museum
Projektgrupp:	Pia Claesson, Susanne Selling och Oscar Ortman (Bohusläns museum). Mats Lindqvist och Kristina Älveby (RAÄ UV Väst).
Underkonsulter:	ANL, Göteborg Radiological Dating Laboratory, Trondheim Miljöarkeologi, Umeå Vedlab, Glava Ångströmlaboratoriet, Uppsala.

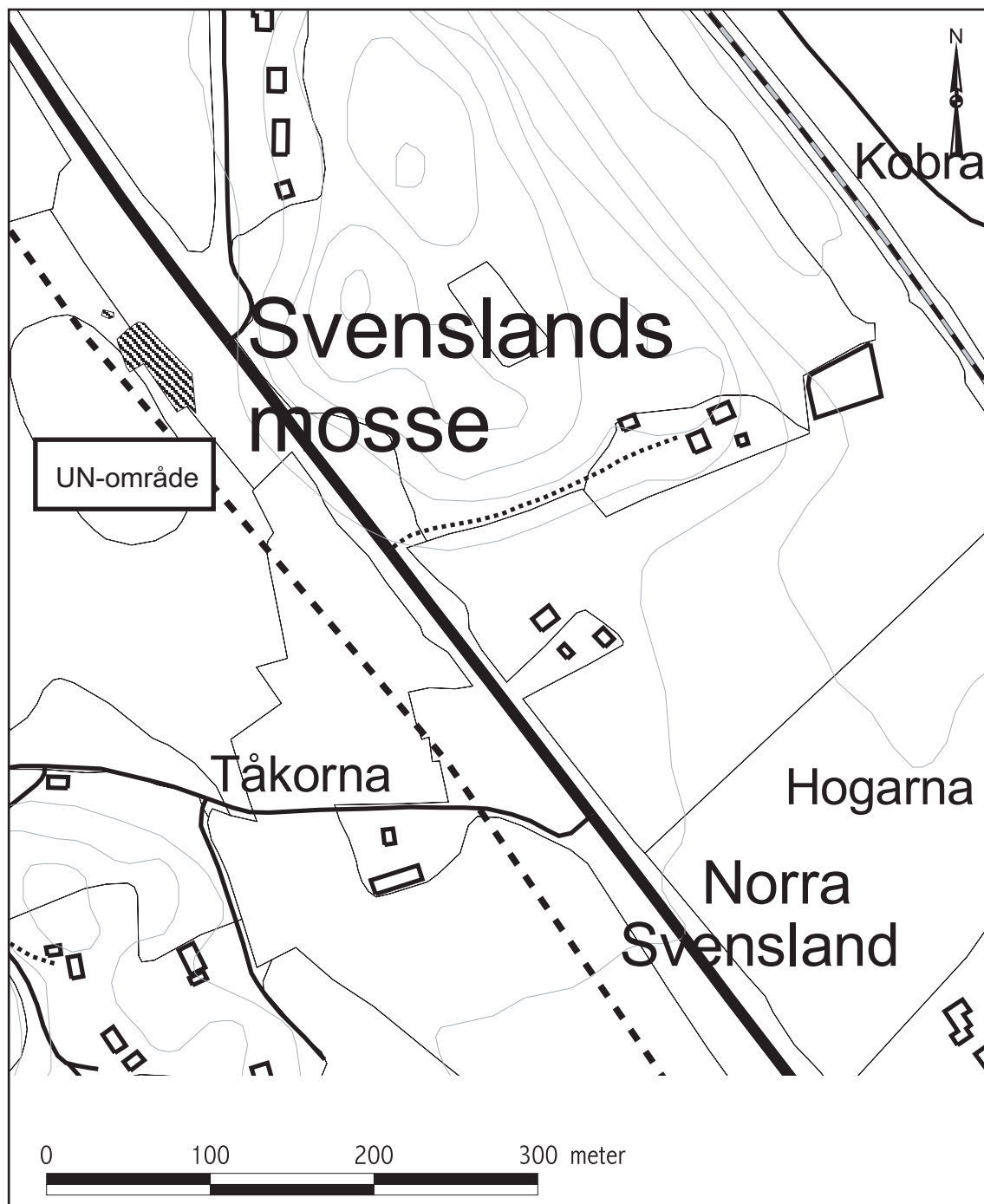
Undersökt yta: 6140 m².
Undersökningstid: 29 maj – 5 juli 2002.

Dokumentationshandlingar som

förvaras på Bohusläns museum: 12 plan- och profilitrningar i skala 1:20, 17 digitala foton med Unr U3784:1–17.

Digital dokumentation: Förvaras på UV Väst.

Fynd: Förvaras på Bohusläns museum Um nr: 28994; 1-72

Figur 8. Plankarta som visar den tänkta vägsträckan och undersökningsområdet, Skala 1:5000.

Raä 430 Härdarna invid mossen i Svensland, Skredsvik socken.

Carina Bramstång

Sammanfattning

Målsättningen med slutundersökningen var främst att utforska om, och i så fall vilken, anknytning lämningarna i den östliga slänten har haft till mossen. Detta samband har inte kunnat konstateras utifrån det material som nu undersökts. Vi har ej heller kunnat klargöra vilken aktivitet som bedrivits på platsen. De makroprover som analyserats från två skilda härdar uppvisade inga pollen. Däremot har vi en datering som tidfäster en av härdarna till mesolitisk tid.

Inledning

I samband med planerna på att bygga ut vägen E6:an genom Bohuslän har en arkeologisk slutundersökning utförts längs vägsträckan Geddeknipen-Håby. Närmare bestämt på fastighet Kallsås 1:8, invid en mosse i Svensland, Skredsvik socken, Uddevalla kommun. Undersökningen föregicks av en utredning och en förundersökning. Vid utredningen längs vägsträckan påträffades enstaka flintavslag ner mot mossmarken. Förundersökningen kom att beröra hela mossen, samt slänterna ner mot våtmarken. Själva mossen genomsöktes med sammanlagt 62 schakt utan eftersträvat resultat. Slutundersökningen kom därför att begränsas till en liten åkerslänt – moräntunga – öster om mossen där några anläggningar och slagen kvartsit påträffats. Åkerslänten hade tidigare brukats och kallades av lokalbefolkningen för Marstrand då den varit lika svårbrukad som Marstrandsön.

Slutundersökningen genomfördes av två arkeologer under nio dagar mellan den 26 juli - 5 augusti 1999. Vägverket Region Väst bekostade undersökningen (Fig. 1).

Undersökningens förutsättningar, mål och metod

Mossmarken vid Svensland är en av de ytterst få mossar som förekommer i denna del av Bohuslän. Mossen är belägen på en höjd av cirka 70 meter över nuvarande havsytta. Den bestod av flera torvlager, upp emot fyra meter mäktigt i mossens mer centrala delar. Under torven kom ett lerlager som underminerade

hela mossen – över tjugo meter ner i marken. På sina ställen var mossen uppgrävd då torv utvunnits där så sent som en bit in på trettioalet. Vid vissa partier i utkanten av mossen var torven helt bortgrävd och endast beväxt med vass.

Offerfynd?

Vid förundersökningen var syftet bl.a. att söka efter eventuella offerfynd i mossen eller aktiviteter från en tid då mossen var sjö. Hopp om att finna senpaleolitiska lämningar röntes. Inga spår efter aktiviteter som bedömdes värda att slutundersökas kunde dock konstateras i mossen. I mossens västra del påträffades däremot huggspån i trä, små kvistar och trästycken med en förkolnad ända. Därutöver iaktogs också enstaka hasselnötter och spridda kolfragment i torvlagret direkt ovanför leran.

Utgångspunkten inför slutundersökningen var att de anläggningar som iakttagits i den östliga slänten varit relaterade till mossen. De skulle kunna tolkas som lämningar efter tillfälliga aktiviteter knutna till mossen eller en dåvarande sjö och alltså inte röra sig om någon mer permanent bosättning. Det ansågs dock mindre troligt att det var frågan om lämningar från senpaleolitikum, snarare från brons- järnålder och kanske fram i historisk tid.

Skalgrus och organiskt material

Vid utredningen påträffades skalgrus som låg i övergången mellan fast mark och mosse. Däremot kunde inga spår av skalgrus iaktas vid förundersökningen mer än i det tidigare grävda utredningsschaktet som vid förundersökningstillfället fortfarande syntes. Ett moment i slutundersökningen skulle vara att följa upp denna förekomst av skalgrus, genom att öppna upp en yta i övergångszonen mellan mosse och slänt. Det finns flera arkeologiska exempel på att lera effektivt bevarar organiskt fyndmaterial. Kombinationen lera och skalgrus skapar dessutom en exemplarisk miljö för att benmaterial ska bevaras, där benen i vissa fall bibehållit sin struktur ytterst väl. En förhoppning om att så skulle vara fallet på denna plats låg till grund för de schakt som grävdes mellan mosse och slänt.

Målsättning och metod

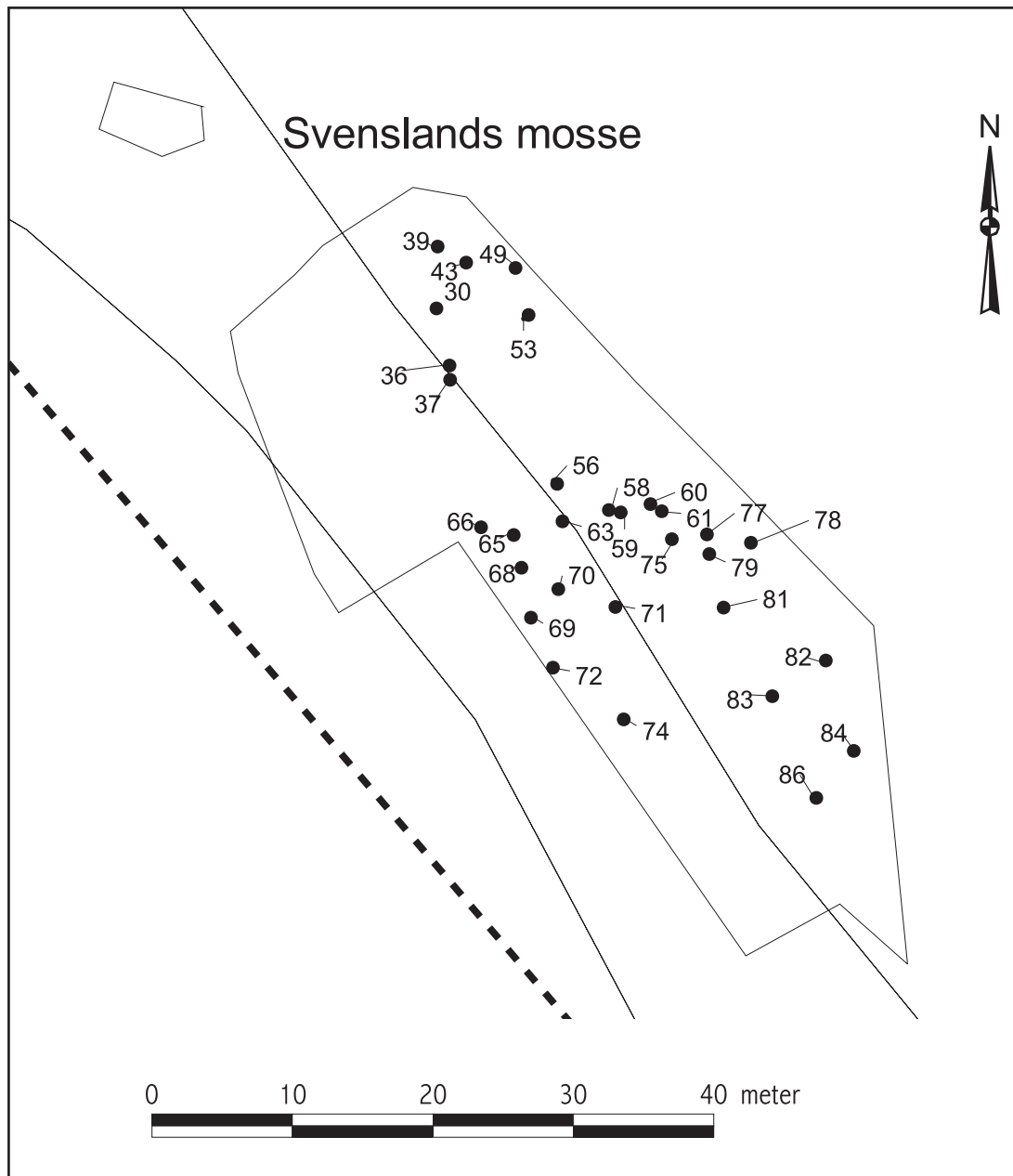
Målsättningen med slutundersökningen var främst att utforska om, och i så fall vilken, anknytning lämningarna i den östliga slänten har haft till mossen. I samband med det dessutom försöka klargöra vilken aktivitet som bedrivits på platsen genom att dokumentera och försöka tidsfästa lämningarna.

Undersökningen inleddes med att matjorden togs bort med maskin. De lösfynd och anläggningar som påträffades under matjorden markerades och mättes in med GPS. Alla prover inmättes. Efter dokumentation av anläggningarna i plan grävdes dessa ut med skärslev. Säll eller hackbord har ej använts. Vanligtvis grävdes halva anläggningen ut med skärslev, medan fyllningen i anläggningens andra halva sparades för provtagning. Beskrivningar och profilteckningar av utgrävda anläggningar har sedan utförts för hand och redovisas i tabellform på anläggningslistor. Profiler tecknades i skala 1:20.

Tre djupare schakt grävdes med maskin i övergångszonen mellan mosse och slänt, varav ett långschakt från slänten ner i mossen. Långschaktet grävdes för att klarlägga förhållandet mellan anläggningarna på slänten och mossen. En profilritning upprättades över detta långschakt.

De arkeologiska resultaten

Inledningsvis grävdes matjorden bort från den högsta höjden av undersökningsytan, där två stolphål och härदार iakttogs vid förundersökningen, på en något planare del av slänten. Förundersökningsschaktet låg här fortfarande öppet och anläggningarna var täckta med förankrad presenning. Matjorden borttogs sedan från hela det sluttande åkerstycket ner mot mossen. Matjordens tjocklek varierade helt naturligt på grund av att marken sluttade. Matjorden mätte således mellan 0,1–0,2 meter på toppen av ytan medan detsamma mätte mellan 0,3–0,6 i botten av sluttningen vid övergången till mossen.

Figur 9. Planritning över avbanat område och anläggningar, skala 1:500.

Två mindre schakt i mossen

Två schakt grävdes en bit ut i mossen. Det första schaktet grävdes strax nordväst om själva avbaningsytan där trärester hade iakttagits. Bearbetade trästycken påträffades tillsammans med rotrester i torvlagret. De bearbetade styckena var lagda på ett sådant sätt att de förmodligen skulle underlätta framkomligheten på den vattensjuka mossen. De var mycket mjuka och gick lätt att smula sönder mellan fingrarna.

Det andra schaktet grävdes där man vid utredningen fått fram skalgrus i grävskopan men inte kunnat återfinna vid förundersökningen, trots att man grävt alldeles bredvid. Skalgrus syntes fortfarande i ytan där utredningsschaktet lagts igen. Vi grävde nu ett schakt på motsatt sida av förundersökningsschaktet och påträffade ett gruslager under torven med lite skalgrus i. Alltså inte direkt något egentligt skalgruslager. De två schakten i mossen lades sedan igen.

Ett djupschakt

Från avbaningsytan ner i mossen grävdes ett schakt för att belysa lagerförhållandet mellan mossen och grusslätten (bilaga 10).

Underst i botten på mossen kom lera som övergick i grusig sand upp mot slätten. I övergången mellan lera och den grusiga sanden fanns mindre partier med fin vattenavsatt sjösand. Längre ner i mossen upphörde den fina sanden som istället övergick i skalgrusinblandad sand. Allt täcktes av ett torvlagret som tunnades ut ju närmare den grusiga slätten man kom. På ett ställe i torven fanns drygt 1 meter långa käppar med tillhuggna ändar. De var lagda i horisontal läge, förmodligen för att öka bärigheten och därigenom underlätta framkomligheten ut i mossen.

Inga fynd gjordes i den skalgrusinblandade sanden.

Beskrivning av anläggningar

Totalt inmättes 58 anläggningar spritt över den avbanade gruslätten. De fördelade sig på olika typer enligt tabellen nedan.

Typ	Antal
Härd	11
Grop	6
Kokgrop	4
Härdgrop	1
Ränna	1
Stenlyft	1
Stolphål	2
Stolphål?	2
Kulturlager	4
Mörkfärgning	1
Anhopn. sten	1
Utgår	24

Tabell 7. Fördelningen mellan olika anläggningskategorier.

Som framgår av tabellen är den vanligaste anläggningskategorin – härdar. Vidare undersöktes flera gropar och enstaka anläggningar av varierande slag. Beteckningen *grop* har använts som ett slags samlingsbegrepp för sådana anläggningar som inte kunnat bestämmas till någon mer precis kategori. Variationsrikedomen i den här gruppen är därför stor.

De anläggningar som givits beteckningen *utgår* är sådana som efter undersökning visat sig vara djurgångar eller andra företeelser som inte beror på mänsklig påverkan.

Härdar

Härdarnas storlek varierade mellan 0,35–2,2 meter i storlek och 0,09–0,3 meter i djup. Fyllningen bestod i de flesta fall av mörk sandig humus och innehöll i vissa fall sot, kol och skörbränd sten. Två makroprover lämnades in till Karin Viklund på Umeå Universitet för analys från härdarna A66 och A69. Proverna var tagna i utkanten av härdarna. Inget fossilt växtmaterial kunde iakttas i proverna. Något som förefaller vanligt vid just härdar (se bilaga 11). Ett antal kolprover togs varav en från A69 skickades till Ångströmlaboratoriet vid Uppsala Universitet för C¹⁴ analys. Dateringen gav en okalibrerad ålder av 7 430±65 BP (se bilaga 10). Det vill säga en datering till mesolitisk tid och slutet av sandarnaperioden (bilaga 11).

Tolkning och diskussion

Vi kan troligen utesluta att lämningarna är rester efter en mer permanent bosättning. Men anläggningarna skulle dock fortfarande kunna tolkas som lämningar efter, mer eller mindre, tillfälliga aktiviteter knutna till mossen eller en dåvarande sjö. Vi har flera fall i Bohuslän där en ansamling, företrädesvis härdar, påträffas utmed vattendrag. De material som hittills kommit fram vid dylika undersökningar har inte givit något resultat som kan förklara företeelsen. En faktor är att bevaringsförhållandena i härdar är dåliga för pollen, fröer och andra organiska material i (eller strax utanför) härdar. Detta får till följd att vi i regel är hänvisade till att endast tolka fynd av olika bergarter på platsen. Ett fenomen som inte är helt ovanlig.

I skalgruslagret i djupschaktet gjordes inga fynd. Däremot fanns drygt 1 meter långa käppar med tillhuggna ändar i den överliggande torven. De var lagda i horisontal läge, förmodligen för att öka bärigheten och därigenom underlätta framkomligheten ut i mossen. Dessa är sannolikt kvar efter att man utvann torv ur mossen i historisk tid.

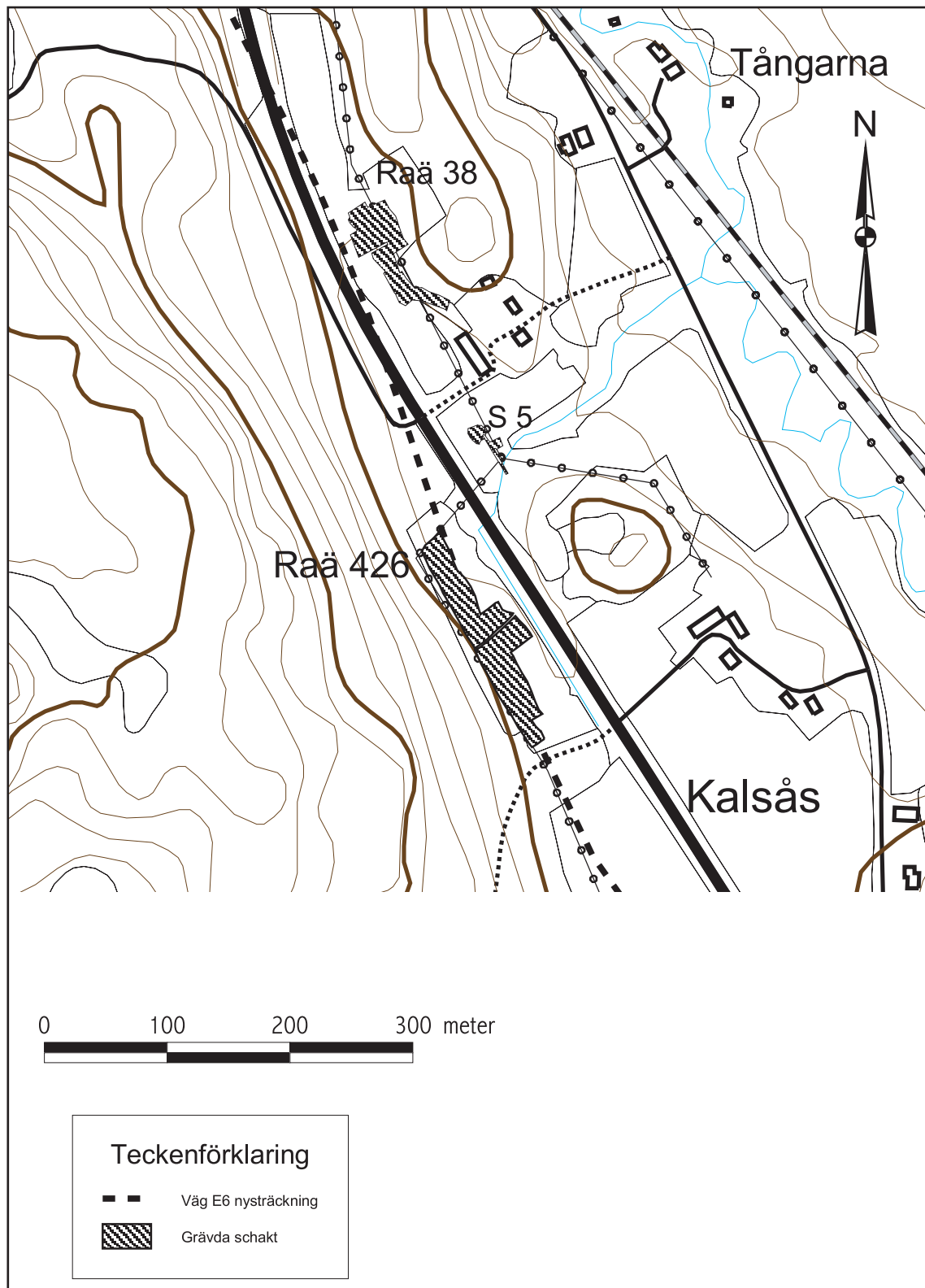
Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	220-31604-99
BM dnr:	ad502/98K
BM pnr:	702
Riksantikvarieämbetets dnr:	423-3929-1999
Pnr UV Väst:	1320198
Fornlämningsnr:	Raä 430
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Uddevalla
Socken:	Skredsvik
Fastighet:	Kallsås 1:8
Ek. karta:	8B 6c
Läge:	X 64825 Y 126223
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
Höjdsystem:	RH 70
Uppdragsgivare:	Vägverket Region Väst
Ansvarig institution:	Riksantikvarieämbetet UV Väst, Bohusläns museum
Projektgrupp:	Carina Bramstång, Agneta Gustafsson, Åsa Algotsson
Underkonsulter:	Miljöarkeologi, Umeå; Vedlab, Glava; Ångströmlaboratoriet, Uppsala.
Undersökt yta:	1500 m ² .
Undersökningstid:	26 juli – 5 augusti 1999.

Dokumentationshandlingar som förvaras på Bohusläns museum: 10 plan- och profilritningar i skala 1:20, 16 digitala foton med Unr U3784:1-17.

Digital dokumentation: Förvaras på Bohusläns museum.

Fynd: Förvaras på Bohusläns museum Um nr: 028986; 1–11.

Figur 10. Översikt som visar RAÄ 38 och 426. Grävda schakt vid 2002 års slutundersökning markerade. Skala 1:5000.

3. RAÄ 38 och RAÄ 426 Kallsåsboplatserna, Skredsvik socken

Oscar Ortman

Sammanfattning

Sommaren 2002 undersökte personal från Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet UV Väst, en del av fornlämningen RAÄ 38 samt hela RAÄ 426 i Skredsvik socken i Bohuslän. Fornlämningarna ligger inom fastigheterna Kallsås 1:8 och Kallsås 1:9, se fig. 1 och 14. Fornlämningarna utgjordes av förhistoriska boplatser. Boplatserna har dateringar från bronsålder, yngre järnålder men även historisk tid (Fig. 1). Resultatet av undersökningen var eldstäder, stolphål, gropar och större skärvstensflak. Fynden utgjordes av en flintskrapa, en stickel, keramik och fragment av ett eldblock.

Bakgrund

Vid den arkeologisk utredning som utfördes 1998 av Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet UV Väst (se Algotsson 2000), påträffades öster om dåvarande E6, (RAÄ 38) en härd, ett stolphål och flera gropar. Inga fynd påträffades. Området kom senare att benämnas FU omr 9. På västra sidan om nuvarande väg E6 (RAÄ 426), registrerades ett knappt 30-tal anläggningar: gropar och härdar. Två av härdarna ¹⁴C-daterades till senneolitikum-äldsta bronsålder och till yngre romersk järnålder-folkvandringstid. Bland fynden från RAÄ 426 förekom avslag av flinta samt en avslagskärna av flinta. Kärnan har tolkats tillhöra tidsperioden mellan- senneolitikum. Området kom senare att benämnas FU omr. 8.

Vid förundersökningen av RAÄ 38 och RAÄ 426 påträffades ytterligare ett tiotal anläggningar: gropar, stolphål och härdar. Två av härdarna ¹⁴C-daterades till romersk järnålder. Bland fynden från förundersökningen förekommer enstaka flintföremål som kan dateras till senpaleolitikum samt keramik som kan dateras till äldre järnålder.

Efter förundersökningen togs de två områdena (Raä 38 samt 426) ut till slutundersökning.

Undersökningens syfte

Inför slutundersökningen av de båda fornlämningarna formulerades följande frågeställning för de bägge fornlämningarna. " ... [M]ålsättningen i dokumentationen av platserna är att söka klargöra platsernas rumsliga organisation. Vidare att relatera lämningarna vid Kallsås till de omgivande registrerade fornlämningslokalerna med avseende på deras tidsmässiga förhållande till varandra. Detta för att kunna teckna en bild av hur man utnyttjat olika delar av landskapet från senpaleolitisk tid och fram till järnåldern. En vidare målsättning i dokumentationen är att söka klargöra boplatsernas organisation i tid och rum, för att utifrån ett överregionalt perspektiv kunna jämföra och relatera till andra undersökta lokaler. En viktig fråga att söka besvara vid slutundersökningen, är därför om det förekommer anläggningar som kan relateras till senpaleolitikum.

Undersökningens genomförande

De båda fornlämningarna RAÄ 38 och RAÄ 426 undersöktes med gemensamt syfte och metod. För att ge en tydligare bild av resultatet kommer de båda fornlämningarna att redovisas var för sig.

Metod

Undersökningen inleddes med att fyra meterrutor grävdes inom RAÄ 38. Syftet var att erhålla en uppfattning i vilken mån det förekom fynd i ploglagret. Därefter vidtog avbanning med grävmaskin inom de båda undersökningsområdena RAÄ 38 och RAÄ 426. Ytor skiktgrävdes och avsöktes kontinuerligt med metallsökare. När alven frilagts rensades de förhistoriska anläggningar fram och mättes med totalstation eller RTK GPS. Anläggningarna snittades och profilen ritades i skala 1:20. Där det ansågs relevant samlades jordprover och kolprover in.

Resultat

Generellt för både RAÄ 38 och 426 gäller att anläggningar påträffades i de högre liggande grusiga områdena inom undersökningsytorna. Anläggningarna utgjordes av stolphål, eldstäder, gropar, skärvstensflak och rester av kulturlager. Skärvstensflaken låg genomgående längst ner i dalbotten. Vid undersökningarna av boplatserna vid Kallsås avbanades drygt 8000 m². Dessa var fördelade på en större och två mindre ytor öster om den dåvarande väg E6, RAÄ 38 samt en större yta väster om E6:an, RAÄ 426. Efter avbaningen mättes sammanlagt 284 anläggningar in, fem av dessa var recenta och 24 stycken utgick.

RAÄ 426

På RAÄ 426, påträffades en stor mängd anläggningar. De utgjordes av eldstäder, stolphål och gropar (bilaga 18 och 22). Det förekom även större skärvstensflak. På den avbanade ytan insamlades en flintskrapa, en stickel och fragment av en eldblock.

Lämningar av minst ett hus (12 x 2 m mellan de takbärande stolparna) kunde skönjas. Åtta stolphål (A 2584, 2624, 2687, 2650, 2596, 2609, 5702,72) kunde knytas till huslämningen, bilaga 14. Runt huset förekom gropar med kol och flera stora eldstäder. Keramik förekom i tre anläggningar. Tre av eldstäderna var över en meter i diameter och hade rikligt med kol och skörbränd sten (A 3656, 3712, 3683). Huvuddelen av de övriga härdarna bestod av mycket tunna lager av kol och hade ingen skörbränd sten i fyllningen (bilaga 11-14).

Figur 11. Översiktsbild RAÄ 426 från söder. De anläggningar som ingår i huskonstruktionen är markerade med blå käppar. Foto: Bengt Nordqvist.

Anläggningarna

Inom RAÄ 426 påträffades sammanlagt 155 anläggningar. Anläggningarna dominerades av gropar, härdar och stolphål men även kulturlager, skärvstensflak och sotfläckar undersöktes.

Av bilaga 14 framgår hur anläggningarna fördelade sig.

Anläggningstyp	Antal
Gropar	69
Härdar	31
Kulturlager	1
Stolphål	49
Sotfläckar	3
Skärvstensflak	1
Summa	155

Tabell 8. Anläggningar registrerade inom RAÄ 426.

Gropar

Det största antalet anläggningar utgjordes av gropar. Av dessa grävdes 69 stycken. Groparnas storlek varierade mellan 0,6 – 1,8 meter. De flesta groparna var mellan 0,15 och 0,25 meter djupa. Några av de större groparna (A 17 och A103) var upp till 0,4 meter djupa. Det har inte gått att utskilja något rumsligt spridningsmönster vad beträffar groparna. Groparnas fyllning utgjordes övervägande av humös sand eller silt. 32 av groparna innehöll sot och/eller kol.

Stolphål och pinnhål

Näst gropar var stolphål och pinnhål de vanligast förekommande anläggningskategorierna. Sammanlagt grävdes 49 stolphål. Storleken varierade mellan 0,2 – 0,7 meter i diameter och djupen mellan 0,05 – 0,4 meter. 11 av stolphålen var djupare än 0,25 meter. Ett tiotal av stolphålen ingår i en huskonstruktion (bilaga 14).

Härdar och sotfläckar

34 härdar och 3 sotfläckar dokumenterades vid undersökningen. En stor del av härdarna ligger uppdragna från dalbotten men inte lika högt upp längs dalsidorna som stolphålen. Ett 15-tal av eldstäderna innehöll skörbränd sten. Eldstäderna utgjordes huvudsakligen av oregelbundna kolkoncentrationer från 0,8 meter x 0,45 meter till 2 meter x 1,2 meter. Kollagret var genomgående mycket tunna, ca 0,1 meter. Sotfläckarna var något mindre 0,2 x 0,5 meter / 0,4 x 0,75 meter och tunnare än härdarna 0,02 – 0,16 meter tjocka. Sotfläckarna är med all sannolikhet bortplöjda härdar.

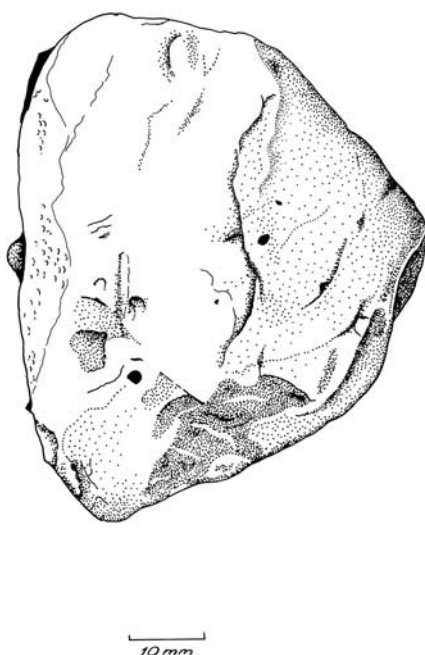
Kulturlager och skärvstensflak

Det påträffades ett mindre skärvstensflak, A 5753. Skärvstensflaken utgjordes av ett 0,1 till 0,3 meter tjockt äldre matjordslager med förekomst av sot, kol och skärvsten.

Ett kulturlager, A 10 påträffades högt upp i den västra slutningen, lagret var 2,7 x 1 meter och var 0,19 meter djupt, fyllningen liknade skärvstensflaken med det undantaget att stenarna i fyllningen inte var skörbrända.

Rotvältan och övriga anläggningar

Två större gropar, A 5716 och A 17 grävdes på dalgångens västra sida, båda var ca 2 meter i diameter och 0,5 meter djupa. De karakteriserades av ett nedrasat lager i ytterkanten av groparna (bilaga 18). Detta lager innehöll sot och kol.

Figur 12. Fyndillustration lerblock.

Fynd

Sammanlagt samlades 84 fynd in vid undersökningstillfället de fördelades på 19 fyndposter, se tabell 10. Fynden domineras av slagen flinta, mest övrigt slagen och avslag även enstaka kärnor och en skrapa, förekommer i materialet. Tre keramikskärvor påträffades varav två med dekor (i A 145). Fynd av sammanlagt 67 fragment bränd lera gjordes. Två av dessa utgjordes av större lerblock och påträffades i eller i anslutning till A 65. En vävtyngd påträffades i A 76. Övriga fynd utgjordes av slagen kvarts och sandsten (bilaga 19).

Material	Vikt	Antal fragment	Antal fyndposter
Bränd lera	398	67	4
Flinta	2423	22	21
Keramik	23	4	3
Kvarts	273	14	9
Kvartsit	12	2	2
Sandsten	28	1	1
Summa	3157	113	43

Tabell 9. Fördelning av fynd från RAÄ 426 utifrån material, vikt och antal.

RAÄ 38

Även på den östra av de undersökta Kallsåsboplatserna, RAÄ 38, påträffades lämningar efter ett hus. Stolphålen visar att husets vägg har varit välvd. Husets ena vägglinje är väldigt tydlig (bl.a. A 5520, 5553, 5555, 5556, 5279). Huset (10 x 4 m mellan de takbärande väggstolparna) har varit beläget i den mellersta sektionen av slänten (figur 15). I anslutning till huslämningen finns enstaka härdar.

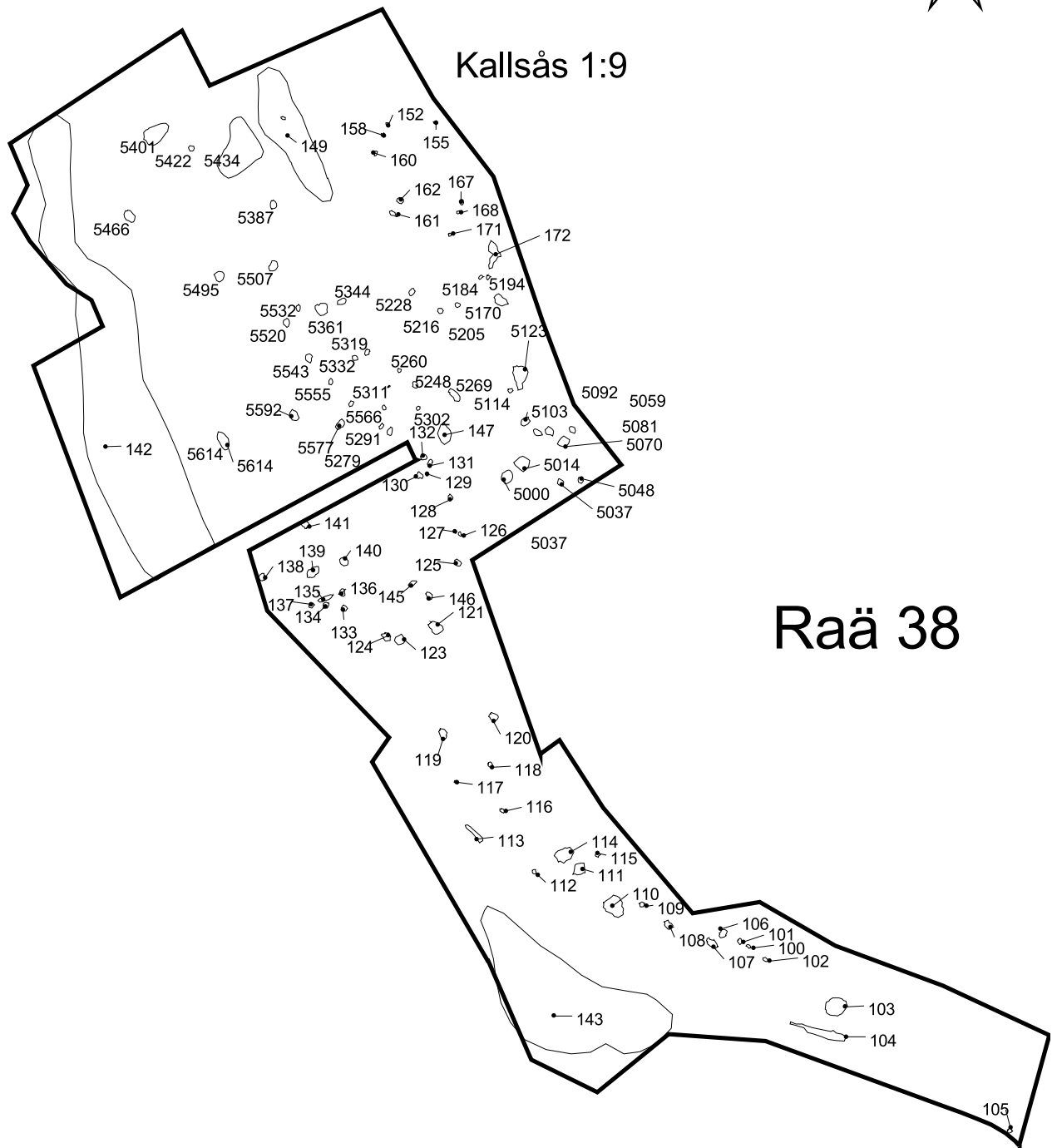
Härdarna kännetecknas av att de är mycket grunda. Längst ner i sluttningen förekommer två större skärvstensflak A142 och 143 (figur 15) (bilaga 17-18).

Figur 13. Översiktsbild RAÄ 38 från söder, S5 i förgrunden. Foto Bengt Nordqvist.

Anläggningarna

Inom RAÄ 38 påträffades 89 anläggningar. Anläggningarna dominerades av gropar och stolphål men även härdar, skärvstensflak och sotfläckar. Av tabell 9 framgår hur anläggningarna fördelade sig.

Teckenförklaring

 Anläggningar

Figur 14. Raä 38, Skredsvik socken med samtliga anläggningar.

Anläggningstyp	Antal
Gropar	21
Härdar	9
Skärvcstensflak	3
Sotfläck	5
Stolphål	51
Summa	89

Tabell 10. Fördelning av anläggningstyper inom Raä 38.

Stolphål och pinnhål

Det största antalet anläggningar inom RAÄ 38 utgjordes av stolphål. 51 stycken stolphål påträffades. Stolphålets storlek var mellan 0,2 – 0,7 meter i diameter och djupen varierade mellan 0,05 – 0,4 meter. 11 av stolphålen var djupare än 0,25 meter. Ett tiotal av stolphålen ingår i en huskonstruktion (bilaga 21 och 22).

Gropar

Gropar var näst stolphål den vanligast förekommande anläggningskategorin på RAÄ 38. Sammanlagt grävdes 21 gropar. Groparnas storlek varierade mellan 0,6 – 1,8 meter. De flesta groparna var mellan 0,15 och 0,25 meter djupa. En av de större groparna A103 var upp till 0,4 meter djupa. Det har inte gått att utskilja något rumsligt spridningsmönster vad beträffar groparna. Groparnas fyllning utgjordes övervägande av humös sand eller silt. 32 av groparna innehöll sot och/eller kol.

Härdar och sotfläckar

Nio härdar och fem sotfläckar dokumenterades vid undersökningen. En stor del av härdarna ligger uppdragna från dalbotten. De ligger dock inte lika högt upp längst dalsidorna som stolphålen. Fem av eldstäderna innehöll skörbränd sten. Huvudsakligen utgjordes eldstäderna av oregelbundna kolkoncentrationer från, 0,8 meter x 0,45 meter till 2 meter x 1,2 meter. Kollagret var genomgående mycket tunna, ca 0,1 meter. Sotfläckarna var något mindre 0,2 x 0,5 meter / 0,4 x 0,75 meter och tunnare än härdarna 0,02 – 0,16 meter tjocka. Sotfläckarna är med all sannolikhet bortplöjda härdar.

Kulturlager och skärvstensflak

I övergången till dalbotten påträffades två större och ett mindre skärvstensflak med skörbränd sten, A 142 och 143. Fyllningen utgjordes av skärvig sten samt spritt sot och kol.

Rutor

Vid undersökningen grävdes sammanlagt 13 stycken kvadratmeterstora rutor. Fyra av dem (ruta 1 – 4) grävdes igenom ploglagret och ner i alven. Ploglagrets djup varierade mellan 0,3 – 0,5 meter. I R2 påträffades 2 avslag, splitter och övrigt slagen flinta och kvarts (F5-8). I R 4 påträffades en naturlig flinta och ett kvarts avslag (F 22, 23).

Rutorna fem till sju grävdes i A 142 och A143, skärvstensflak. Skärvstensflaken utgjordes av 0,1 meter grå silt med skärvig sten samt spritt sot och kol.

Rutorna 8 till 13 grävdes i schakt fem. Alven bestod där av grusig sand och rutorna grävdes från den avbanade ytan ner till mellan 0,1 – 0,2 meters djup. Inga fynd gjordes i de grävda rutorna frånsatt fynden i R2 och R4.

Djupschakt

En äldre dam, som var släkt med de tidigare ägarna till Kallsås 1:9, berättade under undersökningen att hon som flicka hade plockat flinta på boplatserna med amatörarkeologen Carlåhs. Den äldre damen kunde visa på en flack förhöjning i åkern, ett begränsat område, där fynden från Kallsås II, skulle ha gjorts. Ett schakt, nummer 5, drogs över förhöjningen i nord-sydlig riktning (figur 13). Förutom de sex meterrutor som grävdes här grävdes också ett 8 x 7 meter stort schakt. Schaktet grävdes till 1,6 meters djup på 1,5 meters påträffades en överlagrad kolhorisont varifrån ett kolprov togs. Provet daterades till 1655 +/- 35 BP.

Fynd

Sammanlagt samlades 31 fynd in vid undersökningstillfället de fördelades på 19 fyndposter (Tab. 12). Fynden domineras av slagen flinta, mest övrigt slagen och avslag även enstaka kärnor och en stickel förekommer i materialet. En keramikskärva påträffades. Tre fragment av bränd lera påträffades. Övriga fynd utgjordes av slagen kvarts och sandsten (bilaga 23).

Material	Vikt	Antal fragment	Antal fyndposter
Bränd lera	4	3	3
Flinta	2189	16	15
Keramik	9	1	1
Kvarts	54	9	4
Kvartsit	0	0	0
Sandsten	28	1	1
Summa	2284	84	19

Tabell 11. Fördelning av fynd från RAÄ 38 utifrån material, vikt och antal.

I fyndmaterialet finns enstaka indikationer som pekar mot senpaleolitikum. I övrigt dominerar fynd som kan knytas till metalltid.

Analys

Vedartsanalysen

Resultatet från vedartsanalysen visade att, av kolets sammanställningen att döma, så kommer materialet i de två stolphålen inte från stolparna. Kolet består med största säkerhet av bränslerester från härdar eller andra eldstäder. (Danielsson vedartsrapport 0250). Vedartsanalysen visar att lövträd dominerar i de fyra faser som ¹⁴C dateringen påvisat.

¹⁴C dateringen

Sammanlagt sex prover skickades till Tandemlaboratoriet i Uppsala för datering, (se tab. 12). Dateringarna visar en spridning från neolitikum till historisk tid. Avsikten med analysen var att om möjligt datera huslämningarna och några av de intilliggande härdarna. Även det överlagrade kollagret, i schakt 5, och gropsystemet A 5716 bedömdes intressanta att få daterade.

Resultatet visar på flera spridda nedslag under en lång tidsperiod. Det går inte att se någon rumslig fördelning över tid utan proverna är jämnt fördelade över hela undersökningsytan.

Anl	RAÄ	Anläggningstyp	C-14 ålder	Kal 1 sigma	Kal 2 sigma	Lab nr	Vedart
17	426	Grop	2295 +/- 40	410 - 350 BC	410 - 350 BC	Ua- 20457	Ask
2624	426	Stolphål	350 +/- 40	1560 - 1640 AD	1450 - 1640 AD	Ua- 20458	Rönn/oxel
3637	426	Härd	135 +/- 40	100 - 1890 AD	1670 - 1960 AD	Ua- 20459	Björk
5123	38	härd	2445 +/-40	550 - 410 BC	600 - 400 BC	Ua- 20460	Ask
5361	38	Stolphål	6770 +/- 50	5715 - 5635 BC	5740 - 5610 BC	Ua- 20461	Hassel
	38	Överlagrat kollager	1655 +/- 35	340 - 430 AD	320 - 470 AD	Ua- 20456	Al

Tabell 12. Samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 38 och 426. Kalibreringarna är gjorda i OxCal v. 3.5.

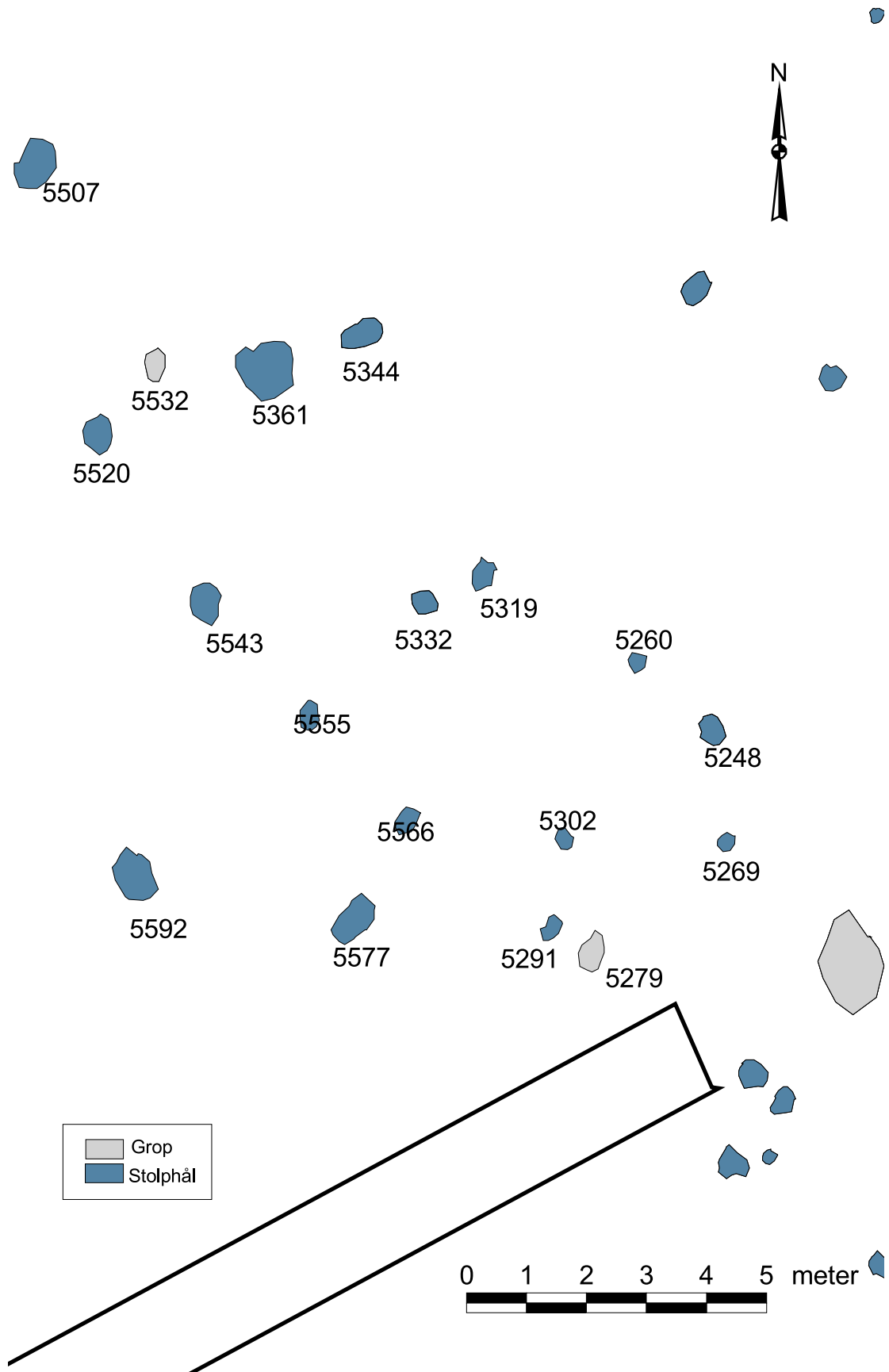
Makrofossilanalysen

Av de inskickade jordproverna analyserades två prover från stolphål A 2596 respektive 2584, de gav inga spår av makrofossil (MAL rapport 2002:).

Tolkning och diskussion

De naturvetenskapliga analyserna visar på svårtolkade analysresultat. Både ¹⁴C och vedartsanalysen visar på en stor spridning i tid respektive material-sammansättning. Vad beträffar dateringen visade förundersökningens resultatet även det på nedslag både från seneolitikum-bronsålder och yngre järnålder. Vad beträffar slutundersökningen är det endast härdarna och det överlagrade lagret, som man kan vara säker på representerar en sluten kontext, de många olika dateringarna gör det också svårt att se samtida strukturer.

Boplatserna har uppenbarligen utnyttjats under flera tillfällen. Spåren efter två huslämningar tyder på att det även förekommit någon längre vistelse på platsen men någon mer permanent bebyggelse på platsen kan det dock inte vara frågan om. Från en mer permanent bosättning kan man förvänta sig fler anläggningar och fynd såsom avfallsgropar eller kulturlager. Frånvaron av fynd i matjorden kan bero på flera faktorer, allt från avbaningen och topografin till hur hårt åkermarken plöjts.

Figur 15. Raä 38, Skredsvik socken. Detaljutsnitt runt anläggningarna som ingår i huskonstruktionen.

Huslämningen inom RAÄ 38 är placerad på skrå på ett flackare parti mitt i sluttningen. Dess välvda långsidor tyder på en typologisk datering till romersk järnålder/vendeltid. Avsaknaden av härd i huskroppen kan tolkas som att huskroppen varken använts under någon längre tid eller som boningshus. Den sparsamma fyndförekomsten gör det också svårt att uttala sig om hur huset använts.

Vad beträffar huslämningarna på RAÄ 426, kan man tänka sig att det varit frågan om hus med någon speciell funktion. Fyndet av det större lerblocket (eldblock) och en vävtyngd samt husens placering med ena kortsidan ner mot dalbotten som en förklaring till detta. Den begränsade fyndmängden gör det dock omöjligt att uttala sig mer bestämt om husets funktion. Det faktum att huset saknar härd försvårar tolkningen ytterligare.

De spretande dateringarna från övriga anläggningar gör det svårt att se en mer detaljerad struktur runt de båda husen. Helt klart är dock att de ligger en bit upp på slänterna och på så sätt till största del åtskilda från härdar och skärvstensflak.

Huskropparnas placering i topografin kan inte sägas var typisk för Bohuslän där bebyggelsen under brons/järnålder framförallt legat i anslutning till större eller mindre impediment. Exempel på traditionella boplatslägen är Rom (RAÄ 593 Svarteborgs socken), bebyggelsen vid Herrestads gravfält i Herrestad och Hallerna i Norums socken (Flagmeier 2003, Nyqvist 1992, Ortman 1997).

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	423-1471-2002
BM dnr:	208/02k
BM pnr:	1069
Fornlämningsnr:	Raä 38, 426
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Uddevalla
Socken:	Skredsvik
Fastighet:	Kallsås 1:8 och 1:9
Ek. karta:	8B6c
Läge:	X 6482931, Y 1262376
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
Höjdsystem:	RH70
Uppdragsgivare:	Vägverket Region Väst
Ansvarig institution:	Bohusläns museum/ RiksantikvarieämbetetUV Väst
Projektgrupp:	Tomas Johansson, Robert Hernek (Bohusläns museum). Bengt Nordqvist och Louise Olsson(RAÄ UV Väst).
Fältansvarig:	Bengt Nordqvist
Rapportansvarig:	Oscar Ortman
Underkonsulter:	Miljöarkeologi, Umeå Vedlab, Glava Ångströmlaboratoriet, Uppsala.
Fältarbetstid:	29 maj – 11 juli 2002
Undersökt yta:	8229 m ²

Arkiv: *Dokumentationshandlingar som förvaras på Bohusläns museum: Raä 38 5 plan- och profilritningar i skala 1:20, Raä 426 5 plan och profilritningar i skala 1:20. Från de båda fornlämningarna finns 16 digitala foton med accessionsnummer Umfa 54633 1 -16 Bohusläns museums arkiv*

Fynd: Förvaras i Bohusläns museums magasin Raä 38;UM nr 028985;1-26. Raä 426 Um nr. 029085: 1-19

Referenser

Algotsson, Å. 2000. Arkeologisk utredning. Väg E6, sträckan Geddeknippen-Håby. Foss och Håby socknar, Munkedals kommun, Herrestad och Skredsvik socknar, Uddevalla kommun. Delrapport 1: Geddeknippen-Saltkällan. Bohusläns museum Rapport 2000:4. Bohusläns museum och Riksantikvarieämbetet.

Alin, J. 1955. Stenåldersboplatser i norra Bohuslän. Göteborgs arkeologiska museum. Göteborg.

Flagmeier, M-L Rom –Gårdsbebyggelse under äldre järnåldern I Claesson, P Munkenberg B-A (red) 2003. Projekt Gläborg – Rabbalshede nr 1. Teknisk rapport. Kulturhistorisk dokumentation. Bohusläns museum. Uddevalla.

Fredsjö, Å. 1953. Studier i Västsveriges äldre Stenålder. Göteborgs arkeologiska museum. Göteborg.

Lindman, G. 1999. Allt på samma plats – om 6000 års bebyggelse på en bohuslänsk bytomt. In Situ Västsvensk Arkeologisk Tidskrift. Göteborg.

Nyqvist, R. 1992. En välanvänd åker – vad som göms i jord kommer fram vid... . Om utgrävningarna i Hallerna i stenungsunds kommun. Fynd nr 1/92 s. 32-37. Göteborg.

Ortman, O 1997. Boplatser vid Herrestadsgravfältet. I: Hus och odlingsspår från forntiden i Herrestad. Arkeologiska undersökningar för motorvägen Lerbo – Torp. Del 1. Riksantikvarieämbetet och Bohusläns museum. Arkeologiska resultat UV Väst rapport 1997:10. Kungsbacka.

Ortman, O & Ottander, J. 1998. Mellan åker och havsbotten - ett områdes markandvändning under 5000 år. Arkeologiska undersökningar för motorvägen Lerbo – Torp. Del 4. Riksantikvarieämbetet och Bohusläns museum. Arkeologiska resultat UV Väst rapport 1998:5. Kungsbacka.

Palm, D. 1978. Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län. XII Ortnamnen i Lane härad. 2. Bokenäs, Dragsmarks, Herrestads, Högås samt Skredsvik socknar, Dialekt- och ortnamnsarkivet i Göteborg, Göteborg.

Ryberg, Eva (2003). Förundersökningsområde 2a i Red Kalmar & Toreld: Arkeologiska förundersökningar utmed Väg E6. Gedeknippen – Håby. Rapport 2003:6 Bohusläns museum.

Figurförteckning

Figur 1: Utsnitt ur digitala fastighetskartan Uddevalla kommun, skala 1:20 000, med samtliga undersökningsområden markerade. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning Lantmäteriverket 2005-10-10.

Figur 2. Översiktsbild över undersökningsområdet. Centralt i bilden syns RAÄ 327, den bebyggda gårdstomten till höger och undersökningsområdet till vänster. Bilden är tagen mot sydöst. Foto: M. Lindqvist, bild nr U3784:4.

Figur 3. Figuren visar förhållandet mellan boplatserna och gårdstomten. De tjockare linjerna är avgränsningarna för slutundersökningsschaktet. Den streckade linjen motsvarar det ungefärliga undersökningsområdet för utredningen AU 1d som gjordes hösten 2001. Skala 1:2000.

Figur 4. Skärvstensflaket A1996 framschaktat. Flaket ligger under det äldre matjordstället A2922 och fortsatte in under gårdstomten. Bilden är tagen mot söder. Foto: M. Lindqvist.

Figur 5a. F69, snitt genom kärlet. Illustration: Anette Olsson.

Figur 5b. F70, snitt genom kärlet. Illustration: Anette Olsson.

Figur 5c. F63, snitt genom kärlväggen. Illustration: Anette Olsson.

Figur 5d. F65 snitt genom kärlet. Illustration: Anette Olsson.

Figur 6. A262, ugn. Från sydöst. Foto: Pia Claesson.

Figur 7. Grafisk sammanställning över samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 327 i Skredsvik socken.

Figur 8. Plankarta som visar den tänkta vägsträckan och undersökningsområdet, skala 1:5000.

Figur 9. Planritning över avbanat område och anläggningar, skala 1:500.

Figur 10. Översikt som visar RAÄ 38 och 426. Grävda schakt vid 2002 års slutundersökning markerade. Skala 1:5000.

Figur 11. Översiktsbild RAÄ 426 från söder. De anläggningar som ingår i huskonstruktionen är markerade med blå käppar. Foto: Bengt Nordqvist.

Figur 12. Fyndillustration lerblock.

Figur 13. Översiktsbild RAÄ 38 från söder, S5 i förgrunden. Foto: Bengt Nordqvist.

Figur 14. Raä 38, Skredsvik socken med samtliga anläggningar.

Figur 15. Raä 38, Skredsvik socken. Detaljutsnitt runt anläggningarna som ingår i huskonstruktionen.

Tabellförteckning

Tabell 1. Anläggningar registrerade inom RAÄ 327 vid slutundersökningen.

Tabell 2. Fördelning av fynd från RAÄ 327 utifrån material, vikt och antal. Det totala antalet fragment av brända ben har inte räknats.

Tabell 3. Fördelningen av fynd i anläggningar inom RAÄ 327. Det totala antalet brända ben är inte räknade.

Tabell 4. Sammanställning av vedartsanalyser från RAÄ 327.

Tabell 5. Samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 327. Dateringen av A237 gjordes efter den arkeologiska utredningen, de övriga efter slutundersökningen. Kalibreringarna är gjorda i OxCal v. 3.5. För en grafisk sammanställning av dateringarna, se fig. 13.

Tabell 6. Resultat av samtliga arkeobotaniska analyser av jordprover från RAÄ 327 i Skredsvik socken.

Tabell 7. Fördelningen mellan olika anläggningskategorier.

Tabell 8. Anläggningar registrerade inom RAÄ 426.

Tabell 9. Fördelning av fynd från RAÄ 426 utifrån material, vikt och antal.

Tabell 10. Fördelning av anläggningstyper inom Raä 38.

Tabell 11. Fördelning av fynd från RAÄ 38 utifrån material, vikt och antal.

Tabell 12. Samtliga ¹⁴C-dateringar från RAÄ 38 och 426. Kalibreringarna är gjorda i OxCal v. 3.5. För en grafisk sammanställning av dateringarna, se fig. 25.

Bilagor

Bilaga 1. Utsnitt ur digitala fastighetskartan, Uddevalla kommun, skala 1:20 000, med de undersökta platserna samt fornlämningar som nämns i texten markerade. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning Lantmäteriverket 2005-10-10.

Bilaga 2. RAÄ 327, Skredsvik socken. Schaktplan med påträffade anläggningar. Den enskilda vägen leder fram till gårdstomten. Skala 1:600.

Bilaga 3. RAÄ 327, Skredsvik socken. Anläggningar som omnämns i texten, här markerade med sina respektive anläggningsnummer. Skala 1:600. Bilaga 4 RAÄ 327, Skredsvik socken - ¹⁴C-dateringar.

Bilaga 4. RAÄ 327, Skredsvik socken. ¹⁴C-dateringar.

Bilaga 5. RAÄ 327, Skredsvik socken. Vedartsanalyser.

Bilaga 6. RAÄ 327, Skredsvik socken. Osteologisk analys av brända ben från RAÄ 327.

Bilaga 7. RAÄ 327, Skredsvik socken. Anläggningslista.

Bilaga 8. Raä 327, Skredsvik socken. Anläggningsprofiler.

Bilaga 9. Raä 327, Skredsvik socken. Fyndlista.

Bilaga 10. Profilritning över djupschaktet som speglar lagerföljden i området mellan grusslätten och mossen. 1, lera (gyttja). 2, skalgrus, sand. 3, matjord, torv med spridda rötter och bearbetade träbitar. 4, träbitar, varav två med tillhuggna ändar. 5, alven – grusig sand. 6, fin sand, i vatten avsatt sjösand.

Bilaga 11. Profilritning på härd, anl. 69 i skala 1:20. Lager 1 – Brunröd, flammig, grusig sand. Lager 2 – Brunsvart, sotig, något humös, grusig sand innehållande skörbränd sten och kol. Fynd - 2 metallföremål och slagen kvartsit.

Bilaga 12. Raä 430, Skredsvik socken. Anläggningslista.

Bilaga 13. Raä 430 Skredsvik socken. Fyndlista.

Bilaga 14. Raä 430 Skredsvik socken. ¹⁴C-dateringar.

Bilaga 15. Raä 430 Skredsvik socken. Arkeobotanisk analys av jordprover.

Bilaga 16. Raä 426 Skredvik socken. Anläggningar som nämns i texten. Skala 1:1000.

Bilaga 17. Raä 426, Skredvik socken. Samtliga anläggningar inom RAÄ 426, norra delen. Skala 1:500.

Bilaga 18. Raä 426, Skredvik socken. Samtliga anläggningar inom RAÄ 426, södra delen. Skala 1:500.

Bilaga 19. Raä 426, Skredvik socken. Detaljutsnitt runt anläggningarna som ingår i huskonstruktionen. Skala 1:100.

Bilaga 20. Raä 426, Skredvik socken. Anläggningslista.

Bilaga 21. Raä 426, Skredvik socken. Anläggningsprofiler.

Bilaga 22. Raä 426, Skredvik socken. Fyndlista.

Bilaga 23. Raä 38, Skredvik socken. Anläggningslista.

Bilaga 24. Raä 38, Skredvik socken. Anläggningar som ingår i huskonstruktionen. Profilritningar.

Bilaga 25. Raä 38, Skredvik socken. Fyndlista.

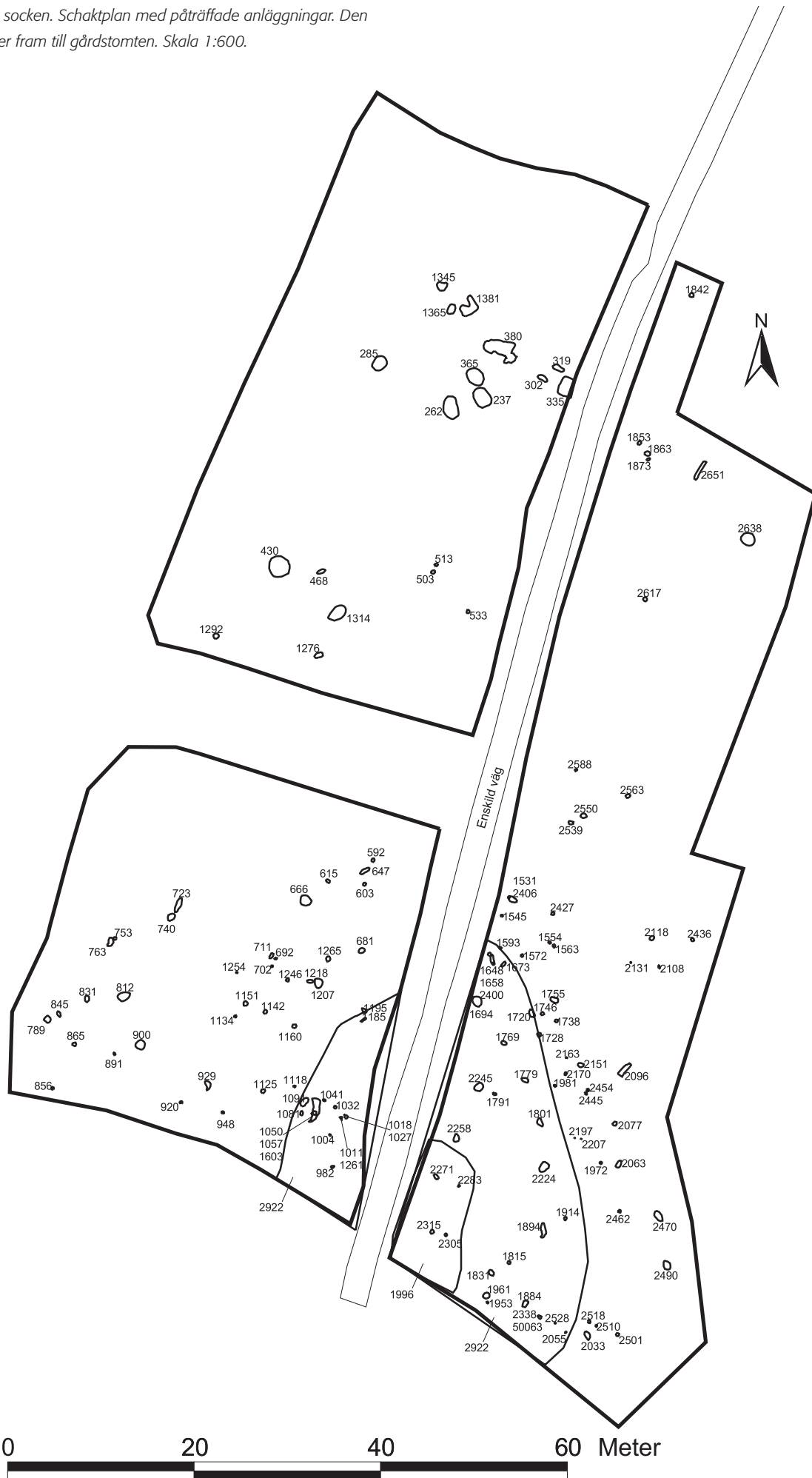
Bilaga 26. Raä 38 och 426, Skredsvik socken. ¹⁴C-dateringar.

Bilaga 27. Raä 38, 327 och 426, Skredsvik socken. Arkeobotanisk analys av jordprover.

Bilaga 28. Raä 38 och 426, Skredsvik socken. Vedartsanalyser.

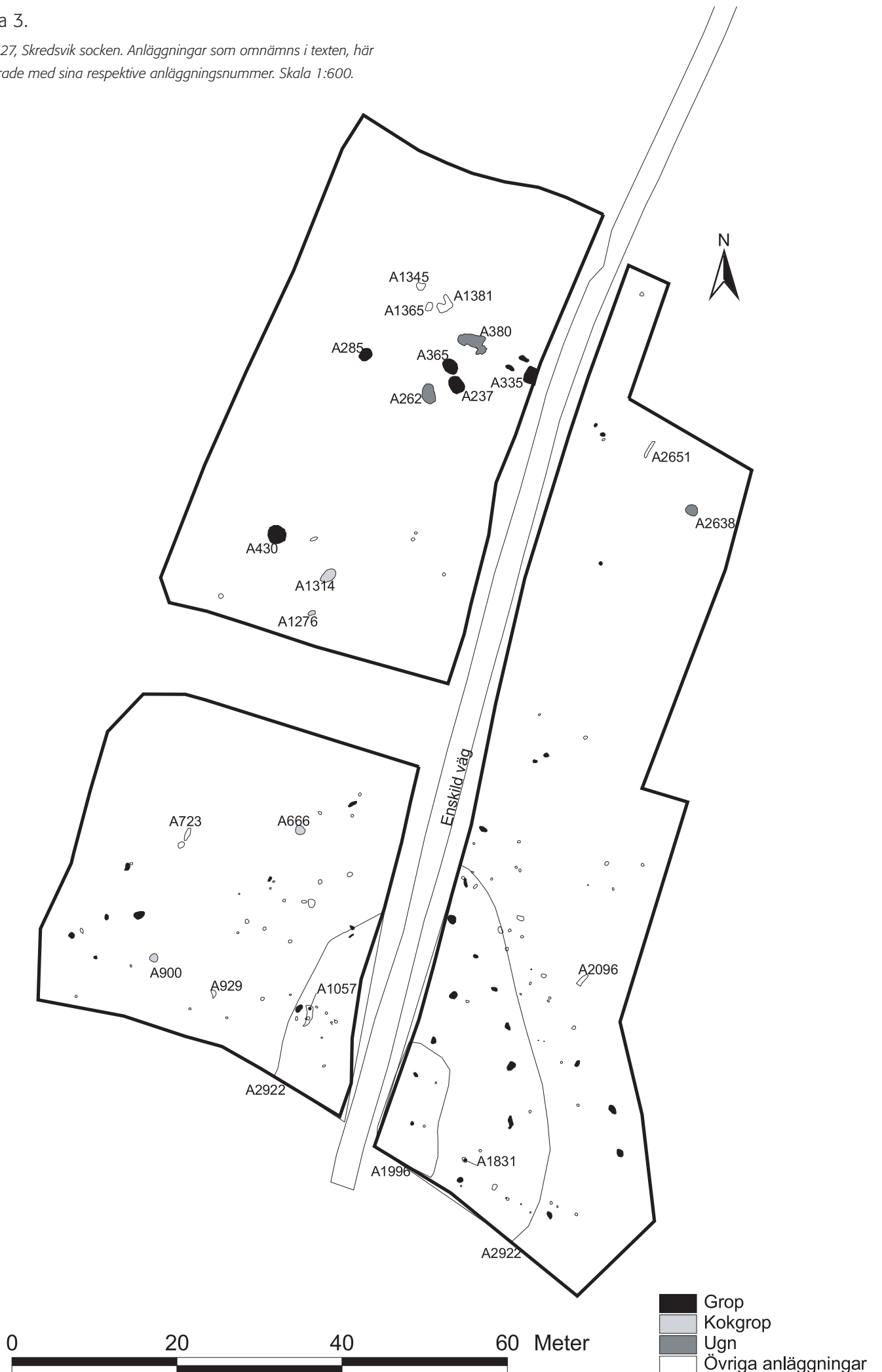
Bilaga 2

RAÄ 327, Skredsvik socken. Schaktplan med påträffade anläggningar. Den enskilda vägen leder fram till gårdstomten. Skala 1:600.

Bilaga 3.

RAÄ 327, Skredsvik socken. Anläggningar som omnämns i texten, här markerade med sina respektive anläggningsnummer. Skala 1:600.

UPPSALA
UNIVERSITET

Institutionen för Materialvetenskap
Avdelningen för Jonfysik

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 534
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 30 59

Telefax:
018 – 55 57 36

Hemsida:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Department of Materials Science
Division of Ion Physics

Visiting address:
The Ångström laboratory
Lägerhyddsvägen 1
Room 4143

Postal address:
Box 534
SE-751 21 Uppsala
Sweden

Telephone:
+46 18 471 30 59

Telefax:
+46 18 55 57 36

Website:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-Mail:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Uppsala 2002-10-30

Mats Lindqvist
RAÄ, AU Väst
Box 102 59
434 23 KUNGSBACKA

Oscar Ortman
Bohusläns museum
Box 403
451 19 UDDEVALLA

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Uddevalla kn, Bohuslän.

Förbehandling av träkol och liknande material:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ¹⁴C-innehållet förbränns det intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion.

I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C ‰ PDB	¹⁴ C ålder BP
Ua-26466	Skredsvik sn, Hogstorp 2:1, A 1996, pnr 2015	-26,7	845 ± 40
Ua-26467	Skredsvik sn, Hogstorp 2:1, A 380, pnr 3329	-25,4	2 245 ± 40

Med vänlig hälsning

Göran Possnert/Maud Söderman

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU - Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Lindqvist, Mats
Riksantikvarieämbetet, UV-Väst
Box 10259, 434 23, Kungsbacka

DF-3556

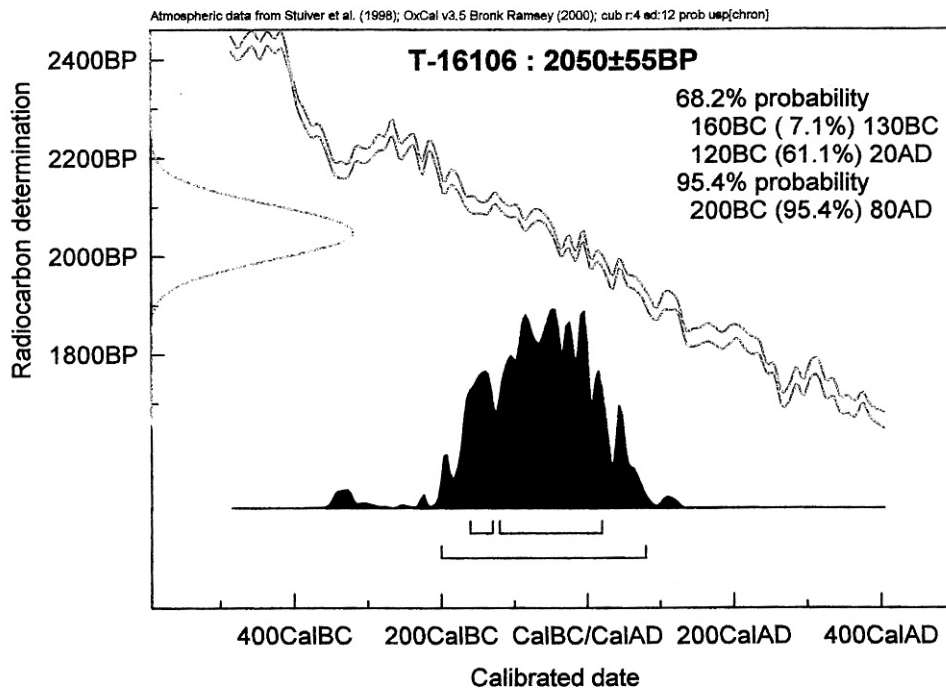
Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-16106	A2638, PNR. 2818 Hogstorp 2:1, Skredsvik Uddevalla, Bohuslän	Trekull Asp	3.6 g	2050 ± 55	BC110-AD20	-26.1*
T-16107	A666, PNR. 1514 Hogstorp 2:1, Skredsvik Uddevalla, Bohuslän	Trekull Gran	1.8 g	175 ± 90	Y.enn AD1655	-26.1*
T-16108	A900, PNR. 1646 Hogstorp 2:1, Skredsvik Uddevalla, Bohuslän	Trekull Gran	2.8 g	0.1 ± 0.8% aktivitet	-	-26.1*

Dato: 14 FEB 2003

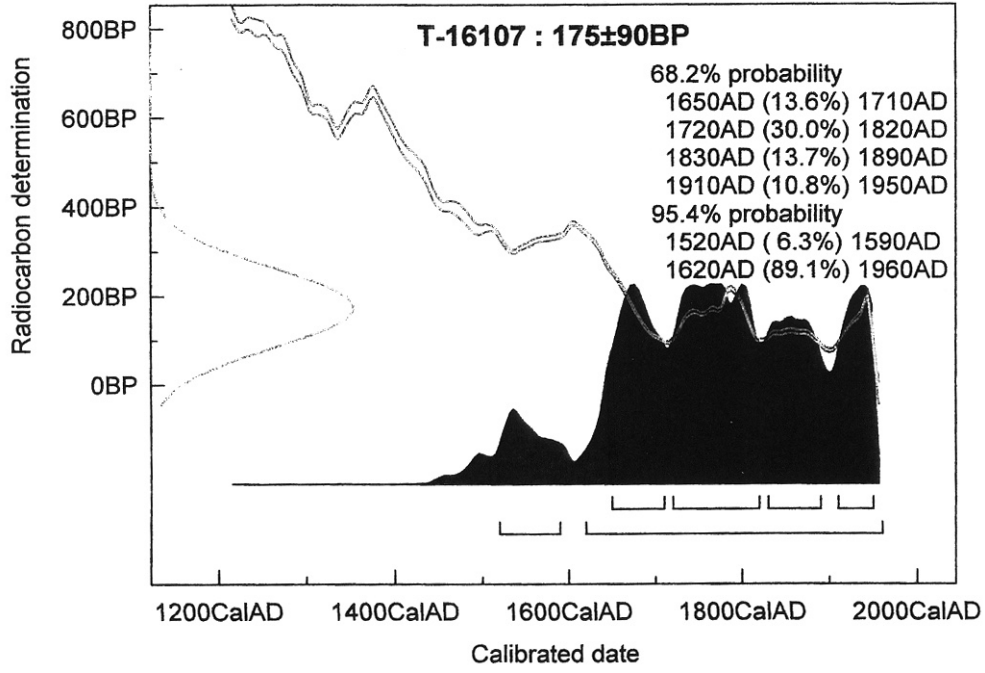
Laboratoriet for Radiologisk Datering

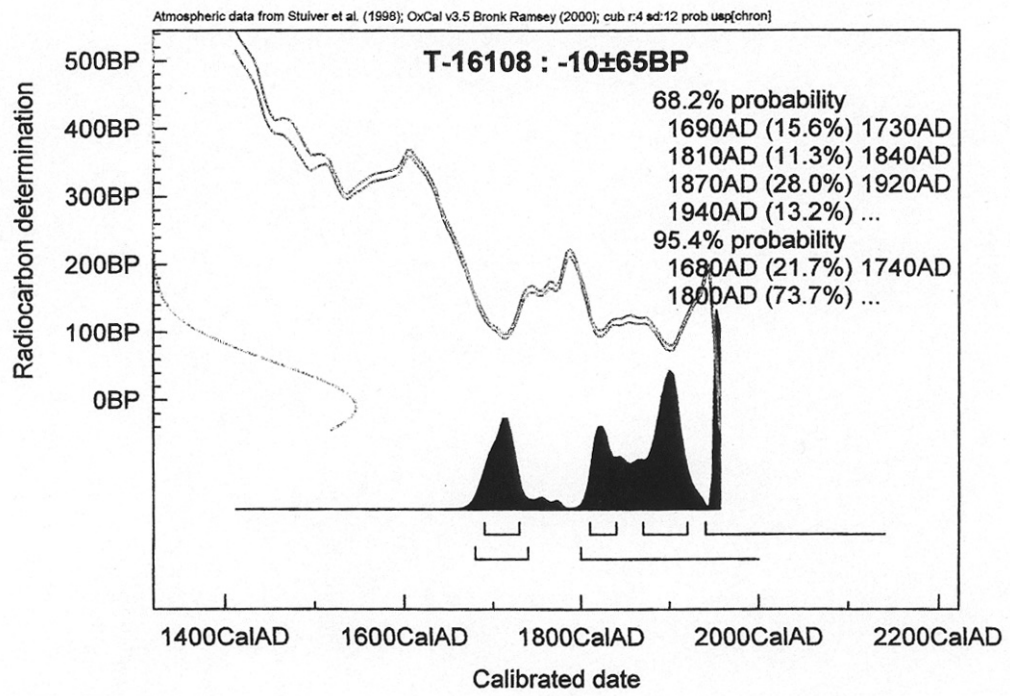

Fred H. Skogseth

Steinar Gulliksen

Atmospheric data from Stuiver et al. (1998); OxCal v3.5 Bronk Ramsey (2000); cub r:4 sd:12 prob use[chron]

Bilaga 5

RAÄ 327, Skredsvik socken. Arkeobotanisk
analys av jordprover, RAÄ 327.

VEDLAB
Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 0240

**Rapport över vedartsanalyser på material från
Bohuslän, Skredsviks sn. Hogstorp 2:1.**

Adress:
Kattås
670 20 GLAVA

Telefon:
0570/420 29
E-post: vedlab@telia.com

Postgiro:
481 11 90-0

Organisationsnr:
650613-6255

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 0240

2002-09-03

Rapport över vedartsanalyser på material från Bohuslän, Skredsviks sn. Hogstorp 2:1.

Beställare: Mats Lindqvist/Riksantikvarieämbetet UV Väst

Arbetet omfattar sex kolprover från en boplats i Bohuslän. Önskemål finnes om material till konventionell datering.

Proverna innehåller en hel del mineraljord och det har inte varit möjligt att plocka ut så mycket material ur alla som vore önskvärt. Ur provet från A 285 plockade jag ut 13 bitar ek tillsammans vägande 1.1g. Eventuellt kan ni slå ihop det utplockade med huvudpåsen igen för att öka på kolmängden. Provet består troligtvis endast av ekkol. Provet från A 380 innehåller till största delen kol från ek men också lite från asp. Eftersom risken för hög egenålder inte är alls så stor vid datering på asp tycker jag ni bör överväga att skicka detta på acceleratordatering. Provet från A 1996 innehåller också en blandning av ek och asp. Ur det provet har jag troligtvis plockat ut all asp, 2,3g. Räcker inte detta kan ni eventuellt späda på från huvudpåsen med ekkol upp till erforderlig mängd.

För övrigt kan anmärkas att de två proverna från kokgropar innehåller gran. De verkar höra ihop, liksom de fyra andra anläggningarna med sin blandning av asp och ek. Det vore intressant om de två grupperna av anläggningar bildade grupper också ur annan aspekt, till exempel dateringsmässigt eller utifrån placering på boplatsen.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
285	3313	Grop	27.2g	1.1g 13 bitar	13 bitar ek	Ek (1.1g)	
380	3329	Ugn	35.5g	5.1g 27 bitar	1 bit asp 26 bitar ek	Asp (0.3g) Ek (4.8g)	
666	1514	Kokgrop	24.3g	5.3g 30 bitar	30 bitar gran	Gran (5.3g)	
900	1646	Kokgrop	34.3g	4.5g 30 bitar	30 bitar gran	Gran (4.5g)	
1996	2015	Skärvstensflak	29.5g	10.7g 40 bitar	9 bitar asp 31 bitar ek	Asp (2.3g)	
2638	2818	Ugn	66.0g	24.1g 30 bitar	20 bitar asp 10 bitar björk	Asp (15.8g)	

Hoppas ni är nöjda med arbetet.

Erik Danielsson/VEDLAB
Kattås
670 20 GLAVA
Tfn: 0570/420 29
E-post: vedlab@telia.com

Tabell över de vid analyserna framkomna trädslagen och deras egenskaper.

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Asp	<i>Populus tremula</i>	120 år	Inte så kräsen vad gäller jordmån	Lätt och porös ved. Lätt att klyva. Tålig mot röta. Stängselstolpar, båtar takspån	För lövtäckt och barkbröd.
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävern haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolpar, plogar, fat	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt och kopplat till bla Tor. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Gran	<i>Picea abies</i>	350 år	Trivs på näringsrika jordar. Tål beskuggning bra och konkurrerar därför lätt ut andra arter	Lätt och lös men ganska seg ved. Ofta rakvuxen. Ganska motståndskraftig mot röta. Stolpar golvbrädor störrar lieskaft, korgar	Bark till taktäckning. Granbarr till kreatursfoder

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färska vedprover. Rapporten kommer vid årets slut att sammanställas i rapportsamlingen Vedlab rapporter 2002. Denna ges ut för att resultaten ska finnas tillgängliga för forskning. Rapportsamlingar finns för varje år sedan 1995. Meddela om ni av någon anledning inte vill att er rapport ingår i samlingen.

Rapport ANL 2002: 24

Leif Jonsson
ANL
Institutionen för arkeologi
Göteborgs universitet

Osteologisk analys av brända ben från Hogstorp 2:1, Skredsvik socken, Bohuslän

Analysen omfattar 123 brända fragment av däggdjursben. Den sammanlagda vikten var 58,5 g. Benen härrör från en grop (A 237) och en ugn (A 262). Från gropen finns ben av nötkreatur och flera fragment av större eller medelstora djur.

Benlista

A 237, F 61

Nötkreatur: 1 proximalt ledfragment av första tåleden, epifys fast (äldre än 2 år), 3,5 g.

Nötkreatur?: språngben (höger), 1,5 g.

Oidentifierade däggdjur: 5 kraniefragment, 6,1 g; 3 diafysfragment (väggdjocklek 6,0; 4,7; 4,9 mm), 3,6g; 23 ledfragment eller andra spångiösa delar, 18,0g; 85 övriga fragment, 25,4 g.

A 262, F 55

Oidentifierade däggdjur: 5 fragment, 0,4 g.

Göteborg 23 oktober 2002

Leif Jonsson

Bilaga 7

RAÄ 327, Skredsvik socken. Anläggningslista.

Anr	Anläggningstyp	Undersökt andel	Storlek (m)	Djup (m)	X	Y	Övrigt
237	Grop	75	2,2x1,9	0,8	474469,5978	526394,3887	Stenfylld
262	Ugn	100	2,6x2	0,28	474468,535	526391,02	
285	Grop	75	1,6x1,3	0,4	474473,2872	526383,3599	Stenfylld
302	Grop	50	1,1x0,45	0,8	474471,68	526400,82	Osäker tolkning av anl, sten i ytan
319	Grop	50	0,8x0,55	0,09	474472,785	526402,535	Enstaka stenar i ytan
335	Grop	50	2x1,5	0,2	474470,7	526403,395	Sentida
365	Grop	100	1,9 x 1,5	0,5	474471,8391	526393,6053	Stenfylld, avfallsgrop?
380	Ugn	70	3,7x1,4	0,3	474474,57	526396,285	
430	Grop	50	2,2	0,4	474451,51	526372,63	Sentida, stenfylld
468	Stolphål	50	0,4	0,2	474450,985	526377,11	Stenskodd. Osäker tolkning av anl.
503	Stolphål	50	0,35	0,07	474450,935	526389,095	Osäker tolkning av anl.
513	Stolphål	50	0,3x0,1	0,05	474451,7	526389,435	Osäker tolkning av anl.
533	Stolphål	50	0,37	0,1	474446,69	526392,86	
592	Stolphål	50	0,26	0,04	474420,05	526382,665	Osäker tolkning av anl.
603	Stolphål	50	0,35	0,1	474417,475	526381,76	
615	Stolphål	50	0,27	0,12	474417,81	526377,83	
647	Grop	50	0,45x0,35	0,05	474418,885	526381,77	
666	Kokgrop	50	1,25x0,9	0,33	474415,725	526375,485	Ev. stenskodda sidor på anl.
681	Stolphål	50	0,7 x 0,6	0,2	474410,365	526381,455	Avtryck av stolpe, ca 0,5 m diam.
692	Stolphål	50	0,25	0,1	474409,5	526372,235	
702	Stolphål	50	0,27	0,07	474408,665	526371,835	
711	Grop	0	0,6x0,3	0	474409,8	526371,785	End. typbestämd utifrån form i plan
723	Sotfläck	50	0,75x0,42	0,03	474415,235	526361,8	Ev. en härdrest
740	Stolphål	50	0,32	0,07	474413,935	526361,055	
753	Stolphål	50	0,4x0,35	0,05	474411,66	526355,005	Osäker tolkning av anl.
763	Grop	50	0,8x0,45	0,07	474411,3	526354,505	
789	Grop	50	0,7	0,22	474403,005	526347,755	Stenfylld
812	Grop	50	1,2x0,9	0,12	474405,43	526355,95	Troligen sentida
831	Grop	50	0,6 x 0,5	0,1	474405,2	526352,005	
845	Stolphål	50	0,4x0,35	0,12	474403,55	526348,99	Osäker tolkning av anl.
856	Stolphål	50	0,25	0,07	474395,61	526348,31	
865	Grop	50	0,8	0,4	474400,32	526350,645	
891	Stolphål	50	0,2x0,3	0,08	474399,295	526354,945	Kol i fyllning
900	Kokgrop	50	0,95	0,4	474400,28	526357,71	
920	Stolphål	50	0,26	0,04	474394,11	526362,075	
929	Sotfläck	50	1,05x0,5	0,08	474395,885	526364,95	Ev. en härdrest
948	Stolphål	50	0,26	0,06	474393,02	526366,555	Osäker tolkning av anl.
982	Stolphål	50	0,26	0,07	474387,175	526378,335	
1004	Stolphål	50	0,16	0,08	474390,605	526378,05	
1011	Stolphål	50	0,2	0,12	474392,46	526379,215	
1018	Stolphål	50	0,4	0,08	474392,555	526379,79	Stenskodd. Kol i fyllningen
1027	Pinnhål	50	0,08	0,18	474392,75	526379,61	
1032	Stolphål	50	0,34	0,12	474393,58	526378,615	
1041	Stolphål	0	0,45	0,1	474394,315	526377,435	Stenskodd
1050	Stolphål	50	0,14	0,15	474392,87	526376,175	Pinnhål?
1057	Kulturlager	50	2,6x0,8	0,18	474393,27	526376,4	
1081	Stolphål	50	0,45	0,12	474392,94	526375	
1091	Grop	50	1,4x0,5	0,15	474394,135	526375,31	
1118	Stolphål	50	0,24	0,08	474395,805	526374,245	
1125	Stolphål	50	0,42	0,13	474395,295	526370,88	
1134	Stolphål	50	0,3	0,1	474403,305	526367,9	
1142	Stolphål	0	0,45	0	474403,805	526371,105	End. typbestämd utifrån form i plan
1151	Stolphål	0	0,5	0	474404,705	526369,015	End. typbestämd utifrån form i plan
1160	Stolphål	0	0,5x0,4	0	474402,255	526374,235	End. typbestämd utifrån form i plan

Anr	Anläggningstyp	Undersökt andel	Storlek (m)	Djup (m)	X	Y	Övrigt
1185	Grop	50	0,8x0,3	0,08	474402,945	526381,625	Osäker tolkning pga. ringa storlek
1195	Grop	50	0,7x0,5	0,12	474403,93	526381,735	
1207	Stolphål	50	1x0,9	0,38	474406,845	526376,85	Stenskodd
1218	Stolphål	50	0,7x0,4	0,18	474407,065	526375,93	
1246	Stolphål	0	0,35	0	474407,205	526373,48	End. typbestämd utifrån form i plan
1254	Stolphål	0	0,25	0	474408,015	526368,06	End. typbestämd utifrån form i plan
1261	Pinnhål	50	0,08	0,14	474392,24	526379,27	
1265	Stolphål	50	0,5x0,38	0,12	474409,47	526377,86	
1276	Kokgrop	50	0,6	0,13	474442,015	526376,83	
1292	Stolphål	50	0,5	0,12	474444,05	526365,845	Stolpe (0,4 m diam)+nedgrävningsgrop
1314	Kokgrop	50	1,55x1,1	0,22	474446,545	526378,81	Bränd lera i botten av anl.
1345	Kulturlager	50	1,1x0,8	0,16	474481,54	526390,07	
1365	Kulturlager	50	1,05x0,95	0,15	474479,09	526391,05	
1381	Kulturlager	50	2x1,2	0,2	474479,45	526393,4413	
1531	Grop	50	0,95x0,5	0,1	474415,85	526397,635	Osäker tolkning av anl.
1545	Stolphål	50	0,25	0,06	474414,1	526396,47	
1554	Stolphål	0	0,3	0	474411,225	526401,6	End. typbestämd utifrån form i plan
1563	Stolphål	50	0,35x0,25	0,05	474410,855	526402,065	
1572	Stolphål	0	0,25	0	474409,835	526398,63	End. typbestämd utifrån form i plan
1593	Stolphål	50	0,25	0,06	474410,65	526396,31	Osäker tolkning av anl.
1603	Stolphål	50	0,4	0,18	474392,96	526376,41	
1648	Stolphål	50	0,4	0,16	474409,965	526395,16	
1658	Grop	50	1,3x0,4	0,1	474409,375	526395,48	Osäker tolkning pga. ringa djup
1673	Stolphål	50	0,35x0,25	0,08	474408,915	526396,635	Stenskodd
1694	Grop	0	1,1x0,95	0	474404,895	526393,8	End. typbestämd utifrån form i plan
1720	Stolphål	50	0,35x0,15	0,2	474403,655	526399,71	Osäker tolkning av anl.
1728	Stolphål	50	0,23	0,04	474401,335	526400,45	
1738	Stolphål	50	0,3	0,08	474402,83	526402,315	
1746	Stolphål	50	0,3x0,25	0,07	474403,61	526400,82	Osäker tolkning av anl.
1755	Stolphål	50	0,4	0,12	474405,075	526402,1	Stenskodd. Osäker tolkning av anl.
1769	Grop	0	0,6x0,4	0	474400,47	526396,695	End. typbestämd utifrån form i plan
1779	Grop	50	0,6x0,45	0,09	474396,47	526398,945	
1791	Stolphål	50	0,4	0,05	474395,005	526395,705	Osäker tolkning av anl.
1801	Grop	50	0,6x0,5	0,08	474391,98	526400,57	
1815	Stolphål	0	0,3	0	474376,93	526397,235	End. typbestämd utifrån form i plan
1831	Härd	50	0,75x0,65	0,16	474375,835	526395,335	Skörbrända stenar i ytan av anl.
1842	Stolphål	0	0,45	0	474480,625	526416,8	End. typbestämd utifrån form i plan
1853	Grop	50	0,5x0,4	0,05	474464,75	526411,22	Osäker tolkning av anl.
1863	Grop	50	0,6x0,5	0,1	474463,62	526412,08	
1873	Stolphål	50	0,3	0,06	474462,995	526412,18	
1884	Stolphål	50	0,18	0,05	474372,515	526398,995	Osäker tolkning av anl.
1894	Grop	50	0,65x0,35	0,1	474380,37	526400,935	
1914	Stolphål	0	0,35x0,3	0	474381,65	526403,28	End. typbestämd utifrån form i plan
1953	Stolphål	0	0,2	0	474372,66	526394,93	End. typbestämd utifrån form i plan
1961	Grop	50	0,6x0,5	0,12	474373,4	526394,8	
1972	Stolphål	50	0,3	0,06	474387,61	526407,08	
1981	Stolphål	50	0,2	0,06	474395,865	526402,155	
1996	Skärvstensflak	0	14x8,5	0,3	474381,91	526389,09	
2033	Grop	50	0,7	0,25	474369,1	526405,63	Avfalls- el. latringrop
2055	Stolphål	50	0,18	0,13	474369,465	526403,325	
2063	Grop	0	0,85x0,45	0	474387,48	526408,975	End. typbestämd utifrån form i plan
2077	Stolphål	0	0,45	0	474391,82	526408,56	End. typbestämd utifrån form i plan
2096	Ränna	50	1,6x0,5	0,15	474397,57	526409,61	Stenar i fyllningen
2108	Stolphål	50	0,4x0,15	0,05	474408,615	526413,345	

Anr	Anläggningstyp	Undersökt andel	Storlek (m)	Djup (m)	X	Y	Övrigt
2118	Stolphål	50	0,4x0,35	0,05	474411,6988	526412,5568	Osäker tolkning av anl.
2131	Pinnhål	50	0,1	0,13	474409,0882	526410,2939	
2151	Stolphål	50	0,4x0,3	0,1	474398,09	526404,935	
2163	Pinnhål	50	0,14	0,05	474398,875	526403,42	
2170	Stolphål	50	0,2	0,04	474397,175	526403,33	Osäker tolkning av anl.
2197	Pinnhål	50	0,08	0,06	474390,2786	526404,2869	
2207	Pinnhål	50	0,06	0,12	474390,175	526404,975	
2224	Grop	50	0,7	0,17	474387,195	526401,015	
2245	Grop	0	1x0,75	0	474395,765	526393,995	End. typbestämd utifrån form i plan
2258	Grop	0	0,8x0,55	0	474390,29	526391,595	End. typbestämd utifrån form i plan
2271	Grop	0	0,6x0,4	0	474386,13	526389,425	End. typbestämd utifrån form i plan
2283	Stolphål	50	0,18	0,06	474385,16	526391,875	
2305	Stolphål	50	0,35	0,1	474379,905	526390,47	
2315	Grop	50	0,7x0,6	0,2	474380,25	526389	
2338	Stolphål	50	0,3	0,06	474371,07	526400,56	Stenskodd
2400	Stolphål	50	0,16	0,05	474409	526395,535	
2406	Stolphål	50	0,25	0,15	474416,075	526397,245	
2427	Stolphål	50	0,4x0,2	0,08	474414,33	526401,92	Osäker tolkning av anl.
2436	Stolphål	50	0,3	0,08	474411,55	526416,91	
2445	Stolphål	50	0,35	0,22	474395,045	526405,475	
2454	Stolphål	50	0,4	0,14	474395,415	526405,68	
2462	Stolphål	50	0,26	0,1	474382,44	526409,085	
2470	Grop	50	0,9x0,5	0,08	474381,925	526413,255	Osäker tolkning av anl.
2490	Grop	50	0,9x0,65	0,18	474376,655	526414,18	Träkolslins i anl:s fyllning
2501	Stolphål	50	0,4x0,3	0,1	474369,215	526408,87	
2510	Stolphål	0	0,2	0	474370,155	526406,595	End. typbestämd utifrån form i plan
2518	Stolphål	50	0,4	0,13	474370,62	526405,835	
2528	Pinnhål	50	0,12	0,1	474370,4574	526402,1924	
2539	Grop	50	0,5x0,3	0,05	474424,07	526403,89	Osäker tolkning av anl.
2550	Grop	0	0,6x0,5	0	474424,83	526405,245	End. typbestämd utifrån form i plan
2563	Stolphål	50	0,4x0,3	0,12	474426,91	526410	
2588	Stolphål	50	0,2	0,04	474429,71	526404,42	Osäker tolkning av anl.
2617	Grop	50	0,6x0,5	0,1	474448,005	526411,82	
2638	Ugn	100	1,5x1,3	0,35	474454,4433	526422,8244	
2651	Ränna	50	2,3x0,4	0,05	474461,795	526417,76	
2922	Lager	0	40x35	0,3	474390,965	526387,015	Äldre matjordställe
50063	Pinnhål	50	0,1	0,12	474371,2086	526400,395	

Bilaga 8

Råä 327, Skredsvik socken. Anläggningsprofiler

A 285

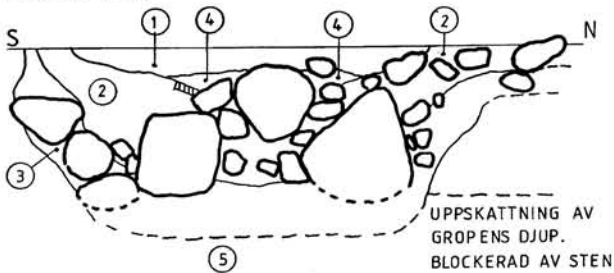
GROP

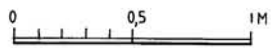
- ① GRÅ LERA M. KOL O. LITE BR. LERA
- ② ALV

A 237

PROFIL FR. Ö

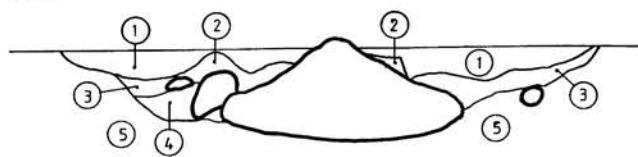

- ① MÖRKGRÅ SILTIG LERA, MKT. SOT O. KOL, SPRIDD BRÄND LERA SOM ÄR MKT. SKÖR. ENST. BR. BEN
- ② GRÅ SILT INSLAG AV SOT O. BR. LERA
- ③ GRÅGUL LERA INSLAG AV BR. LERA
- ④ SOTIG SVARTGRÅ SILT MKT. KOL
- ⑤ ALV

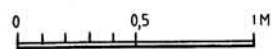

A 430

GROP

- ① MATJORD M. INBLANDNING AV ALV
- ② MATJORD
- ③ BLANDNING MELLAN LAGER ② o. ④
- ④ GRÅ GRUSIG LERA
- ⑤ ALV

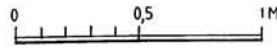

A 666

KOKGROP

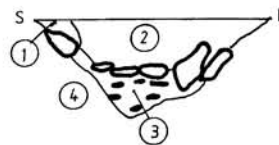

- ① SVARTGRÅ SILT STÄLLVIS KOLBITAR RIKLIGT M. SKÖRBR. STEN
- ② ALV
- * KOL

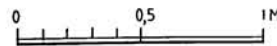

A 900

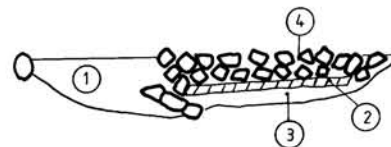
KOKGROP

- ① GULBRUN MELERAD SILT
- ② GRÅBRUN HUMÖS SILT UTÅT KANTERNA OCH MOT BOTTEN AV LAGRET KOL SAMT BRÄND LERA OCH NÄRMARE 10 TAL STENAR (0,1-0,2 M)
- ③ SKÖRBR. STEN BR. LERA OCH RIKLIGT M. KOL
- ④ ALV

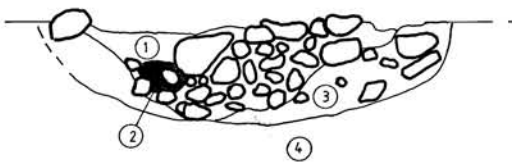

A 1314 KOKGROP

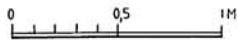

- ① SOTBLANDAD HUMUS
- ② BOTTENKLINING
- ③ BOTTENKLINING SOM FÖRBLIVIT OBRÄND
- ④ ELDSTAD I MINST 2 OMG.

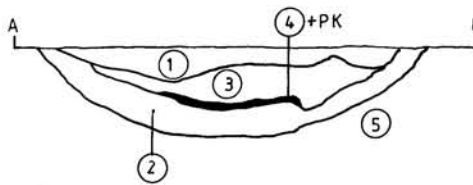
A 365
STENFYLLD GROP

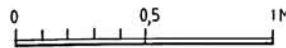
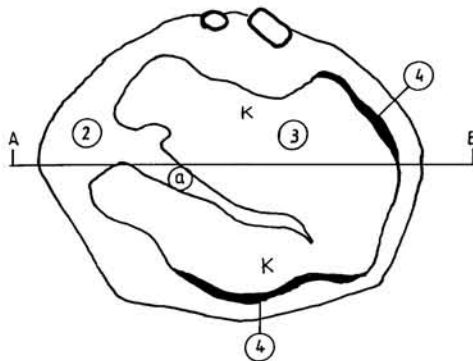
- ① GRÅ LERA M. ENSTAKA INSLAG AV GUL LERA
INBLANDNING AV KOL O. BR. LERA
- ② OMRÅDE M. BRÄND LERA
- ③ GRÅGUL LERA
- ④ ALV

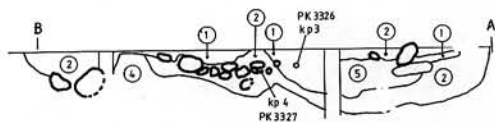
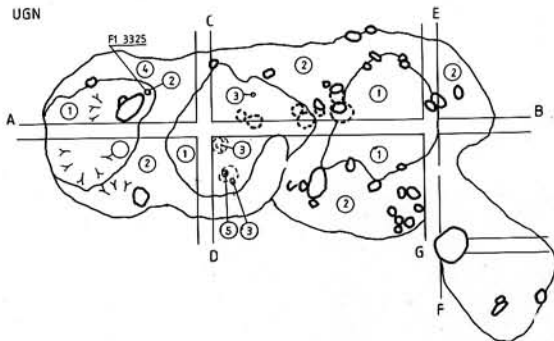
A 2638 UGN
MOT N Ö

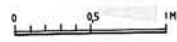
PLAN I DEN BR. LERAN FRAMRENSAD

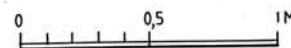
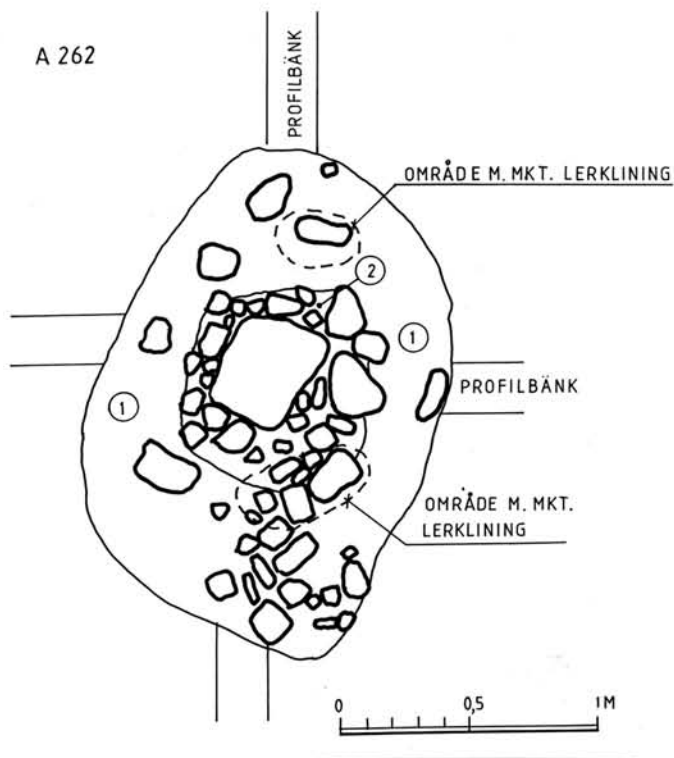
A 380
UGN

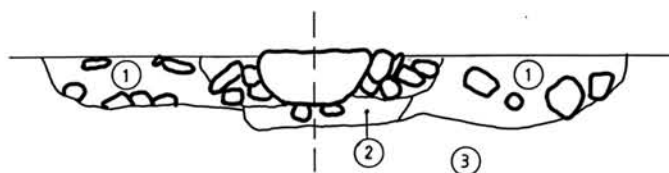
- ① BRÄND LERA UPPBLANDAD M. HUMÖS FyllNING
TÄTT PÅCKAD, INSLAG AV SPRIDD KOL
- ② SVARTGRÅ HUMÖS FyllNING RASERINGSLAGER FRÅN UGN
- ③ KOLKONCENTRATIONER
- ④ ALV
- ⑤ BRÄND LERA

A 262

A 262
PROFIL FRÅN V

- ① RIKLIGT M. BRÄND LERA,
INTE LÄNGRE "HELA" BITAR
MED AVTRYCK
- ② GULGRÅ LERA INSLAG AV KOL,
- ③ ALV

Bilaga 9

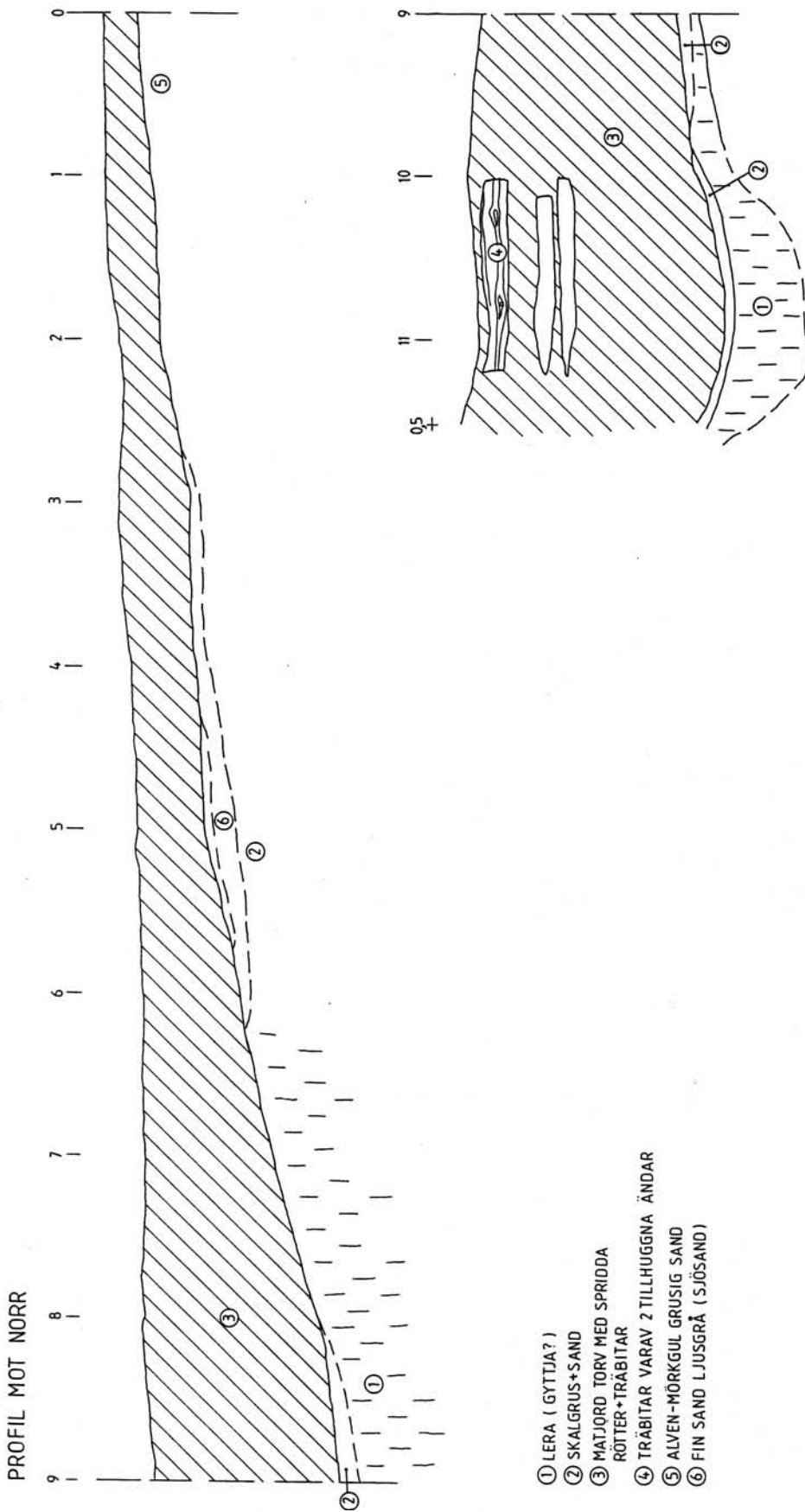
Raä 327, Skredsvik socken. Fyndlista.

Fnr.	Relation till anl.	Material	Sakord	Vikt	Antal	Övrigt
1	–	Flinta	Avslag	13	1	Lösfynd, matjord, danien. Patinerad & svallad
2	–	Flinta	Kärna	113	1	Lösfynd, matjord, senon, slagen m metallhammare
3	–	Flinta	Obearbetad	93	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Svallad.
4	–	Flinta	Knacksten	71	1	Lösfynd, matjord, danien. Patinerad & svallad
5	–	Flinta	Obearbetad	69	1	Lösfynd, matjord, senon, kastad. Patinerad
6	–	Flinta	Obearbetad	45	2	Lösfynd, matjord, senon, kastade. Patinerad & svallad
7	–	Flinta	Avslag	260	1	Lösfynd, matjord, danien
8	–	Flinta	Obearbetad	21	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Svallad
9	–	Flinta	Obearbetad	32	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Patinerad
10	–	Flinta	Avslag	4	1	Lösfynd, matjord, danien
11	–	Flinta	Övriga slagen	51	1	Lösfynd, matjord, danien. Patinerad
12	–	Keramik	Kärl	1	1	Lösfynd, matjord, mynning. Del: mynning. 4 mm tj. Glättad. Rak mynningskant.
13	–	Flinta	Obearbetad	44	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Svallad
14	–	Flinta	Avslag	4	1	Lösfynd, matjord, senon
15	–	Flinta	Eldslagningsflinta	23	1	Lösfynd, matjord, senon, osäker tolkning av fyndet. Svallad
16	–	Flinta	Obearbetad	92	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Patinerad & svallad
17	–	Flinta	Obearbetad	87	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Svallad
18	–	Flinta	Obearbetad	10	1	Lösfynd, matjord, senon, kastad. Svallad
19	–	Flinta	Obearbetad	13	1	Lösfynd, matjord, danien. Svallad
20	–	Flinta	Obearbetad	11	1	Lösfynd, matjord, senon, kastad. Svallad
21	–	Flinta	Avslag	10	1	Lösfynd, matjord, senon. Patinerad
22	–	Flinta	Splitter	1	1	Lösfynd, matjord. Bränd
23	–	Flinta	Råmaterial	701	1	Lösfynd, matjord, senon, kastad. Svallad
24	–	Flinta	Övriga slagen	17	1	Danien, fynd i R231
25	–	Täljsten	Kärl	33	1	Lösfynd, matjord. Del: buk. 8-10 mm tj. Matskorpa.
26	–	Flinta	Avslag	54	1	Lösfynd, matjord, danien. Patinerad
27	–	Piplera	Kritpipa	2	1	Lösfynd, matjord, skaft
28	–	Flinta	Avslag	3	1	Lösfynd, matjord, retuscherat, senon. Patinerad
29	–	Flinta	Obearbetad	86	1	Lösfynd, matjord, danien, kastad. Svallad
30	900	Flinta	Splitter	1	1	I fyllning i A900, senon
31	–	Flinta	Obearbetad	420	1	Lösfynd, alv, danien, kastad
32	–	Flinta	Spån	5	1	Lösfynd, matjord, senon, hensbacka, retusch, tånge? 20x57 mm.
33	–	Flinta	Avslag	7	1	Lösfynd alv, senon
34	–	Flinta	Avslag	3	1	Lösfynd, alv, senon, retuscherad, del av föremål? Svallad
35	1314	Flinta	Splitter	2	2	I A1314, senon. Patinerad

Fnr.	Relation till anl.	Material	Sakord	Vikt	Antal	Övrigt
36	–	Flinta	Obearbetad	7	1	Lösfynd, alv, senon, kastad. Svallad
37	1276	Flinta	Obearbetad	20	4	I A1276, danien och senon, kastade. Svallad
38	–	Flinta	Obearbetad	255	1	Lösfynd, alv, danien, kastad. Svallad
39	–	Flinta	Obearbetad	278	1	Lösfynd, alv, danien, kastad. Svallad
40	–	Flinta	Obearbetad	124	1	Lösfynd, alv, danien, kastad. Svallad
41	–	Flinta	Obearbetad	25	2	Lösfynd, alv, senon, kastad
42	–	Flinta	Obearbetad	91	1	Lösfynd, alv, senon, kastad. Svallad
43	–	Flinta	Obearbetad	1397	4	Lösfynd, alv, senon, kastad
44	262	Flinta	Slaget stycke	965	1	Spår av två avslag, senon, kastad
45	262	Flinta	Knacksten	271	1	I A262, i profilbänk, vid keramiken, senon
46	1314	Bränd lera	Lerklining	4	1	I fyllningen i anl.
48	2490	Bränd lera	Lerklining	1	1	I fyllningen i anl.
49	380	Bränd lera	Lerklining	22	1	Fynd nr 4 på planritning
50	812	Bränd lera	Lerklining	1	1	Litet fragment, ej tillvarataget
51	812	Ben	Bränt ben	1	1	Minimala fragment, ej tillvaratagna
52	1276	Bränd lera	Lerklining	4	4	I anl:s fyllning
53	380	Bränd lera	Lerklining	26	1	F2 på planritning
54	380	Bränd lera	Lerklining	67	2	F3 på planritning
55	262	Ben	Bränt ben	1	9	SV om flat stenhäll, i lager 2, oidentifierad däggdjur
56	2638	Bränd lera	Lerklining	91	11	Kvistavtryck, funna vid nedgrävning av lager 3
57	2638	Bränd lera	Lerklining	57	14	Från botten av anl.
58	2638	Keramik	Kärl	11	1	Reducerad. Del: från hals/överdel skuldra. 6-12 mm tj.
59	2638	Keramik	Kärl	96	1	Södra delen av lager 3. Oxiderad utsida. Del: buk, 7-9 mm tj. Matskorpa.
60	2638	Ben	Bränt ben	1	1	Minimalt fragment, ej tillvarataget
61	237	Ben	Bränt ben	62	0	I lager 1. Nötkreatur och oidentifierade däggdjur
63	365	Keramik	Kärl	158	13	I lager 1. Del: buk och bottenrand. 6-8 mm tj. Matskorpa
64	365	Bränd lera	Lerklining	35	1	
65	262	Keramik	Kärl	394	42	Del: från mynning till bottenkant. 4-6 mm tj. Matskorpa
66	262	Bränd lera	Lerklining	410	22	Under flat sten i centrum av anl, svartbruna
67	262	Bränd lera	Lerklining	3738	83	Tydliga avtryck av pinnar/kvistar på de flesta
68	237	Keramik	Kärl	467	1	Del: buk, troligen underdel. 11-14 mm tj. Matskorpa
69	237	Keramik	Kärl	384	8	Del: mynning-bukkant+buk. 8 mm tj. Delvis glättad. Matskorpa.
70	237	Keramik	Kärl	263	4	Del: mynning och hals, buk? 9-14 mm tj. Matskorpa
71	237	Keramik	Kärl	314	7	Del: underdel buk, bottendel+botten. 9-20 mm tj. Matskorpa
72	237	Keramik	Kärl	1107	72	Del: mest bukbitar. 8-15 mm tj. Matskorpa.

Bilaga 10

Profilirning över djupschaktet som speglar lagerföljden i området mellan grusslätten och mossen. 1, lera (gyttja). 2, skalgrus, sand. 3, matjord, torv med spridda rötter och bearbetade träbitar. 4, träbitar, varav två med tillhuggna ändar. 5, alven – grusig sand. 6, fin sand, i vatten avsatt sjösand.

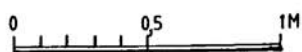
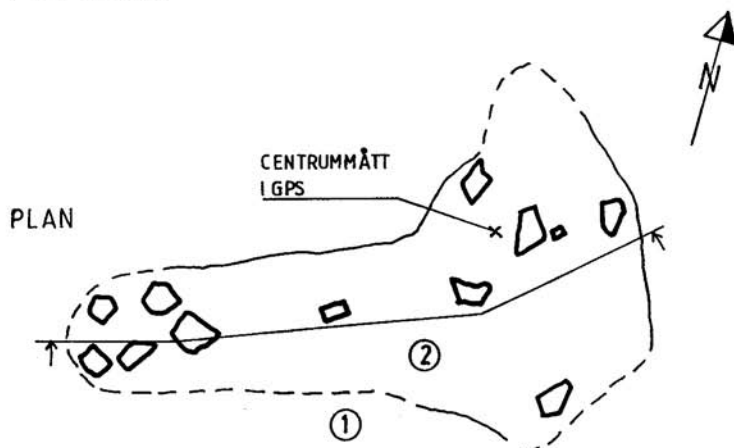

- ① LERA (GYTTJA?)
- ② SKALGRUS+SAND
- ③ MATJORD TORV MED SPRIDDA RÖTTER+TRÄBITAR
- ④ TRÄBITAR VARAV 2 TILLHUGGNA ÄNDAR
- ⑤ ALVEN-MÖRKGUL GRUSIG SAND
- ⑥ FIN SAND LJUSGRÅ (SJÖSAND)

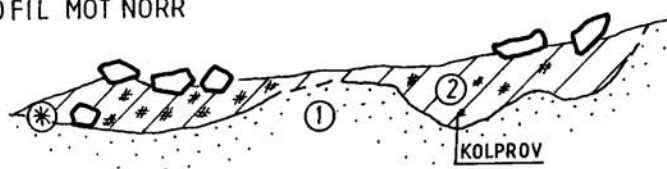
Bilaga 11

Profilritning på härd, Anl. 69 i skala 1:20. Lager 1 – Brunröd, flammig, grusig sand. Lager 2 – Brunsvart, sotig, något humös, grusig sand innehållande skörbränd sten och kol. Fynd - 2 metallföremål och slagen kvartsit.

A69 HÄRD

PROFIL MOT NORR

- ① BRUNRÖD FLAMMIG GRUSIG SAND
- ② BRUNSVART SOTIG NGT HUMÖS GRUSIG SAND,
SKÖRBRÄND STEN O KOL.

MAKRO

FYND: METALLFÖREMÅL (2 ST), KVARTSIT,
TRÄKOL (KOLPROV TAGET)

Bilaga 12

Raä 430, Skredsvik socken. Anläggningslista

Anl nr	Definition	Form	Längd	Bredd	Diam	Djup	Beskrivning
30	Härdgrop	Oregelb.			0,65	0,3	Skörbränd sten 5 st. ca 0,05 m stora och 1 0,1 -0,2 m stor sot och kol i humös sand
36	Mörkfärgning	Oval	0,6	0,35		0,09	Svart humös sand något inslag av kol/sot Därunder mörkbrun sand inslag av grus
37	Grop	Oval	0,5	0,3		0,09	Grå svart humössand
39	Ränna?	Avlång	4	0,2		0,08	Något mjälåg humös, mörk,grusig sand
43	Stenlyft?	Rund			0,4		Mjälåg och sandig humus
49	Stolphålsbotten	Rund			0,2	0,02	Grå svart humös sand svagt inslag av kol
53	Grop	Oval	0,4	0,25	0,08		Grå humös sand
56	Grop	Rund			0,15	0,2	Svart humös sand med inslag av kol
58	Kokgrop	Oregelb. Oval	0,5	0,55		0,2	Grå sandig humus 0,1 m. I centrum av anl. Yta syntes gul sand 0,16 m dj. Därunder framkom svart sandig humus med inslag av sot ock skärvig sten 0,2m dj. Sammanlagt 30 stenar 0,05 - 0,15 m st. Stenarna var lagda i och längs med ytterkanten av S. Del Därunder framkom ljusgul sand med inslag av grus.Sten lagd i boteten och längst med kanten av nedgrävningen. Anl. omrörd i ytan. Den gula sanden påförd efter anl. anläggande för att släcka/täcka över?
59	Stolphål	Rund			0,4	0,22	I ytan var ett par 0,03-0,05 m st stenar synliga Brun svart humus något inslag av kol 0,22 m dj. I ytterkaneten av anl. S. Del påträffades tre stenar lagda i anl. Nedgrävningskant. Stenarna framkom på ett dj. Av 0,15 m. Stenskoning
60	Härdgrop	Oval	0,7	0,35		0,24	I ytansyntes ett 10-tal stenar 0,05-0,1 m st stenar i anl. V_N och S del.Grå sandig humus med enstaka kolbitar! 0,2 m dj. I botten av lagret, dess V del, framkom ett skikt med kol, 0,04 m dj.
61	Kokgrop	Oregelb. Oval	0,5 - 1	2		0,4	Större stenar, 0,1 –0,2 m stora, ett 10-tal, lagda i anl. ytterkant och i botten. Ca. 30 st. skärviga stenar 0,06-0,15 m stora, låg i Ö del av anl. Dessa låg i ytan av yttre del av anl. Tolkning; stenar upptagna från kokgropen när den tömts för att plocka upp "det ätbara". Sand påförts i V del av anl. för att täcka över anl.
63	Kokgrop	Oval	0,5	0,6		0,29	I ytan gråsvart humös sand. 10-tal skörbrända/skärviga stenar spridda i ytan, 0,04-0,07 m stora. I N del överlagras del av anl. av gul sand, 0,05 m djupt. Under sanden är anl. Sammanlagt 0,7 x 0,9 m stor. Anl. Minskar i diam. mot botten. I botten av anl. Framkom ett 10-tal stenar, liggandes mycket löst i fyllningen. Gråsvart humös sand, inslag av skärvig/skörbränd sten och kol, 0,18 m djupt. I botten av lager 1 framom en nedgrävning i steril. I botten av anl. Framkom ett lager bestående av svart humös sand med starkt inslag av kol och sot samt ett 20-tal skörbrända/skärviga stenar, 0,05-0,1 m stora. Lagret var 0,1 m djupt. Sand i anl. V del är troligtvis påfört i samband med att man täckt/släckt glöden.

Anl nr	Definition	Form	Längd	Bredd	Diam	Djup	Beskrivning
65	Härd?	Oval	0,9	0,35		0,09	Något grusig humös sand med sot och kol
66						0,16	Något grusig humös sand med skörbränd sten och enstaka kolbitar
68	Grop ?	Rund			0,4	0,07	Flammig, ngt humös gråbrun sand. Ev. stenlyft
69	Härd	Oregelb. Oval	2,2	0,4 - 1,4		0,3	Brunsvart, sotig, något humös, grusig sand rikligt med kol och skörbränd sten.
70	Grop	Oval	0,2	0,3		0,06	Svart humös mjäla med inslag av grus
71	Härd	Oval	1,25	1,15		0,25	Sotig, humös, grusig sand med skörbränd sten och rikligt med kol
74	Härd	Rund			0,52	0,1	Sotig, ngt. humös, grusig sand med små enst. skörbrända stenar och rikligt med kol.
75	Kokgrop	Oval	0,6	0,8		0,38	I anl. N del låg två stenar, 0,15-0,18 m stora. I anl. S del. Låg ett 10-tal skärviga stenar, 0,05 m stora. Svartgrå sandig humus med inslag av sot. I fyllningen framkom ett 30-tal sotiga och skärviga stenar, 0,2-0,3 m stora. Kommentar: Inget kol för C14. I Ö del av anl. överlagrades den svartgrå sandiga humusen av brun sand. Sanden påförd efter anl. användande, täckts över.
76	Härd	Oval	0,5	0,9		0,18	I ytan var ett 10-tal skärviga stenar synliga, 0,05-0,1 m stora. Svartbrun sandig humus med inslag av sot. Därunder mörkbrun sand med inslag av grus. Kommentar: Inget kol. I ytterkanten av S del av anl. låg större skörbrända stenar. I fyllningen låg löst liggande skörbrända stenar, 0,05-0,15 m stora.
77	Härd	Oregelb. Oval	0,4	0,7		0,14	I ytan var ett 10-tal skärviga stenar synliga, ca. 0,1 m stora. Gråsvart sandig humus med inslag av kol och mindre skärviga stenar, 0,05 m stora. Därunder framkom mörkbrun sand med inslag av grus.
78	Stolphålsrest	Oval	0,4	0,7		0,1	I ytan låg 4 stenar, 0,08-0,1 m stora. Svartbrun sandig humus med inslag av kol, 0,1 m djupt. Därunder mörkbrun sand. Kommentar: Sex stenar, 0,1 m stora, lagda i ytterkanten av nedgrävningens S-del.
79	Härd	Oval	0,7	1,5		0,12	Ca 25 st. skärviga stenar spridda i anl. yta, 0,05-0,15 m stora. Stenarna löst liggande i ytan. Brungrå sandig humus inslag av vaga sotfläckar, 0,12 m djupt. I botten av lagret framkom ett 30-tal större skärviga och frostsprängda stenar, 0,05-0,12 m stora.

Anl nr	Definition	Form	Längd	Bredd	Diam	Djup	Beskrivning
81	Skärvstensflak	Oval	0,5	0,95			Ca 20 st. skärviga och skörbrända stenar utspridda i ytan, 0,05-0,15 m stora. Stenarna lagda i den gula sanden. Ingen nedgrävning under stenarna. Kommentar: Stenarna tagits från någon annan härd/kokgrop för att återanvändas. Stenarna lagts på marken för att användas som härd, dock ej använd. Eller sten som endast dumpats från någon kokgrop när deplockats ur. Eller att man samlat sten (förråd av sten) för att använda dessa i samband med att man "tänkt" gräva en ny kokgrop?
82	Stolphål	Fyrkantigt	0,25	0,25		0,12	Tre stenar synliga i ytan, lagda i tre av hörnen. Anl. ligger ca 1,7 m SSV om stolphål som påträffades i samband med förundersökningen, detta var också fyrkantigt. Fyllning: Brunsvart sandig humus, 0,12 m djupt.
83	Härd	Oval	0,55	0,6		0,1	I ytan syntes skärvig sten, ett 10-tal, 0,05-0,14 m stora. Gråsvart sandig humus, 0,08 m djupt. Därunder framkom, i centrum av anl. ett tunt lager bestående av sot, 0,02 m djupt.

Bilaga 13

Raä 430 Skredviks socken. Fyndlista

Fynd nr	Enhet nr	Material	Typ	Antal	Vikt, g
1a	Anl 69	Metall	Blad och ögla	2	51,0
2a		Kvarts	Övrigt slagen	5	153,0
3a	Anl 69	Kvartsit	Övrigt slagen	1	14,0
4a		Kvarts	Övrigt slagen	7	28,0
5a		Kvarts	Avslag	3	67,0
6a		Flinta	Ryggspån, del av	1	5,0
7a		Kvarts	Övrigt slagen	1	9,0
8a		Flinta	Övrigt slagen	1	4,5
9a		Flinta	Övrigt slagen	2	15,0
10a		Slagg		1	8,0
11a		Bergart	Yxa	1	365,0

Uppsala 2000-06-15

Carina Bramstång
RAÄ, AU Väst
Box 102 59
434 23 KUNGSBACKA

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Bohuslän.

Förbehandling av träkol och liknande material:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1% HCl tillsätts (6-8 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1% NaOH tillsätts (6-8 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del , som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ¹⁴C-innehållet förbränns det intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion.

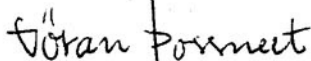
I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

En korrektion motsvarande $\delta^{13}\text{C} = -26.4\text{‰}$ mot PDB har utförts.

Labnummer	Prov	¹⁴ C ålder BP
Ua-25613	Skredsvik A 69, nr 103, pnr 702	7 430 ± 65

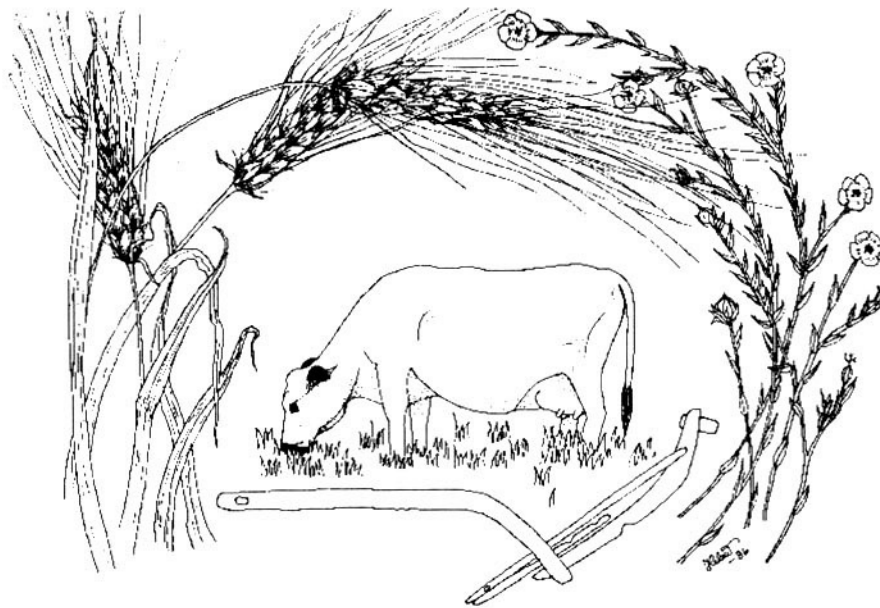
Med vänlig hälsning

Göran Possnert / Maud Söderman

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT

**Arkeobotanisk analys av jordprover från
Kallsås 1:8, Skredsviks sn, Bohuslän.**

Av
Karin Viklund

mars 2000

INSTITUTIONEN FÖR ARKEOLOGI OCH SAMISKA STUDIER

Arkeobotanisk analys av jordprover från Kallsås 1:8, Skredsviks sn, Bohuslän.

Av

Karin Viklund

Miljöarkeologiska laboratoriet

Umeå universitet

Två prover från två härdar i Skredsviks sn Bohuslän har undersökts på fossilt växtmaterial. Några bitar träkol fanns i bägge anläggningarna men annars inget bränt frömaterial eller annat från växtriket. Inte heller något benmaterial eller annat kulturindikerande material kunde ses i dessa prover.

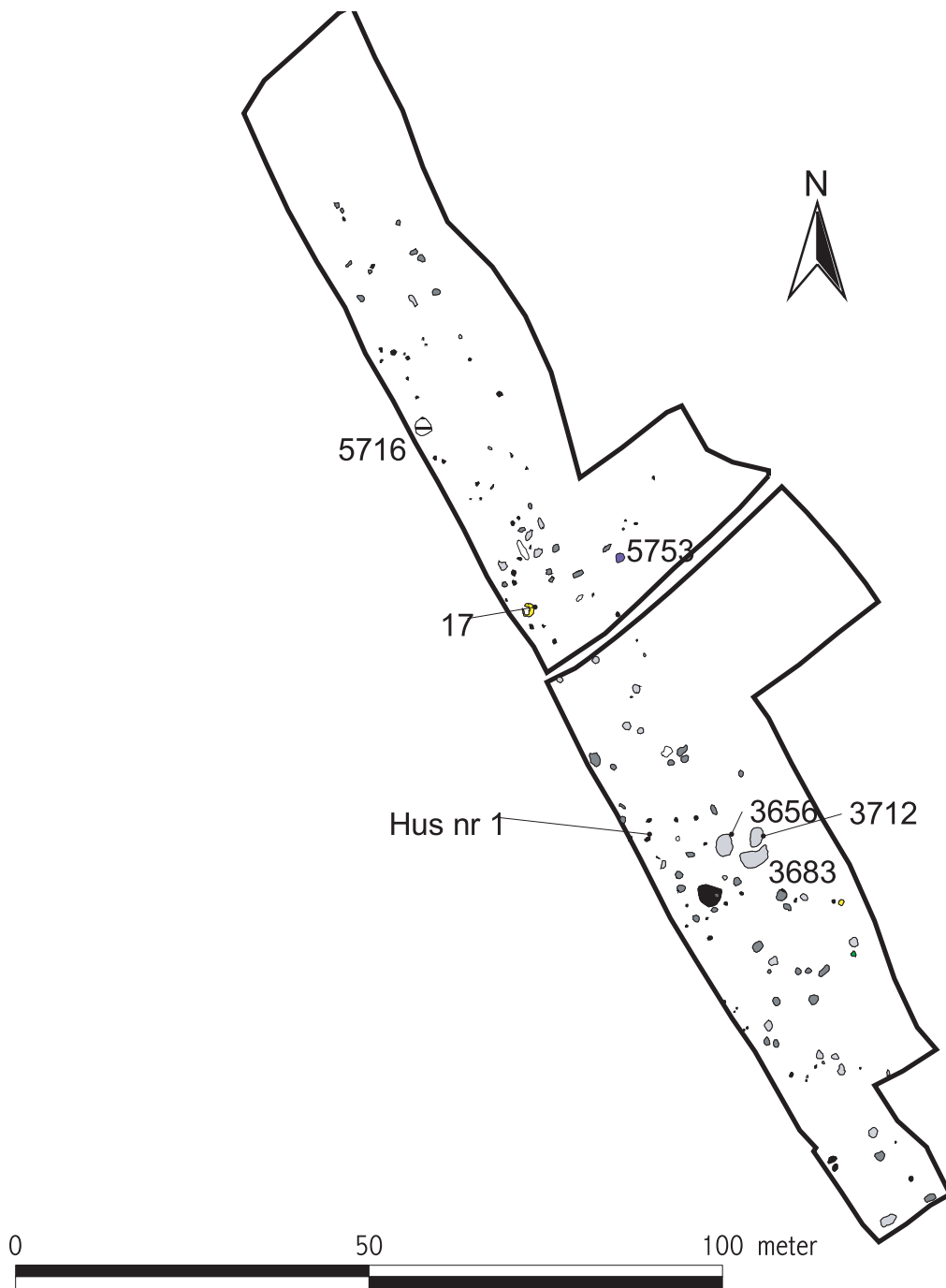
Prover från härdar ger ibland inte något växtmaterial. Det kan bero på att anläggningarna inte haft en funktion förknippade med boplatshushållsaktiviteter som matlagning. Det skulle också kunna vara en följd av att växtlämningar har svårt att förkolnas i lagom grad och bevaras i en härd. En hel del av de frön, sädeskorn osv som hamnar i en härd torde brinna upp eller brännas för hårt och fragmenteras. Man brukar rekommendera provtagning i utkanten av härdarna och gärna en liten portion från flera ställen för att öka chanserna att hitta växtmaterial, om där finns något överhuvudtaget.

A 66/ nr 107: enstaka bitar träkol

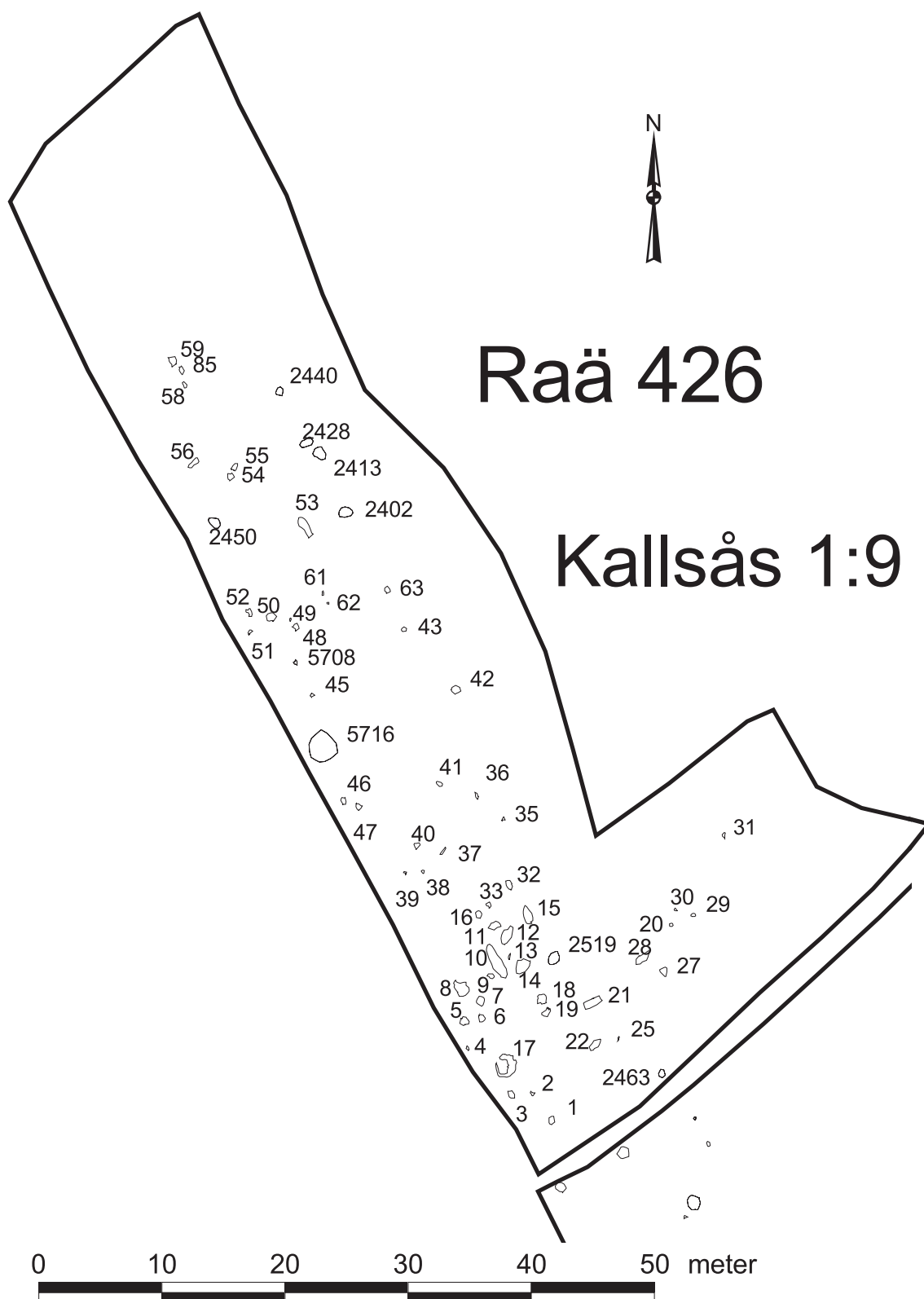
A 69/ nr 102: några bitar träkol

Bilaga 16

Rä 426 Skredviks socken - anläggningar som nämns i texten. Skala 1:1000.

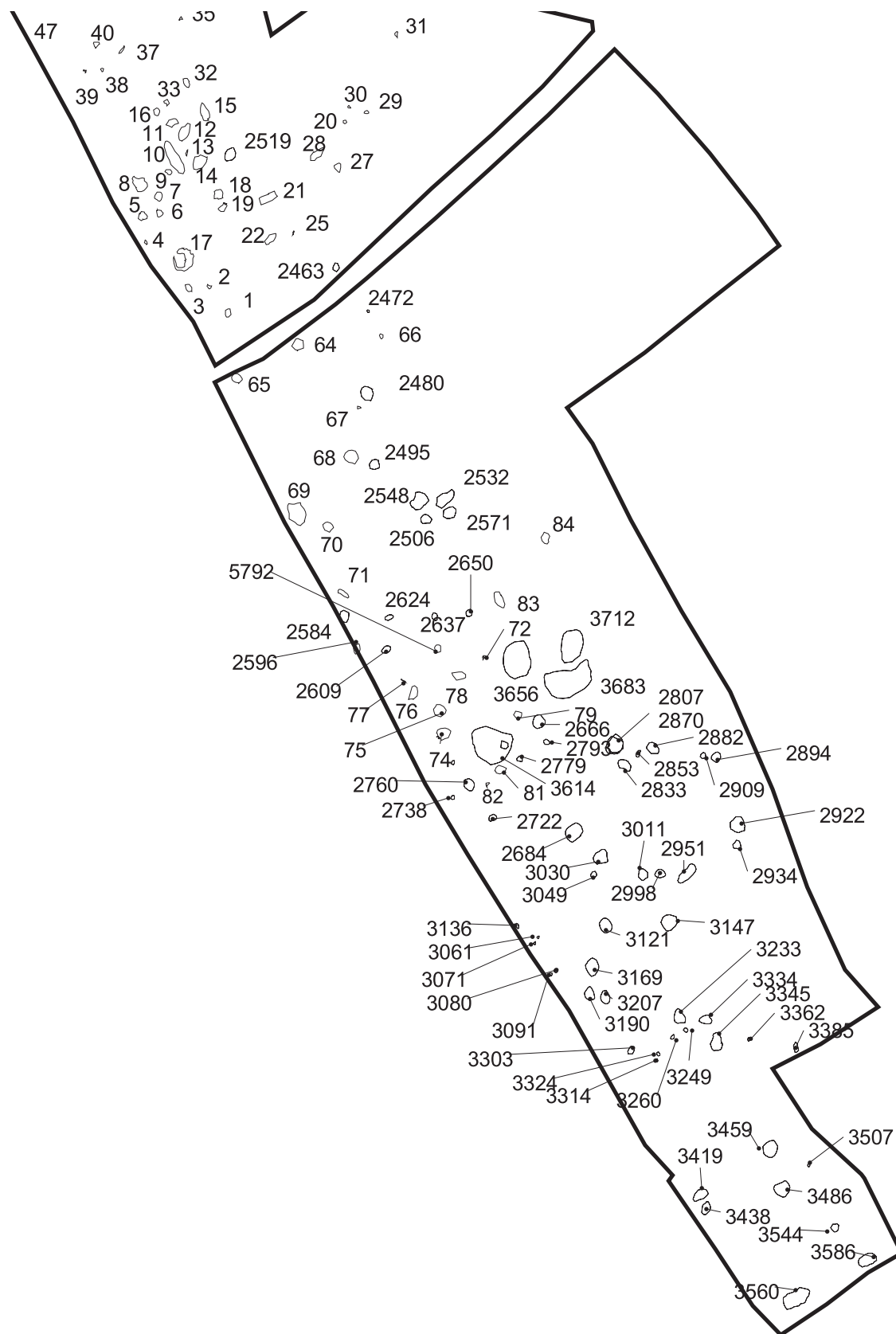

	Stolphål
	Härdar
	Gropar
	Övriga anläggningar

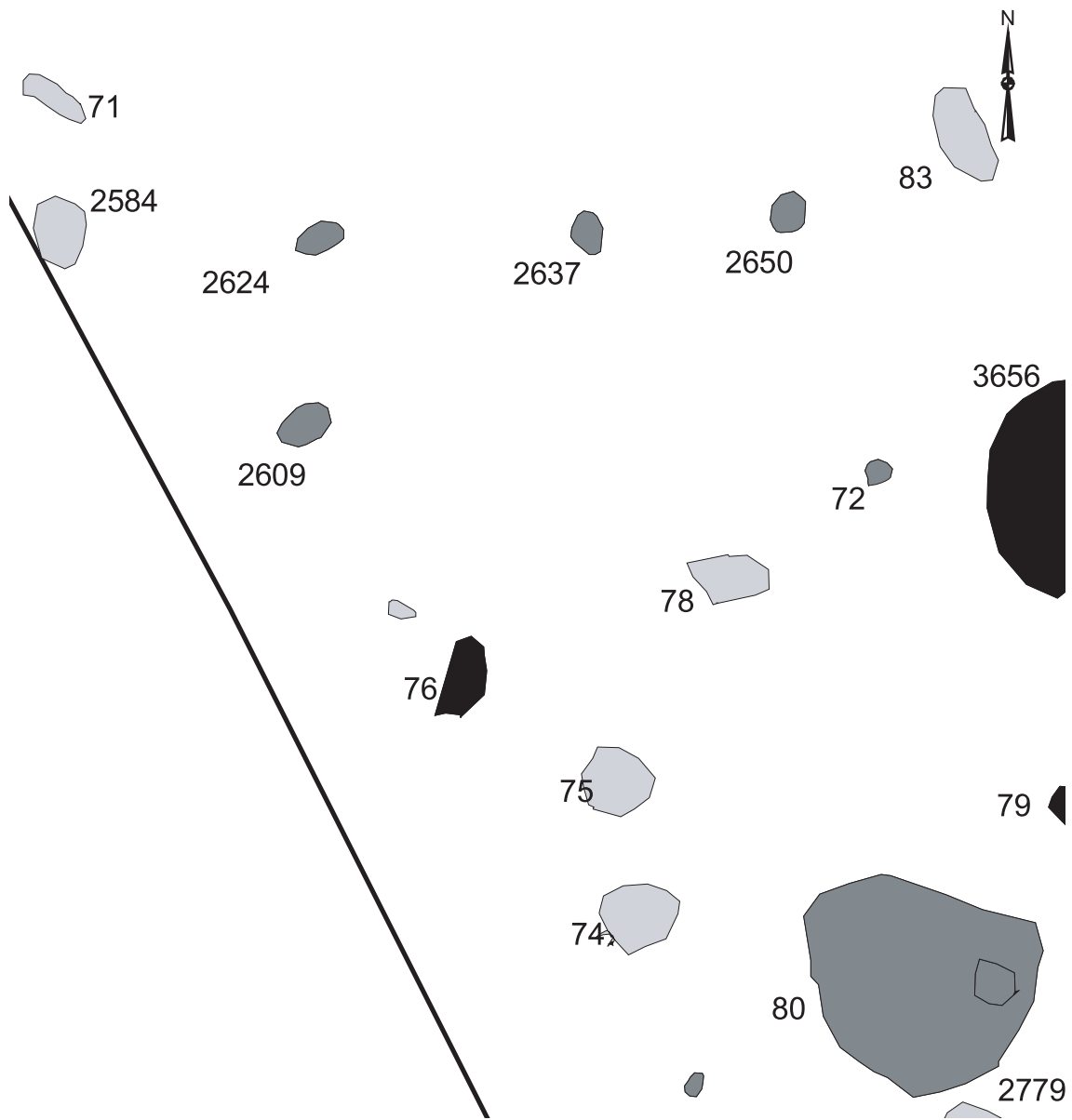
Bilaga 18

Råd 426, Skredviks socken - Samtliga anläggningar inom RAÄ 426, södra delen. Skala 1:500.

Bilaga 19

Raä 426, Skredviks socken. Detaljutsnitt runt anläggningarna som ingår i huskonstruktionen. Skala 1:100.

Bilaga 20

Raå 426, Skredviks socken. Anläggningslista.

Anl nr	Anläggningstyp	Storlek (m)	Djup	Beskrivning
1	Stolphål	0,6	0,14	Moig sand, kol och sotbl. Enstaka stenar
2	Stolphål	0,6	0,10	Melerad Humös sand
3	Stolphål	0,6	0,15	Melerad Humös sand
4	Stolphål	0,4	0,16	Humös sand, stensködd botten
5	Grop	0,7	0,18	Melerad Humös sand, sot och kol.
6	Stolphål	0,6	0,14	Melerad Humös sand
7	Stolphål	0,6 x 0,45	0,15	Melerad Humös sand, sot och kol.
8	Härd	1,2 x 0,6	0,20	Tjocka lager sot, Melerad Humös sand och sten.
9	Stolphål	0,4	0,20	Melerad Humös sand
10	Kulturlager	2,7 x 1	0,19	Melerad Humös sand, sot och kol.
11	Grop	0,9 x 0,7	0,18	Melerad Humös sand, sot och kol.
12	Härd	1,2 x 0,8	0,20	Melerad Humös silt, sot och kol, enstaka stenar
13	Stolphål	0,2	0,07	Mörk, Humös silt
14	Härd	1,4 x 0,6	0,12	Mörk Humös silt och sot
15	Härd	1,2 x 0,6	0,12	Mörk, Humös silt och sot
16	Stolphål	0,25	0,10	Mörk Humös silt och sot
17	Rotvälta/Grop	1,8	0,40	Mörk Humös grusig sant med sot och kol
18	Grop	0,6	0,12	Mörk Humös silt
19	Grop	1	0,20	Mörk Humös silt
20	Grop	0,8	0,10	Mörk Humös silt och sot
21	Grop	1 x 0,9	0,12	Mörk Humös silt
22	Grop	0,8	0,10	Mörk Humös silt, kol och sot
25	Grop	1,8	0,40	Mörk Humös silt, kol och sot
27	Grop	0,8 x 0,4	0,08	Mörk Humös silt, kol och sot
28	Grop	1,5 x 0,6	0,30	Mörk Humös silt, kol och sot
29	Grop	0,7 x 0,5	0,10	Mörk Humös silt och sten
30	Täckdike /Stolphål			
31	Stolphål	0,2	0,05	Mörk Humös silt
32	Grop	1 x 0,65	0,10	Mörk Humös silt
33	Grop	1,4 x 0,6	0,12	Mörk humus silt
35	Stolphål	0,3	0,10	Mörk Humös silt
36	Stolphål	0,25	0,05	Mörk Humös silt
37	Stolphål	0,45	0,08	Mörk Humös silt
38	Utgår			
39	Grop	0,6 x 0,4	0,30	Mörk humus silt, kol, och sten
40	Härd	0,8 x 0,45	0,10	Mörk humus silt, kol, och sten
41	Härd	0,55	0,20	Mörk humus silt, kol, och sten
42	Grop	0,8 x 0,3	0,14	Mörk Humös silt
43	Stolphål	0,3	0,18	Grå Humös fyllning
45	Utgår			
46	Stolphål	0,45	0,20	Grå Humös fyllning
47	Stolphål	0,5 x 0,4	0,10	Grå Humös fyllning och sot
48	Stolphål	0,45 x 0,35	0,12	Mörk Humös silr
49	Stolphål	0,7	0,26	Mörk Humös silt
50	Stolphål	0,9 x 0,8	0,16	Mörk Humös silt och kol

51	Stolphål	0,42	0,20	Mörk Humös silt
52	Stolphål	0,6 x 0,5	0,20	Mörk silt, sten och kol
53	Stolphål	0,55 x 0,45	0,15	Mörk Humös silt
54	Stolphål	0,3	0,10	Mörk Humös silt
55	Stolphål	0,44	0,14	Gråsvart sandig silt
56	Stolphål	0,5	0,22	Gråsvart Sotig silt
58	Stolphål	0,6	0,22	Mörk silt, sten och kol
59	Stolphål	0,4	0,16	Mörk silt, sten och kol
60	Stolphål	0,36	0,16	Mörk silt sot och kol
61	Härd	1,4 x 0,6	0,12	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
62	Grop	0,6	0,24	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
63	Härd	1,75 x 0,6	0,11	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
64	Grop	0,75 x 0,5	0,14	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
65	Stolphål	0,55 x 0,5	0,20	MörkBrun Humös silt med kolfragment
66	Härd	1,2 x 0,8	0,22	Kolbemängd Humös silt och sten
67	Grop	1,05 x 1	0,20	MörkBrun sandig silt, med sten och sot
68	Grop	1,15 x 1,1	0,15	MörkBrun sandig silt, med sten och sot
69	Grop	0,9 x 0,5	0,10	MörkBrun Humös sandig silt med sten, sot och kol
70	Stolphål	0,5	0,16	Grå, sandig silt
71	Grop	0,7 x 0,5	0,12	Grå sandig silt
72	Stolphål	0,8 x 0,7	0,20	Grå sandig silt
73	Grop	0,9 x 0,5	0,16	MörkBrun sandig silt, inslag av sot
74	Härd	1,05 x 0,65	0,20	Tjocka lkol- och sotlager, skörbränd sten
75	Härd	0,9	0,24	Tjocka lkol- och sotlager, skörbränd sten
76	Stolphål	0,25	0,12	Mörk, sandig silt; sot fläckvis
77	Härd	0,6	0,16	Mörk sandig silt med kol och sot
78	Härd	1,35 x 1,15	0,14	Sotig grusig silt/mo
79	Stolphål	0,3	0,06	Mörk silt
80	Härd	1,15 x 0,7	0,22	Mörk, sandig silt, kolbemängt
81	Grop	1,6 x 1	0,14	Mörk, sandig silt
82	Grop	0,8 x 0,7	0,18	Gråsvart Humös silt och kol och sot
83	Utgår			Sprängsten
84	Grop	0,7	0,10	Brun kolbemängd silt
85	Grop	0,6	0,05	Brun kolbemängd silt
100	Grop	0,75 x 0,6	0,12	Mörk kolbemängd silt
101	Grop	0,7	0,16	Grå kolbemängd silt
102	Grop	1,2 x 0,9	0,25	Finkornig, kolbemängd sand
103	Grop	1,1 x 0,8	0,23	Brun Humös sand
104	Grop	1,05 x 0,75	0,10	Brun silt
105	Grop	1,65 x 0,6	0,20	Brun silt, enstaka kolbitar
106	Sotfläck	0,75 x 0,5	0,10	Mörkgrå Sotig silt
107	Stolphål	0,55 x 0,5	0,10	Ljusgrå sandig silt
108	Stolphål	0,6 x 0,4	0,16	Brun silt, sot och kolbemängd och sten
109	Grop	0,85 x 0,6	0,16	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
110	Stolphål	0,5 x 0,4	0,16	Brunt kolbemängt grus och sten
111	Grop	0,88 x 0,7	0,15	Sotig och kolbemängd sandig silt
112	Härd	1,2 x 1	0,30	Sotig och kolbemängd silt och stenar.
113	Grop	1,2 x 0,8	0,18	Sotig, grusig silt
114	Stolphål		0,11	Sotigt grus
115	Grop	1,2 x 0,75	0,25	Sotig kolbemängd silt

116	Grop	1,23 x 0,92	0,28	Sotig, kolbemängd silt och stora stenar
117	Grop	1,1 x 0,82	0,26	Sotig kolbemängd silt
117	Stolphål	0,45	0,10	Grå silt med små stenar
118	Grop	1,45 x 0,85	0,26	Sotig, Grå silt
119	Härd	1 x 0,7	0,10	Sotig kolbemängd silt
120	Grop	1,1 x 1	0,20	Brun silt och sten
121	Stolphål	0,55 x 0,4	0,08	Gråbrun sandig silt, kolbemängd
123	Stolphål	0,55 x 0,4	0,12	Gulbrun Humös sandig silt
124	Grop	1,6 x 1,2	0,19	Gråsvart Sotig silt
125	Stolphål	0,35	0,09	Gråsvart Humös silt och kol och sot
126	Grop	0,95 x 0,7	0,13	ljusGrå Moig silt
127	Stolphål	0,5 x 0,4	0,13	Sotig Humös silt
128	Stolphål	0,53 x 0,5	0,19	Grå silt med små stenar
129	Grop	1,15 x 0,6	0,25	Grå grusig silt
130	Grop	1,4 x 1,2	0,19	MörkGrå Humös silt, sot och kolfragment
131	Stolphål	0,5	0,17	Grå kolbemängd Sotig silt
132	Grop	1 x 0,95	0,07	Sotig, kolbemängd silt
133	Grop	1,45 x 0,8	0,16	Grå silt med små stenar
134	Härd	1,2 x 0,95	0,05	skärvig sten, sot och kol
135	Stolphål	0,5	0,20	sot- och kolbemängd Humös sand
136	Grop	0,8	0,16	sot- och kolbemängd finkornig sand
137	Stolphål	0,5	0,16	Humös sand
138	Grop	1,8 x 1,6	0,40	Melerad Humös sand, sot och kol
139	Stolphål	0,4	0,15	Sotig silt
140	Stolphål	0,3	0,20	Humös Sotig sand
141	Härd	0,7 x 0,5	0,20	skärvig sten sot och kolbemängd sten
144	Sotfläck	1	0,16	Sotig sand
145	Sotfläck	0,8	0,14	Sotig sand
146	Stolphål	0,5	0,16	Humös sand
147	Grop	1,8	0,25	Grå Humös sand
148	Stolphål	0,3	0,16	Grå Humös sand
151	Grop	1	0,40	Grå Humös sand
152	Härd	0,7	0,10	Grå Humös sand sot och kol
153	Härd	1,2	0,25	Grå Humös sand, sot och kol
154	Stolphål	0,5	0,30	Brun Humös sand
155	Stolphål	0,3	0,28	Brun Humös sand, sot och kol
156	Stolphål	0,5	0,24	Grå silt, sot och kolbeängd
157	Stolphål	0,5	0,33	Grå silt, sot och kolbeängd
158	Härd	1	0,14	Grå silt, sot och kolbemängd
159	Härd	1	0,14	Grå silt, sot och kolbemängd
159	Stolphål	0,4	0,30	Gråsvart Sotig Humös sand
160	Härd	1	0,22	Gråsvart Humös Sotig sand
161	Grop	0,7	0,40	Gråsvart Sotig Humös sand
162	Grop	1 x 0,7	0,20	BrunGrå Humös sand
163	Grop	0,7	0,20	Brun Humös sand
164	Grop	0,7	0,20	Brun Humös sand
165	Grop	0,7	0,20	Brun sand/silt
166	Stolphål	0,4	0,10	Sotig kolbemängd silt
167	Grop	1	0,15	Sotig silt
168	Stolphål	0,4	0,10	Sotig silt/sand

169	Stolphål	0,4	0,24	silt
170	Stolphål		0,08	Sotig silt
171	Utgår			
178	Stolphål	0,3	0,16	Humös sand
179	Stolphål	0,5	0,10	Humös sand
180	Stolphål	0,5	0,10	Humös sand
423	Stolphål	0,3	0,10	Humös sand
2071				
2402	Stolphål	0,24	0,10	Humös sand
2413	Stolphål	0,5	0,22	Sotig mo
2428	Grop	0,7	0,10	Humös sand / sten i storl 0,10 - 0,20
2440	Stolphål	0,4	0,16	Humös sand
2450	Stolphål	0,5	0,10	humus
2463	Stolphål	0,6	0,30	Brun humus
2463	Sotfläck	0,6 x 0,4	0,05	Kolbemängd Humös sand
2472	Grop	0,6	0,10	Ljusbrun silt
2480	Stolphål	0,4	0,10	Grå silt
2495	Stolphål	0,4	0,12	Grå silt
2506	Stolphål	0,4	0,08	Gråbrun humus
2519	Stolphål	0,5	0,04	Gråbrun humus
2532	Stolphål	0,26	0,08	Gråbrun humus och sten
2548	Stolphål	0,5	0,20	Humös sand
2571	Stolphål	0,7	0,24	Humös sand med inslag av kol
2584	Stolphål	0,7	0,18	Humös sand och inslag av kol
2596	Stolphål	0,7	0,20	Humös sand och inslag av kol
2609	Stolphål	0,8	0,40	Humös sand, sot och kol
2624	Stolphål	0,5	0,15	Humös Sotig sand
2637	Stolphål	0,4	0,12	Humös sand
2650	Stolphål	0,5	0,10	Humös sand
2666	Stolphål	0,45	0,22	Humös sand och sten
2684	Stolphål	0,7	0,16	Humös sand och sten
2704				
2722	Stolphål	0,56	0,22	Humös Sotig sand
2722	Stolphål	0,7	0,26	Humös sand, sot och kol
2738	Stolphål	0,7	0,26	Humös sand, sot och kol
2760	Härd	1,4 x 1	0,10	Humös sand, sot och kol
2779	Härd	0,7	0,10	Humös sand, sot , kol och skärvig sten
2748	Stolphål	0,7	0,26	Humös sand och kol
2793	Stolphål	0,5	0,22	Humös sand och sot
2807	Stolphål	0,6	0,14	Humös sand
2833	Härd	0,6	0,08	Humös sand och kol
2853	Härd	1,4 x 1	0,06	Humös sand och kol
2870	Härd	1	0,08	Humös sand, kol och skärvsten
2870	Skärvstensflak	2,5 x 1	0,10	Humös sand, kol och skärvsten
2882	Utgår			
2894	Utgår			
2909	Stolphål	0,3	0,10	Humös sand
2922	Utgår			
2934	Stolphål	0,3	0,10	Humös sand

2951	Utgår			
2982	Stolphål	0,35	0,15	Stenskott; Sotig Humös sand
2998	Utgår			
3011	Utgår			
3030	Stolphål	0,2	0,08	Sotig Humös sand
3049	Utgår			
3061	Utgår			
3071	Utgår			
3080	Sotfläck	0,4 x 0,2	0,02	Sotig sand
3091	Sotfläck	0,2	0,02	Sotig sand
3102	Utgår			
3121	Utgår			
3136	Utgår			
3147	Utgår			
3169	Stolphål	0,5	0,10	Sotig Humös sand
3190	Utgår			
3207	Stolphål	0,5 x 0,3	0,06	Brun Humös
3233	Stolphål	0,4	0,15	
3249	Stolphål	0,25	0,04	
3260	Stolphål	0,3	0,15	Sotig silt
3279	Stolphål	0,26	0,10	Sotig silt
3303	Stolphål	0,3	0,07	Sotig silt
3314	Stolphål	0,44	0,12	Sotig silt
3324	Stolphål	0,36	0,10	Silt
3334	Härd	0,9	0,16	Kol,sot och sten
3345	Grop	0,46	0,12	Kolbemängd sand
3362	Grop	0,7 x 0,6	0,10	Sand och sten
3385	Grop	0,7 x 0,5	0,10	Sotig sand
3403	Härd	1,3 x 1	0,16	Sotig sand
3419	Grop	0,8 x 0,6	0,06	grusig sand
3438	Grop	0,8	0,06	Sotig sand
3459	Grop	1,4 x 0,8	0,20	Sotigt grus
3486	Grop	0,4	0,06	Humös sand
3507	Grop	1,4 x 1	0,16	Humös sand, kol och sten
3544	Grop	0,8 x 0,7	0,16	Sotigt grus och sten
3560	Grop	0,6	0,20	Sotig sand, grus och sten
3586	Stolphål	0,5	0,20	Sotig sand, grus och sten
3614	Grop	1,7 x 1,2	0,20	Sotig sand, grus och sten
3637	Utgår			
3637	Stolphål	0,44	0,18	Sotig silt
3656	Grop	1,1 x 0,7	0,22	Sotig silt
3683	Stolphål	0,4	0,14	Sotig silt
3712	Stolphål	0,5	0,20	sten och grus
4000	Stolphål	0,3	0,10	Sotig silt
5000	Härd	2 x 1,2	0,14	Sten grus och kol, Sotig sand
5014	Grop	0,6	0,20	Sotig silt
5037	Stolphål	0,4	0,12	grusig sand, sot och kol
5048	Grop	1	0,20	grusig sand, sten, sot och kol
5059	Härd	1,1	0,20	Sotig silt, kol och sten

5070	Stolphål	0,3	0,16	Sotig kolbemängd silt
5081	Utgår			
5092	Stolphål	0,2	0,10	Humöst sandigt grus
5103	Härd	0,8	0,10	Sotig kolbemängd silt
5114	Härd	1	0,20	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5123	Härd	1	0,16	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5149	Härd	1	0,12	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5160	Härd	2	0,20	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5170	Stolphål	0,5	0,10	Sotig silt
5184	Sotfläck	0,6	0,10	Sotig silt
5194	Härd	1	0,15	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5205	Sotfläck	0,7	0,12	Sotig silt
5216	Stolphål	0,3	0,14	Sotig kolbemängd silt
5228	Härd	1	0,10	Kolbemängd Sotig silt
5248	Härd	1,4	0,30	Sotig kolbemängd silt och skärvida stenar
5260	Härd			Ej grävd
5269	Härd			Ej grävd
5279	Härd			Ej grävd
5291	Härd			Ej grävd
5302	Stolphål	0,5	0,20	Grå silt
5311	Stolphål	0,5	0,40	Brun Humös sand
5319	Stolphål	0,45	0,10	Sotig, Humös kolbemängd sand
5332	Härd	2 x 1,5	0,20	kol- och sotbemängd sandigt grus
5344	Härd	1	0,18	Sotig kolbemängd sand och stenar
5716	Rotvälta/Grop	2	0,50	Humös grusig sand och sten i strl 0,04 - 0,15
5376	Stolphål	0,4	0,18	stenscott; Humöst grus och sten
5387	Grop	1 x 0,8	0,15	Humös grus, sand, sten delvis kolblandat
5401	Grop	1	0,20	Humös sand, grus, sten och lera
5422	Stolphål	0,55 x 0,4	0,18	Humös sand/grus enstaka kolfragment
5434	Stolphål	0,3	0,10	Humös (ngt flammig) sand/grus/sten
5466	Grop	0,5 x 0,35	0,06	Humös sandigt grus med inslag av kol
5495	Utgår			
5507	Utgår			
5520	Stolphål	0,5	0,15	Humös sandig grus, mo med inslag av kolfragment
5532	Grop	0,7 x 0,6	0,18	Humöst sandigt grus och rikligt med kol
5543	Grop/stolphål			
5555	Utgår			
5566	Stolphål			
5577	Härd			
5592	Utgår			
5614	Utgår			
5652	Utgår			
5666	Stolphål			
5708	Stolphål			Humöst grus plus sten
5361	Recent dike			
21 b	Skärvestensflak			R5
24 b	Skärvestensflak			R6-7
27 b	Utgår			
43 b	Utgår			

Bilaga 21

Räa 426, Skredviks socken. Anläggningsprofiler.

2584 GROPP MOT S

① MÖRK HUMÖS SANDIG SILT

2609 STOLPHÅL MOT V

① GRÅ HUMÖS SANDIG SILT
SOTFLÄCKAR

72 STOLPHÅL MOT SV

① LJUSGRÅ SANDIG SILT

2596 GROPP MOT S

① MÖRK HUMÖS SANDIG SILT
KOLFRAGMENT

2650 STOLPHÅL MOT V

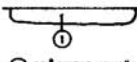
① MÖRKGRÅ SÖTIG SILT

2624 STOLPHÅL MOT S

① GRÅ SANDIG SILT
KOL O. SOTFLÄCKAR

2684 GROPP MOT V

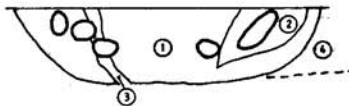
① GRÅAKTIG HUMÖS SANDIG SILT

36 HÄRD MOT SV

① MÖRK HUMÖS SILT KOL O. SOTLAGER,
ELDPÅVERKAD STEN

17 GROPP/ROTVÄLTA

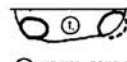
① HUMÖS GRUSIG SAND, SOT, KOL
② FINSAND INNEHÅLLANDE SOT O. KOL KOLKONCENTRATION
③ LJUSGRÅ GRUSIG SILT
④ RÖDBRUN GRUSIG SAND

41 HÄRD MOT SV

① MÖRK SANDIG SILT,
KOL O. SOTLAGER, ELDPÅVERKAD STEN

8 HÄRD MOT NV

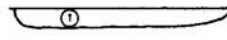
① SOT KOL GRUS O. SAND

3637 HÄRD MOT V

CIRKELRUND HÄRD
HELA HÄRDEN ÄR OMGIVEN AV STENAR
I STORLEK 0,20 Ø

14 HÄRD MOT NNW

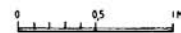

① MÖRKT SÖTIGT KOL BEN
GRUS O. SANDLAGER

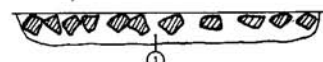
4000 HÄRD MOT VSV

① KOL SOT GRUSIG SAND

3233 HÄRD MOT O

① SOT, KOL, SILT, SKÖRBRÄND STEN

Bilaga 22

Raä 426, Skredviks socken. Fyndlista.

Fynd nr	Enhet nr	Material	Typ	Antal	Vikt	Antal brända	Antal svallade	Kommentar
2	anl.10	kvarts	slagen?		4,0			
3	anl.10	kvartsit	slagen		4,0		1	
4	anl.10	flinta	övrigt slagen		10,0	1		
9	anl 5	kvartsit	avslag	1	8,0		1	
10	anl 8	kvarts	avslag	1	16,0			
11	anl 10	flinta	avslag	1	4,0			
14	anl 63	flinta	avslag	1	6,0	1		
15	1F2683	flinta	skrapa	1	45,0		1	Försedd m 4 inhak, som är retuscherade; paleolitisk?
17	anl 35	kvarts	splitter	2	1,0			
18	anl 35	flinta	avslag	1	2,0			Patinerad
21	anl 13	flinta	avslag	1	8,0		1	
28	anl 2	kvarts		1	194,0			
33	anl 3459	flinta	övrigt slagen	1	159,0		1	Fragment
38	anl 20	bränd lera	lerklining	55 fragm	166,0			
39	1F 5791	bränd lera	lerblock	7	189,0			
40	anl 65	bränd lera	lerblock	3	39,0			
41	anl 76	bränd lera	vävtyngd ?	2	4,0			
42	anl 17	keramik	keramik	1	1,0			
44	anl 145	keramik	keramik; mynning	2	13,0			Dekorerad på mynningen

Bilaga 23

Raä 38, Skredviks socken. Anläggningslista.

Anl nr	Anläggningstyp	Storlek (m)	Djup	Beskrivning
100	Grop	0,75 x 0,6	0,12	Mörk kolbemängd silt
101	Grop	0,7	0,16	Grå kolbemängd silt
102	Grop	1,2 x 0,9	0,25	Finkornig, kolbemängd sand
103	Grop	1,1 x 0,8	0,23	Brun Humös sand
104	Grop	1,05 x 0,75	0,10	Brun silt
105	Grop	1,65 x 0,6	0,20	Brun silt, enstaka kolbitar
106	Sotfläck	0,75 x 0,5	0,10	Mörkgrå Sotig silt
107	Stolphål	0,55 x 0,5	0,10	Ljusgrå sandig silt
108	Stolphål	0,6 x 0,4	0,16	Brun silt, sot och kolbemängd och sten
109	Grop	0,85 x 0,6	0,16	Mörk Humös silt, sot och kol och sten
110	Stolphål	0,5 x 0,4	0,16	Brunt kolbemängt grus och sten
111	Grop	0,88 x 0,7	0,15	Sotig och kolbemängd sandig silt
112	Härd	1,2 x 1	0,30	Sotig och kolbemängd silt och stenar.
113	Grop	1,2 x 0,8	0,18	Sotig, grusig silt
114	Stolphål		0,11	Sotigt grus
115	Grop	1,2 x 0,75	0,25	Sotig kolbemängd silt
116	Grop	1,23 x 0,92	0,28	Sotig, kolbemängd silt och stora stenar
117	Grop	1,1 x 0,82	0,26	Sotig kolbemängd silt
117	Stolphål	0,45	0,10	Grå silt med små stenar
118	Grop	1,45 x 0,85	0,26	Sotig, Grå silt
119	Härd	1 x 0,7	0,10	Sotig kolbemängd silt
120	Grop	1,1 x 1	0,20	Brun silt och sten
121	Stolphål	0,55 x 0,4	0,08	Gråbrun sandig silt, kolbemängd
123	Stolphål	0,55 x 0,4	0,12	Gulbrun Humös sandig silt
124	Grop	1,6 x 1,2	0,19	Gråsvart Sotig silt
125	Stolphål	0,35	0,09	Gråsvart Humös silt och kol och sot
126	Grop	0,95 x 0,7	0,13	ljusGrå Moig silt
127	Stolphål	0,5 x 0,4	0,13	Sotig Humös silt
128	Stolphål	0,53 x 0,5	0,19	Grå silt med små stenar
129	Grop	1,15 x 0,6	0,25	Grå grusig silt
130	Grop	1,4 x 1,2	0,19	MörkGrå Humös silt, sot och kolfragment
131	Stolphål	0,5	0,17	Grå kolbemängd Sotig silt
132	Grop	1 x 0,95	0,07	Sotig, kolbemängd silt
133	Grop	1,45 x 0,8	0,16	Grå silt med små stenar
134	Härd	1,2 x 0,95	0,05	skärvig sten, sot och kol
135	Stolphål	0,5	0,20	sot- och kolbemängd Humös sand
136	Grop	0,8	0,16	sot- och kolbemängd finkornig sand
137	Stolphål	0,5	0,16	Humös sand
138	Grop	1,8 x 1,6	0,40	Melerad Humös sand, sot och kol
139	Stolphål	0,4	0,15	Sotig silt
140	Stolphål	0,3	0,20	Humös Sotig sand
141	Härd	0,7 x 0,5	0,20	skärvig sten sot och kolbemängd sten
144	Sotfläck	1	0,16	Sotig sand
145	Sotfläck	0,8	0,14	Sotig sand
146	Stolphål	0,5	0,16	Humös sand
147	Grop	1,8	0,25	Grå Humös sand
148	Stolphål	0,3	0,16	Grå Humös sand

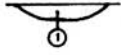
Anl nr	Anläggningstyp	Storlek (m)	Djup	Beskrivning
151	Grop	1	0,40	Grå Humös sand
152	Härd	0,7	0,10	Grå Humös sand sot och kol
153	Härd	1,2	0,25	Grå Humös sand, sot och kol
154	Stolphål	0,5	0,30	Brun Humös sand
155	Stolphål	0,3	0,28	Brun Humös sand, sot och kol
156	Stolphål	0,5	0,24	Grå silt, sot och kolbeängd
157	Stolphål	0,5	0,33	Grå silt, sot och kolbeängd
158	Härd	1	0,14	Grå silt, sot och kolbemängd
159	Härd	1	0,14	Grå silt, sot och kolbemängd
159	Stolphål	0,4	0,30	Gråsvart Sotig Humös sand
160	Härd	1	0,22	Gråsvart Humös Sotig sand
161	Grop	0,7	0,40	Gråsvart Sotig Humös sand
162	Grop	1 x 0,7	0,20	BrunGrå Humös sand
163	Grop	0,7	0,20	Brun Humös sand
164	Grop	0,7	0,20	Brun Humös sand
165	Grop	0,7	0,20	Brun sand/silt
166	Stolphål	0,4	0,10	Sotig kolbemängd silt
167	Grop	1	0,15	Sotig silt
168	Stolphål	0,4	0,10	Sotig silt/sand
169	Stolphål	0,4	0,24	silt
170	Stolphål		0,08	Sotig silt
171	Utgår			
178	Stolphål	0,3	0,16	Humös sand
179	Stolphål	0,5	0,10	Humös sand
180	Stolphål	0,5	0,10	Humös sand
423	Stolphål	0,3	0,10	Humös sand
5000	Härd	2 x 1,2	0,14	Sten grus och kol, Sotig sand
5014	Grop	0,6	0,20	Sotig silt
5037	Stolphål	0,4	0,12	grusig sand, sot och kol
5048	Grop	1	0,20	grusig sand, sten, sot och kol
5059	Härd	1,1	0,20	Sotig silt, kol och sten
5070	Stolphål	0,3	0,16	Sotig kolbemängd silt
5081	Utgår			
5092	Stolphål	0,2	0,10	Humöst sandigt grus
5103	Härd	0,8	0,10	Sotig kolbemängd silt
5114	Härd	1	0,20	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5123	Härd	1	0,16	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5149	Härd	1	0,12	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5160	Härd	2	0,20	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5170	Stolphål	0,5	0,10	Sotig silt
5184	Sotfläck	0,6	0,10	Sotig silt
5194	Härd	1	0,15	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5205	Sotfläck	0,7	0,12	Sotig silt
5216	Stolphål	0,3	0,14	Sotig kolbemängd silt
5228	Härd	1	0,10	Kolbemängd Sotig silt
5248	Härd	1,4	0,30	Sotig kolbemängd silt och skärviga stenar
5260	Härd			Ej grävd
5269	Härd			Ej grävd
5279	Härd			Ej grävd

Anl nr	Anläggningstyp	Storlek (m)	Djup	Beskrivning
5291	Härd			Ej grävd
5302	Stolphål	0,5	0,20	Grå silt
5311	Stolphål	0,5	0,40	Brun Humös sand
5319	Stolphål	0,45	0,10	Sotig, Humös kolbemängd sand
5332	Härd	2 x 1,5	0,20	kol- och sotbemängd sandigt grus
5344	Härd	1	0,18	Sotig kolbemängd sand och stenar
5716	Rotvälta/Grop	2	0,50	Humös grusig sand och sten i strl 0,04 - 0,15
5376	Stolphål	0,4	0,18	stenscott; Humöst grus och sten
5387	Grop	1 x 0,8	0,15	Humös grus, sand, sten delvis kolblandat
5401	Grop	1	0,20	Humös sand, grus, sten och lera
5422	Stolphål	0,55 x 0,4	0,18	Humös sand/grus enstaka kolfragment
5434	Stolphål	0,3	0,10	Humös (ngt flammig) sand/grus/sten
5466	Grop	0,5 x 0,35	0,06	Humös sandigt grus med inslag av kol
5495	Utgår			
5507	Utgår			
5520	Stolphål	0,5	0,15	Humös sandig grus, mo med inslag av kolfragment
5532	Grop	0,7 x 0,6	0,18	Humöst sandigt grus och rikligt med kol
5543	Grop/stolphål			
5555	Utgår			
5566	Stolphål			
5577	Härd			
5592	Utgår			
5614	Utgår			
5652	Utgår			
5666	Stolphål			
5708	Stolphål			Humöst grus plus sten
5361	Recent dike			

Bilaga 24

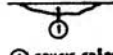
Raä 38, Skredviks socken. Anläggningar som ingår i huskonstruktionen. Profiltritningar.

5279 GROP MOT 050

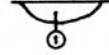
① LÅSBRUN SILT

5248 STOLPHÅL MOT 0

① GRUSH GRÄBRUN HUMUS

5344 STOLPHÅL MOT 0

① HUMÖS SAND 0-50T

5291 STOLPHÅL MOT 50

① GRÅ SILT

5543 STOLPHÅL MOT HNO

① HUMÖS SAND

5319 STOLPHÅL MOT 0

① HUMÖS SAND

5260 STOLPHÅL MOT H0

① GRÄBRUN HUMUS

5520 STOLPHÅL MOT HNO

① HUMÖS SAND KOL 0.STEN

5332 STOLPHÅL MOT 50

① HUMÖS SAND

Bilaga 25

Raä 38, Skredviks socken. Fyndlista.

Fynd nr	Enhet nr	Material	Typ	Antal	Vikt
1	1F5681	sandsten	slagen		28,0
5	ruta 2	flinta	splitter	2	1,0
6	ruta 2	flinta	avslag	1	4,0
7	ruta 2	kvarts	övrigt slagen	3	10,0
8	ruta 2	kvarts	splitter	3	2,0
12	anl 5544	flinta	avslag	1	5,0
13	anl 5532	flinta	avslag	1	5,0
16	anl 123	kvarts	naturlig	1	4,0
19	1F 103	flinta	avslag	1	1,0
20	1F 121	flinta	avslag	1	9,0
22	ruta 4	flinta	naturlig ?	1	1,0
23	ruta 4	kvarts	slagen	1	2,0
24	1F 122	flinta	avslagskärna	1	32,0
25	anl 5652	kvarts	avslag	1	40,0
26	anl 142	flinta	avslagskärna	1	35,0
27	1F 104	flinta	övrigt slagen	1	12,0
29	anl 5679	flinta	stickel av ett flintstycke	1	88,0
30	anl 5614	flinta	avslagskärna	1	140,0
31	1F 5681	flinta	avslagskärna	1	214,0
32	anl 5291	flinta	övrigt slagen	1	251,0
34	1F5681	flinta	övrigt slagen	1	1391,0
35	1F 135	bränd lera		1	1,0
36	anl 5332	bränd lera		fragment	1,0
37	anl 5361	bränd lera		1	2,0
43	anl 5652	keramik	keramik;myrning	1	9,0
45	ruta 1	porslin	vit glasyr	1	2,0

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala 2003-02-04

Oscar Ortman
Bohusläns museum
Box 403
451 19 UDDEVALLA

Institutionen för Materialvetenskap
Avdelningen för Jonfysik

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 534
751 21 Uppsala

Telefon:
018 - 471 30 59

Telefax:
018 - 55 57 36

Hemsida:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Department of Materials Science
Division of Ion Physics

Visiting address:
The Ångström laboratory
Lägerhyddsvägen 1
Room 4143

Postal address:
Box 534
SE-751 21 Uppsala
Sweden

Telephone:
+46 18 471 30 59

Telefax:
+46 18 55 57 36

Website:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-Mail:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Bohuslän.

Förbehandling av träkol och liknande material:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ¹⁴C-innehållet förbränns det intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion.

I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C ‰ PDB	¹⁴ C ålder BP
Ua-20456	RAÄ 38 Skredviks sn. prov 28	-28,1	1 655 ± 35
Ua-20457	RAÄ 38 Skredviks sn. A 17 prov 7	-25,6	2 295 ± 40
Ua-20458	RAÄ 38 Skredviks sn. A 2624	-27,7	350 ± 40
Ua-20459	RAÄ 38 Skredviks sn. A 3637	-26,9	135 ± 40
Ua-20460	RAÄ 38 Skredviks sn. A 5123	-25,3	2 445 ± 40
Ua-20461	RAÄ 38 Skredviks sn. A 5361	-27,6	6 770 ± 50

Not: Ua-20457 - 20459 hör till Raä 426.

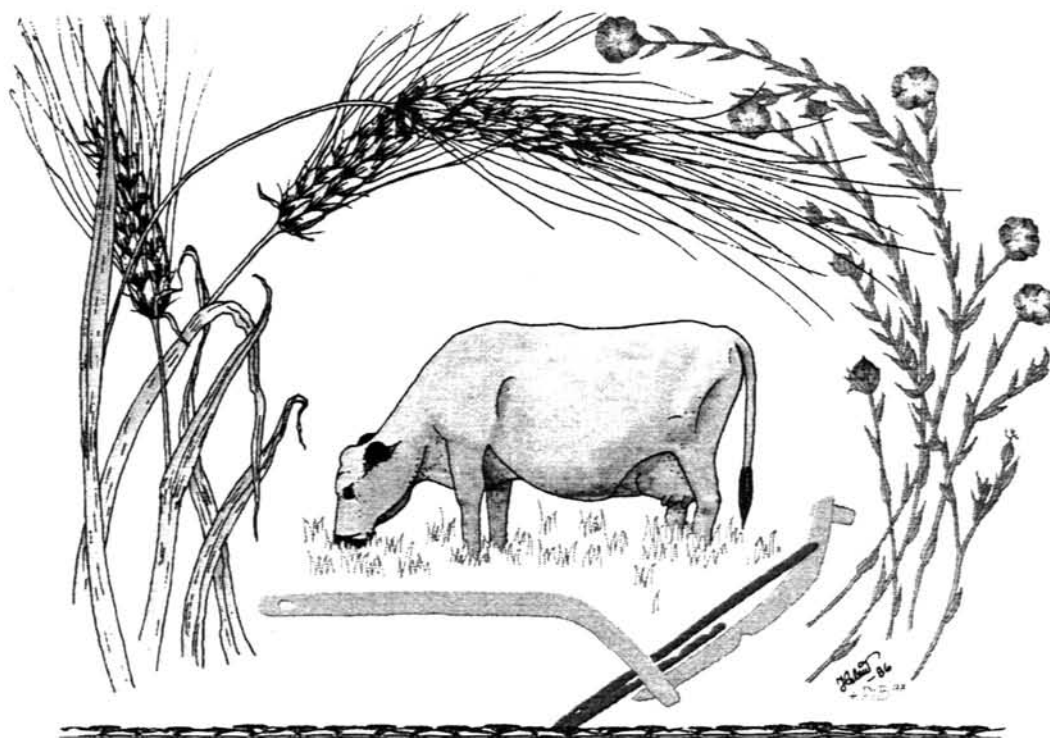
Med vänlig hälsning

Göran Possnert

Göran Possnert/Maud Söderman

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT nr. 2003-003

Arkeobotanisk analys av jordprover från
Hogstorp och Kallsås,
Skredsvik sn
Bohuslän

Av
Karolina Karlsson och Karin Viklund

INSTITUTIONEN FÖR ARKEOLOGI OCH SAMISKA STUDIER

Arkeobotanisk analys av jordprover från Hogstorp och Kallsås, Skredsvik sn, Bohuslän

Av Karolina Karlsson och Karin Viklund, Miljöarkeologiska Laboratoriet, Umeå universitet

Metod

Jordproverna floterades och vattensällades genom såll med minsta maskvidd 2 och 0,5 mm. Det tillvaratagna materialet torkades och genomsöktes under stereolupp. Frön och andra växtdelar artbestämdes, räknades och togs till vara liksom ben, keramikskärvor och kol.

Resultat

anläggning	provnr	innehåll	antal
Hogstorp anl 262, ugn Typologiskt dat till ca år 0. kupolugn	2808	lin, <i>Linum usitatissimum</i>	4
		havre, <i>Avena sp</i>	2
		dådra, <i>Camelina sp</i>	400
		korn, <i>Hordeum sp</i>	2
		åkerspergel, <i>Spergula arvensis</i>	12
		våtarv, <i>Stellaria media</i>	5
	2809	- enstaka träkol	
	2810	sädeskorn, obest, <i>Cerealia indet</i> br ben	1
	2811	korn, <i>Hordeum sp</i>	3
		lin, <i>Linum usitatissimum</i>	3
		sädeskornsfragment	2
		dådra, <i>Camelina sp</i>	36
		åkerspergel, <i>Spergula arvensis</i>	4
		målla, <i>Chenopodium album</i>	2
	2812	havre, <i>Avena sp</i>	3
		korn, <i>Hordeum sp</i>	2
		sädeskorn, <i>Cerealia</i>	1
Hogstorp anl 237, grop 410-110 bc	3322	korn, <i>Hordeum sp</i>	4
		havre, <i>Avena sp</i>	3
		sädeskorn, <i>Cerealia indet</i>	4
		ett 30-tal br ben 1-2 cm	
	3323	havre, <i>Avena sp</i> keramikskärvor	1
Hogstorp 380, ugn 400-200 bc	3330	havre, <i>Avena sp</i>	2
		korn, <i>Hordeum sp</i>	4
		sädeskornsfragment	8
Hogstorp 1996, skärvtensflak	2013, 2014	-	
Hogstorp 900, grop	3320	-	
Hogstorp 666	3321	-	
Hogstorp 2638, ugn	2819	sädeskornsfragment, <i>Cerealia indet</i>	2
		våtarv, <i>Stellaria media</i>	22
		måra, <i>Galium sp</i>	2
		pilört, <i>Polygonum persicaria</i>	2
		gräsfrö, <i>Poaceae</i>	1
Hogstorp 285	3314	2 obest fröfragment bränd lera, mckt träkol	

Kallsås

Kallsås anl 2596, stolphål	1	hasselnötsskal	2
Kallsås anl 2584, stolphål	2	-	

Diskussion

Hogstorp

Anl 262, kupolugn

I ugnen hittades ovanligt mycket frön ifrån lin (*Linum usitatissimum*) och dådra (*Camelina sp*), dvs oljedådra - lindådra, en korsblommig växt med oljerika frön. Frön ifrån lindådra innehåller ca 30 % fett och lika mycket protein (Hansson, 1991 o d a litteratur). Lindådran förekommer ofta som ogräs i linodlingar, men kan även ha odlats tillsammans med lin (Welinder, Pedersen och Widgren, 1998). Oljan ifrån den kan ha använts till att göra tvål och till oljelampor, förutom till mat förstås (Hansson, 1991 o d a litteratur). Förkolnade frön är vanliga sedan yngre bronsåldern i Sverige (Welinder, Pedersen och Widgren, 1998). Även på andra platser, t ex Gotland och Danmark har man gjort stora fynd (10 – 270 cm³) av lindådra på boplatser ifrån romersk järnålder (Hansson, 1991 o d a litteratur). I ett hus, daterat till 400-700 e Kr, i Eketorps borg, Öland, har man hittat en sorts kaka eller kanske ”smälta” bestående av mestadels frön ifrån lindådra med en del linfrön inblandat (ibid). Ugnen, Anl 262 i Hogstorp har kanske använts i en process där man utvunnit olja ur dessa frön genom att upphetta dem.

Lin (*Linum usitatissimum*), odlades förmodligen både för sina oljerika frön och starka spånadsfibrer (Welinder, Pedersen och Widgren, 1998, Engelmark och Olofsson, 2001). Lin började odlas under yngre bronsålder / romersk järnålder, idag finns ett flertal AMS-C14-dateringar på linfrön till denna tid från t ex Halland och Skåne.

Ugnen innehåller även en mängd andra frön, både ifrån odlade arter och från ogräs. Den verkar ha varit flitigt använd även vid andra göromål, kanske matlagning. De övriga odlade arterna är, förutom lin och dådra, havre (*Avena sp*), korn (*Hordeum sp*) och övriga sädeskorn (*Cerealia*). Till ogräsen hör: åkerspergel (*Spergula arvensis*), våtarv (*Stellaria media*) och målla (*Chenopodium album*). Våtarv och målla gynnas av kväve vilket tyder på att odlingarna gödslats med dynga (Engelmark och Olofsson, 2001). Åkerspergel däremot är ett ogräs som trivs i ogödslade åkrar på sandiga jordar med lågt pH, det var ett vanligt ogräs i Västra Sverige under järnåldern (Viklund, 1998).

Havre har odlats sedan äldre bronsåldern (Welinder, Pedersen och Widgren, 1998). Under järnåldern var havre ett mycket vanligare sädesslag i Västra Sverige än i resten av landet, men framförallt odlades korn (Viklund, 1998).

Anl 237, grop och Anl 380, ugn

Fröinnehållet i denna grop har stora likheter med den intilliggande ugnens (A 262), men lin och lindådra saknas.

I **anläggning 380**, ugn, fanns också ett växtinnehåll liknande ovanstående - och närliggande anläggningar. Det rör sig i bägge fallen om korn och havre men även här saknas lin och lindådra

2638, ugn

Innehållet i det här provet var främst ogräs, måra (*Galium* sp), pilört (*Polygonum persicaria*) och framförallt våtarv (*Stellaria media*), men även några fragment av sädeskorn förekom och ett gräsfrö (*Poaceae*). Måra trivs i näringsrika, leriga jordar och den liksom våtarv gynnas av stallgödsel medan pilörten gynnas av näringsfattiga förhållanden och sandiga jordar med lågt pH (Viklund, 1998).

Kallsås

Anl 2596, 2584

De bägge proverna från stolphålen gav mager utdelning, endast ett par bitar av hasselnötsskal i ett av dem

Slutord

Det relativt stora fyndet av frön från olje/lindådra är det mest intressanta resultatet från analysen. Som nämnts ovan är det inte ovanligt att hitta dessa frön i större mängder, ibland hopbrända i kakor och ofta med dateringar till äldre järnålder, men kopplingen till en ugnskontext är speciell och finns såvitt känt inte tidigare i regionen. Eftersom även linfrö hittades är ligger ”oljeutvinning” nära till hands, men matlagning av mer ordinärt slag kan ju också ha förekommit i eller omkring ugnen, därva fynden av även sädeskorn och åkerogräs.

Referenser

Engelmark, R. (1992). A review of the farming economy in South Scania based on botanical evidence. Red. L. Larsson, J. Callmer, B. Stjernquist I *The archaeology of the cultural landscape*. Acta Archaeologica Lundensia, series in 4, nr 19

Engelmark, R. och Olofsson, J., (2001). Bonden, bebyggelsen och landskapet i Möres förhistoria. Red. G. Magnusson, *Möre, historien om ett Småland*. Kalmar läns museum, Kalmar 2001

Hansson, Ann-Marie. (1991). *Eketorsbröd*. Arkeologiska forskningslaboratoriet, Stockholms Universitet

Welinder, S., Pedersen, E., A., och Widgren, M. (1998). *Jordbrukets första femtus år 4000 f. Kr. – 1000 e. Kr.* Natur och Kultur/LTs förlag

Viklund, K. (1998). Cereals, Weeds and Crop Processing in Iron Age Sweden. *Archeology and Environment*, 14. Umeå Universitet, Umeå.

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 0250

**Rapport över vedartsanalyser på material från
Bohuslän, Skredsvik sn Raä 38. Kallsås.**

Adress:
Kattås
670 20 GLAVA

Telefon:
0570/420 29
E-post: vedlab@telia.com

Postgiro:
481 11 90-0

Organisationsnr:
650613-6255

VEDLAB

Vedatomilabbet

Vedlab rapport 0250

2002-11-04

Rapport över vedartsanalyser på material från Bohuslän, Skredsvik sn Raä 38. Kallsås.

Beställare: Oscar Ortman/Bohusläns Museum

Arbetet omfattar sju kolprover från ett boplotsområde.

Tre av kolproverna kommer från stolphål i minst två hus. Av sammansättningen av kol att döma kommer materialet i stolphålen inte från stolparna. Kolet består med största säkerhet av bränslerester från omgivande härdar eller andra eldstäder. Kolet har sedan efter kortare eller längre tid hamnat i stolphålen efter att stolpen försvunnit. Kolet kan därmed vara både äldre än och yngre än stolpen och huset. För övrigt så kommer det utplockade kolet från arter som inte bör ge särskilt hög egenålder till dateringarna.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
17	7	Grop	116.0 g	<0.1g 2 bitar	2 bitar ask	Ask	
72	12	Stolphål	1.0g	0.7g 3 bitar	1 bit al 2 bitar lönn	Al	
262 4	15	Stolphål	98.5g	15 bitar	1 bit björk 11 bitar gran 3 bitar rönn/oxel	Rönn/oxel	
363 7	17	Härd	5.7g	3.6g 16 bitar	8 bitar björk 8 bitar gran	Björk	
512 3	21	Härd	0.2g	0.2g 3 bitar	3 bitar ask	Ask	
536 1	23	Stolphål	1.1g	0.8g 3 bitar	1 bit hassel 2 bitar ek	Hassel	
-	28	Överlagrat kollager	48.7g	1.1g 15 bitar	14 bitar al 1 bit ask	al	

Hoppas ni är nöjda med arbetet.

Erik Danielsson/VEDLAB
Kattås
670 20 GLAVA
Tfn: 0570/420 29
E-post: vedlab@telia.com

Tabell över de vid analyserna framkomna trädslagen och deras egenskaper.

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Al Gråal Klibbal	<i>Alnus sp.</i> <i>Alnus incana</i> <i>Alnus glutinosa</i>	120 år	Klibbalen är starkt knuten till vattendrag. Gråalen är mer anpassningsbar	Motståndskraftigt mot fukt. Brinner lugnt.	Klibbalen invandrade söderifrån ca 5000 f.Kr. Gråalen kom ungefär samtidigt med granen och samma väg som denna.
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	250 år	Näringsrik jord, solig växtplats.	Hård, elastisk och seg. Hjulaxlar, redskap	Viktigt för lövtäckt. Yggdrasil var en ask. Mycket folketro knutet till asken.
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävern haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt och kopplat till bla Tor. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Gran	<i>Picea abies</i>	350 år	Trivs på näringsrika jordar. Tål beskuggning bra och konkurrerar därför lätt ut andra arter	Lätt och lös men ganska seg ved. Ofta rakvuxen. Ganska motståndskraftig mot röta. Stolpar golvbrädor störrar lieskaft, korgar	Bark till taktäckning. Granbarr till kreatursfoder
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	60 år	Ganska krävande på jordmån. Vill gärna ha ljus men tål beskuggning tex i ekskog	Bildar lätt långa raka sega spön som använts till korgar och tunnband	Vanligt träd på lövängar
Lönn	<i>Acer platanoides</i>	150 år	Frisk mullrik mark. Mest som inslag i annan skog och i gläntor och skogsbryn.	Hård seg och lätt ved. Finsnickerier, räfskaft, bränsl	Invandrade med ekblandskogen ca 4000 fkr.
Sorbus Rönn Oxel	<i>Sorbus sp.</i> <i>Sorbus aucuparia</i> <i>Sorbus intermedia</i>	120 år	Anspråkslös vad gäller jordmån men ljuskrävande	Hård och stark men känslig för röta. Räfspinnar, lieorv, yxskaft, skidor	Bark kvistar och löv till kreatursfoder. Bär till sylt mm Rönn och oxel går ej att skilja med vedartsanalys. Oxeln växer upp till Värmlands-Upplandsgränsen.
Tall	<i>Pinus silvestris</i>	400 år	Anspråkslös men trivs på näringsrika jordar. Den är dock ljuskrävande och blev snabbt utkonkurrerad från de godare jordarna när granen kom	Stark och hållbar. Konstruktionsvirke, stolpar, pålar, båtbygge, kärl (ej för mat) takspån, tjärbloss, träkol, tjärbränning	Underbarken till nödmjöl, årsskott kokades för C-vitaminerna. Även som kreatursfoder

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover. Rapporten kommer vid årets slut att sammanställas i rapportsamlingen Vedlab rapporter 2002. Denna ges ut för att resultaten ska finnas tillgängliga för forskning. Rapportsamlingar finns för varje år sedan 1995. Meddela om ni av någon anledning inte vill att er rapport ingår i samlingen.

